

RUOVEDEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2019

KUNNANHALLITUS 31.3.2020

KUNNANVALTUUSTO __.__.2020

SISÄLLYS

1. PERUSTIETOA KUNNASTA.....	2
2. TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT.....	3
3. TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS.....	3
3.1 TILINPÄÄTÖSTÄ JA TOIMINTAKERTOMUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET.....	3
3.2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	5
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	5
3.2.2 Kunnan hallinto vuonna 2018.....	6
3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys.....	6
3.2.4 Talouden kehitys Ruovedellä.....	9
3.2.5 Talousarvion toteutumavertailu.....	11
3.2.6 Olennot tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen.....	11
3.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	13
3.3. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	15
3.4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	17
3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	17
3.4.2 Toiminnan rahoitus.....	19
3.5 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	20
3.6 KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	22
3.6.1 Toimintamenojen ja toimintakatteen kehitys.....	23
3.6.2 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys.....	24
3.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	27
3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	27
3.7.2 Olennot konsernia koskevat tapahtumat.....	28
3.7.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	28
3.7.4 Konsernia koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	30
3.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	31
3.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	34
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	35
4.1 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU.....	35
4.1.1 Hallinto- ja talousosasto.....	35
4.1.2 Sosiaali- ja terveysosasto.....	45
4.1.3 Sivistysosasto.....	55
4.1.4 Tekninen osasto.....	66
4.1.5 Kunnanhallitus/rahoitus.....	76
4.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	79
4.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN.....	80
4.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	86
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	88
5.1 KUNNAN TULOSLASKELMA.....	88
5.2 KUNNAN RAHOITUSLASKELMA.....	89
5.3 KUNNAN TASE.....	90
5.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA.....	92
5.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	93
5.6 KONSERNIN TASE.....	94
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	96
7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	116
7.1 VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT.....	116
7.2 VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS.....	120
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	123

1. PERUSTIETOA KUNNASTA

RUOVEDEN KUNNAN TOIMINTA-AJATUS

Ruoveden kunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisilleen turvallinen ja viihtyisä asuin ympäristö järjestämällä laadukkaat peruspalvelut. Kunta pyrkii kehittämään palvelutarjontaa, parantamaan yritysten toimintaedellytyksiä, tarjoamaan korkealaatuisia asuinpaikkoja ja vaikuttamaan kuntayhteistyöllä koko seudun kehitykseen.

RUOVEDEN KUNTA

Perustamisvuosi 1865

Väkiluku 31.12.2019 oli 4 291 henkeä

Pinta-ala

- kokonaispinta-ala 950 km²
- josta vesien osuus 170 km²

Kunnan tuloveroprosentti

- v. 2003 18,25 %
- v. 2004 18,75 %
- v. 2005 18,75 %
- v. 2006 18,75 %
- v. 2007 19,50 %
- v. 2008 19,50 %
- v. 2009 19,50 %
- v. 2010 20,00 %
- v. 2011 20,50 %
- v. 2012 20,50 %
- v. 2013 21,00 %
- v. 2014 21,50 %
- v. 2015 22,25 %
- v. 2016 22,25 %
- v. 2017 22,00 %
- v. 2018 22,00 %
- v. 2019 22,00 %
- v. 2020 22,00 %

Etäisyydet lähimpiin suurempiin kaupunkeihin

- Tampereelle	76 km
- Hämeenlinnaan	130 km
- Helsinkiin	235 km
- Jyväskylään	131 km

VÄESTÖ

HENKIKIRJOITETTU VÄESTÖ 31.12.

<u>vuosi</u>	<u>asukasluku</u>	<u>muutos/hlö</u>	<u>muutos/%</u>
2000	5 683	- 78	-1,3 %
2001	5 591	- 92	-1,6 %
2002	5 526	- 65	-1,1 %
2003	5 457	- 69	-1,2 %
2004	5 431	- 30	-0,5 %
2005	5 398	- 33	-0,6 %
2006	5 314	- 84	-1,6 %
2007	5 195	- 119	-2,2 %
2008	5 127	- 68	-1,3 %
2009	5 104	- 23	-0,5 %
2010	5 035	- 69	-1,4 %
2011	4 941	-94	-1,9 %
2012	4 871	-70	-1,4 %
2013	4 772	-99	-2,0 %
2014	4 692	-80	-1,7 %
2015	4 621	-71	-1,5 %
2016	4 573	-48	-1,1 %
2017	4 462	- 111	-2,4 %
2018	4 395	- 67	-1,5 %
2019	4 291	-104	-2,4 %

Kuntaan muutti vuonna 2019 146 henkilöä (2018 186) ja kunnasta muutti pois 196 henkilöä (2018 212 henkilöä). Väestötieto on tilastokeskukselta saatu ennakkotilasto. Lopullinen tilasto on saatavissa vasta tilinpäätösasiakirjan valmistumisen jälkeen.

2. TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat, jotka ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

3. TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen tulee saattaa tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 410/2015 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma,

rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 410/2015 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n mukaan tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- 1) oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta
- 2) johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisesta tilikaudesta toiseen
- 2a) huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialiseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon (sisältöpainotteisuus)
- 3) tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus
- 4) tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen
- 5) tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioonottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä
- 6) sekä kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on lisäksi annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio tulevasta todennäköisestä kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 110 § mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Lisäksi kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kuntalain 116 § velvoittaa kunnan tytäryhteisöjä ja kuntayhtymää antamaan kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimista ja sen toiminnan tuloksen laskemista varten tarvittavat tiedot.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli kuntakentällä historiallisen heikko. Kuntien heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan 500 miljoonaa euroa verotuloja. Samansuuntainen kehitys oli nähtävillä myös meillä Ruovedellä jo talousarvion laatimisvaiheessa. Talousarvio jouduttiin laatimaan lähes -2,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, joten tästä johtuen jo laatimisvaiheessa tiedettiin, että talouden sopeuttamistoimien on käynnistytävä välittömästi, tätä varten laadittiin tasapainottamisohjelma. Loppuvuodesta kunnassa käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli löytää 250 000 euron säästö toimintoja kehittämällä. Tämä koko prosessi pystyttiin viemään läpi hyvässä yhteistyössä yhdessä henkilöstön kanssa. Kiitokset rakentavasta yhteistyöstä vaikeanakin aikana kuuluu motivoituneelle ja osaavalle henkilöstölle.

Lopputulokseen, -796 000 euron alijäämäiseen tulokseen pitää näissä olosuhteissa olla nöyrän tyytyväinen. Siihen pääsemiseksi jouduttiin tekemään vuoden aikana kova työ. Vielä vuoden vaihteessa arvio alijäämästä oli miljoonan euron luokkaa, mutta alijäämä pieneni **onneksemme muun muassa sosiaali- ja tervyspalvelujen ja erikoissairaanhoidon menojen pysyessä hallinnassa.**

Käynnissä ollut sote -ja maakuntauudistuksen valmistelutyö **päätyi ilman että uudistusta saatiin tehtyä** viime vuonna ennen eduskuntavaaleja. **Sosiaali- ja terveystalouden uudistus käynnistettiin uudelleen tämän eduskuntavaalikauden alkaessa.** Edelleen tarvitsemme uudistusta, jotta voimme löytää kustannustehokkaammat toimintatavat sekä parantaa asiakaslähtöisyyttä. Oman alueemme sotepalveluiden osalta saimme loppuvuodesta Korkeimmalta hallinto-oikeudelta päätöksen, jonka tulkinnan mukaisesti jatkamme yhdessä Ruovesi-Virrat yhteistoiminta-alueessa. Alueen ja sen palveluiden kehittäminen vaatii hyvää ja avointa, kehitykseen tähtäävää yhteistyötä ihan joka sektorilla. Maailma ja toimintaympäristö muuttuvat ja tämän vuoksi on tärkeää, että mekin pystymme joustavasti muovaamaan toimintojamme palvelutarpeitamme vastaaviksi. Tulevaisuudessa entistä tiiviimpi kuntien välinen yhteistyö sekä kunnan palvelutuotannon tarkastelu kokonaisuutena ovat toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä tehdä. Tämä ei koske ainoastaan sote-sektoria vaan kaikkia kunnan toimintoja.

Vaikeista valtakunnallisista haasteista huolimatta Ruovedellä uskotaan tulevaisuuteen ja halutaan aidosti olla kehityksessä mukana, etsimällä vaihtoehtoisia ja kustannustehokkaampia sekä ennen kaikkea asiakaslähtöisempiä toimintatapoja. Yksi konkreettinen esimerkki tulevaisuusinvestoinneista on parhaillaan rakentuva uusi hirsinen päiväkotitoiminta, joka jo itsessään todistaa sen, että Ruovesi haluaa panostaa jatkossakin kunnan kehittämiseen kuntalaisten parhaaksi.

Suuret kiitokset vuodesta 2019 kuuluu teille, kuntalaiset, päättäjät, työntekijät, yrittäjät sekä vapaa-ajanasukkaat. Jatketaan hyvää, avointa ja rakentavaa yhteistyötä myös vuonna 2020.

Eeva Viitanen
Kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto vuonna 2019

Ruoveden kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen kokoonpanot ja poliittiset voimasuhteet.

- Suomen Keskusta	7
- Kansallinen Kokoomus	6
- Sitoutumattomat	2
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	3
- Vasemmistoliitto	2
- Sitoutumattomat kuntalaisten puolesta	1

Valtuuston puheenjohtajana toimi Antti Moisio (kok), I varapuheenjohtajana Jukka Majala (kesk) ja II varapuheenjohtajana Päivi Koivunen (sdp) 4.6.2019 saakka, jonka jälkeen valtuuston puheenjohtajana toimi Marko Kivi (kok), I varapuheenjohtajana Jukka Majala (kesk) ja II varapuheenjohtajana Päivi Koivunen (sdp).

Kunnanhallituksen seitsemän paikkaa jakautuivat seuraavasti:

- Suomen Keskusta	3
- Kansallinen Kokoomus	2
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	1
- Vasemmistoliitto	1

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Jouni Neste (kesk) ja varapuheenjohtajana Marko Kivi (kok) 4.6.2019 saakka, jonka jälkeen puheenjohtajana toimi Jouni Neste (kesk) ja varapuheenjohtajana Mervi Härkönen (kok).

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Muut tili- ja vastuuvolliset viranhaltijat luetellaan talousarviokirjassa.

3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Yleistä taloudellista kehitystä tarkastellaan pääasiassa Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen perusteella. Katsauksen pohjana ovat Tilastokeskuksen julkaisemat tilastot ja muut julkiset tilastot. Kevään 2019 katsauksessaan Valtiovarainministeriö arvio maan olevan nousukauden lopulla. Työllisyys oli korkealla ja työttömyys vähentynyt. Toisaalta talouskasvu oli jo hidastunut, tuottavuuden kasvu hidasta, palkkojen nousu kiihtymässä ja yritysten kilpailukyky koetuksella. Kuntatalouden tilanne oli yleisen tilanteen ja mm. verotuksen valmistumisen muutosten ja tulorekisteriuudistuksen vuoksi epävarmassa ja historiallisen ennustamattomassa tilanteessa. Paikallishallinnossa tuliojen ja menojen epätasapaino oli poikkeuksellisen suuri.

Keväällä 2019 avoimia työpaikkoja oli enemmän kuin vuotta aiemmin, työllisyys kasvoi ja yritysten työllisyysodotukset olivat korkealla, mutta toisaalta työvoiman kysyntä oli vain EU:n keskitasolla, työttömyysaste lähestyi rakenteellista tasoa ja työn tuottavuuden kasvu oli alhainen. Bruttokansatuotteen prosentuaalinen muutos on ollut selvässä laskusuunnassa vuodesta 2016, mutta hyvää oli laskun jyrkkyyden tasaantuminen 2019. Työllisten prosentuaalinen muutos kääntyi kasvusta

laskuksi 2017 ja voimakas lasku tasaantui 2019. Keväällä 2019 VM arvioi, että yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu vahvana, koska kotitalouksien käytössä olevat tulot kasvavat, eikä kasvanut ansiotaso ole vielä heijastunut hintoihin. Kasvava ansiotaso ja hidas tuottavuuden nousu nostavat yksikkökustannuksia, joten kilpailukyky heikkenee. Viennin kasvua hidastaa myös maailmankaupan hidastuva kasvu ja erityisesti euroalueen matala talouskasvu. Vuoden 2018 lopulla maailmankauppa hidastui selvästi ja mm. kaupan esteet vaikuttavat negatiivisesti. Talouskasvua tukikin pääasiassa kotimainen kysyntä.

VM arvioi vuoden 2019 lopulla, että palvelut tukevat talouskasvua, maailmankauppa toipuu hitaasti, ja että julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu erityisesti vuonna 2020. Ulkomaankaupan näkymät ovat heikot, mutta kotitalouksien ostovoiman kasvaessa yksityinen kulutus jatkaa kasvuaan vuoden 2019 lopulla tasaantunella tasolla. Yksityisten investointien kasvu hidastuu ja kotitalouksien lisääntynyt velkaantuneisuus aiheuttaa riskin mahdollisen taantuman tullessa, koska kulutusta tulisi kyetä mukauttamaan uuteen tilanteeseen. Maailmantaloudessa oli tasaantumisen merkkejä vuoden 2019 lopulla ja euroalueen talouskasvun ennakoitiin (ennen koronatilannetta) kiihtyvän puolen prosentin verran.

Palvelusektorin arvioidaan olevan talouskasvun moottorina ja erityisesti palveluviennin odotetaan olevan vahvaa suhteessa tavaroiden vientiin. Kuluttajavetoiset palvelut hyötyvät ostovoiman kohentumisesta ja arvioiden mukaan kolmena seuraavana vuonna palvelutuotanto kasvaa noin prosentin vuosivauhtia. Rakennustuotanto on kääntynyt laskuun ja siihen liittyvä palvelutarve on valitettavasti vähentymässä. Yksityisen kulutuksen kasvu pysyy korkalle, mikäli vaikutus hintoihin pysyy maltillisena. Palkkojen kasvun ennakoidaan kuitenkin heijastuvan hintoihin vähitellen, mikä vaikuttaa negatiivisesti kotitalouksien rahankäyttöön ja sitä kautta keskeisiltä osin talouskasvuun.

Valtiovarainministeriön mukaan työttömyyden vähentäminen on yhä vaikeampaa. Lokakuussa 2019 työllisyysasteen trendi oli 72,7 % ja samalla on hyvä muistaa, että ”kaikki” hallituksen jo toteuttamat menonlisäykset ja tulonvähennykset perustuvat 75 %:n työllisyysasteeseen. VM:n mukaan tämä ei tule toteutumaan, vaan työllisyysasteen nousu pysähtyy 73,6 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä. Toteutuessaan tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kuntien tilanne tulee entisestään vaikeutumaan, kun valtio joutuu lisäämään rahoitusta tai purkamaan jo tehtyjä menonlisäyksiä ja tulonvähennyksiä. Vuonna 2019 työttömyys ei vähentynyt lainkaan ja VM arvioi, että hidastuva talouskasvu ja kiihtyvä palkkojen nousu pysäyttävät työvoiman kysynnän kasvun vuosina 2020 – 2021. Talouden näkökulmasta on keskeistä, että kasvavatko tuotantokustannukset Suomessa kilpailijamaita enemmän, syventyvätkö kauppajännitteet ja perutaanko jo päätettyjä investointeja tai siirretäänkö niitä.

Vuonna 2018 oli talouden kasvu 2,5 prosentin luokkaan ja Valtiovarainministeriö ennusti vuoden 2018 lopulla oikeansuuntaisesti, että vuonna 2019 kasvu hidastuu 1,5 %:iin. Asuinrakennusinvestoinnit ja tuotannolliset investoinnit vähenivät. Hyvä työllisyys ja ansiotaso pitivät yksityistä kulutusta edelleen kasvussa, mutta koko talouden tasolla kasvu on hidastunut ja viime aikaisten arvioiden mukaan koronaviruksen myötä menetetään koko vuoden 2020 kasvupotentiaali. Haasteena on myös se, että yksityinen kulutus on talouden moottori lähivuosina, ensi vuonna oletettavasti myös hallituksen elvyttävä finanssipolitiikka.

Väestöstä yhä suurempi osuus on muuta kuin työikäistä ja tarvitsee yhä enemmän sosiaali- ja

terveyspalveluja ja kun talouden kasvu samaan aikaan hidastuu ja putoaa jopa nolnaan, on tuloksena kasvava rahoitusepätasapaino. Tuottavuuden kasvu ei kata parhaimmillaankaan kuin osan tästä epätasapainosta. Hallitus on asettanut tavoitteeksi julkisen talouden tasapainon vuonna 2023, mutta sen saavuttaminen on melkoinen haaste. Tavoite on realistinen vain jos uskoo työllisyyden edelleen paranevan ja palvelutuotannon tuottavuuden kasvavan selvästi. VM:n mukaan julkisen talouden alijäämä kasvaa vuonna 2020 ja pysyy mittavana vuoteen 2024 saakka.

Maailmantalouden yleinen tilanne vaikuttaa myös Ruoveden verotuloihin ja valtionosuuksiin. Muutokset näkyvät kuntataloudessa yleensä viiveellä. Maailmankauppaan vaikuttivat vuonna 2019 kauppakonfliktit ja esimerkiksi autoteollisuuden rakennemuutos. Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talous kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2020, 1,1 prosenttia vuonna 2021 ja 1,2 prosenttia vuonna 2022. Talouskasvua ylläpitää kotimainen kysyntä. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2023–2024 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin talouden rakenteellisten tekijöiden vuoksi. Nämä ennusteet on annettu joulukuussa 2019 ja sen jälkeen esimerkiksi Kauppalehti on arvioinut kasvun olevan vuonna 2020 0 %.

Euroopan keskuspankin mukaan euroalueen talouskasvu vuonna 2019 pysyi vaimeana, mutta vakaana. Työllisyyden kasvu ja palkkojen nousu tukivat talouden kestokykyä, mutta sekä teollisuustuotanto että investointien kasvu heikkenivät. Kauppajännitteet ja Britannian EU-ero lisäsivät epävarmuutta, mutta kaikesta huolimatta talous pysyi vakaana 2019 loppuun saakka. BKT:n kasvu ilman euroaluetta on hidastunut voimakkaasti vuonna 2019, koska tehdasteollisuuden ja investointien kasvu oli vaimeaa.

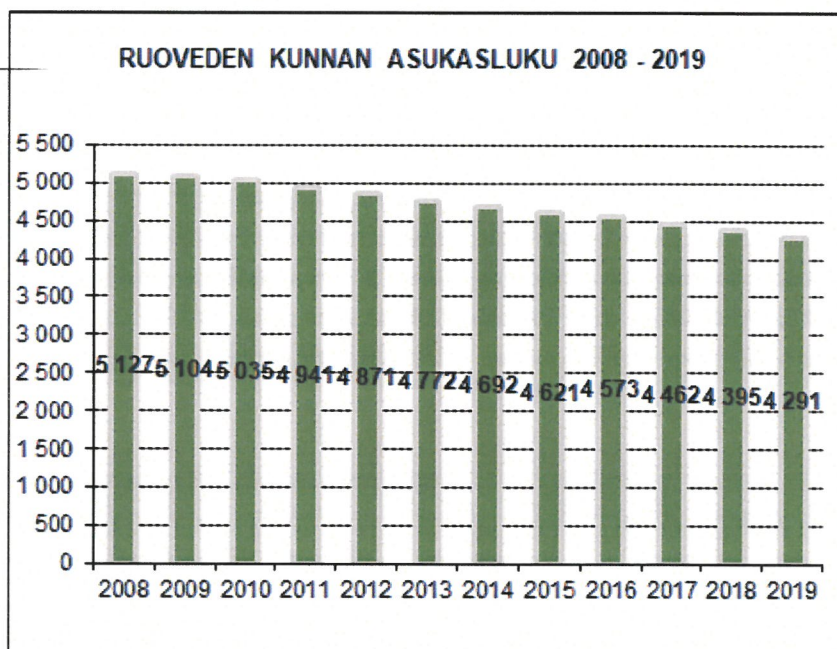
Vuosi 2019 oli monella tavalla erityisen vaikea vuosi kuntataloudelle. Verotulojen toteutuminen oli hyvin poikkeuksellista ja käytännössä ennustamatonta. Kuntaliiton arvion mukaan ennakoita olisi pitänyt kertyä kunnille marraskuun loppuun mennessä arviolta noin 500 M€ toteutunutta enemmän johtuen verokortt uudistuksesta ja Tulorekisteri-ilmoittamisen ongelmista. Lisäksi verotuksen joustava valmistuminen vaikutti verotulojen tilitykseen, koska aikaisemmasta poiketen veronpalautukset perittiin kunnilta vuoden kuluessa, kun aikaisemmin ne ovat kohdistuneet pääasiassa joulukuun tilitykseen. Kuntaliiton arvion mukaan kuntien tilitysvaje korjaantuu lopullisesti verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen. Tästä huolimatta Kuntaliitto ennakoi, että verovuoden 2020 ennakoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakat vastaavasti alemmalle tasolle.

Kuntatalous heikentyi selvästi vuonna 2018 ja vuotta 2019 on kuvattu historian huonoimpana kuntatalouden näkökulmasta. Tilanne parani vuoden loppua kohden, mutta se valitettavasti selittyi pitkälti sillä, että kunnat hankkivat kertaluoneisia tuottoja ja saivat vuodelta 2020 siirrettyinä aikaistettuna valtionosuuden korotusta. Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäivät vahvasti miinukselle. Kuntakenttä jakautui siis voimakkaasti ja ilman satunnaisia tuottoja kuntakentän tulos olisi ollut miinuksella satoja miljoonia euroja enemmän kuin nyt toteutui. Talouden näkökulmasta hyvää oli korkotaso ja lyhytaikaista rahoitusta sai koko vuoden nollakorolla ja myös pitkäaikaista rahoitusta oli saatavissa matalalla korolla.

3.2.4 Talouden kehitys Ruovedellä

Yksi keskeisimmistä kunnan elinvoimaisuutta kuvaavista tunnusluvuista on väestönmuutos, joka Ruovedellä valitettavasti jatkui negatiivisena. Vuoden 2018 aikana väkiluku väheni 67 henkilöllä ja vuonna 2019 104 henkilöllä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Toimintavuonna 2019 Ruoveden kunnassa oli asukkaita 4 291 henkilöä. Ruoveden kunnan 5 000 asukkaan raja alitettiin vuonna 2011 ja tämän vuoden jälkeen väkiluku on jatkanut laskuaan.

Asukasluvun vähenemiseen vaikuttaa hyvin pitkälti väestön ikärakenne. Tähän kunta on pyrkinyt vaikuttamaan, muun muassa päiväkodin rakentamispäätös on yksi osa sitä. Ruoveden kuntastrategiassa hyvän arjen elämän ja kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen ovat keskeisinä painopisteitä.

Kuva 1. Ruoveden kunnan väkiluku 2008-2019

ELY-keskuksen joulukuun työllisyyskatsauksen mukaan Pirkanmaalla työttömiä työnhakijoita oli 1000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Aktivoiniasteen palveluissa oli 6000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja uusia työpaikkoja oli 9000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden lukumäärä oli 7 % korkeampi (1594 kpl) kuin aikaisemmin. Ruovedellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,4 % (vuonna 2018 7,8 %, 2017 9,3 %). Tampereen ja Ruoveden työttömyysasteet korostuvat muihin kuntiin verrattuna oltuaan yli 11 prosenttia joulukuussa 2019. Työttömyysaste oli keskimäärin 9,9 prosenttia ja koko maassa keskimäärin 9,8 prosenttia. Ruovedellä oli työttömiä työnhakijoita 12/2018 139 kpl, 11/2019 135 kpl ja 12/2019 198 kpl, joista alle 20-vuotiaat 5 kpl, alle 25-vuotiaat 14 kpl, yli 50-vuotiaat 90 kpl ja muut 23 kpl. Samaan aikaan oli avoinna 9 työpaikkaa.

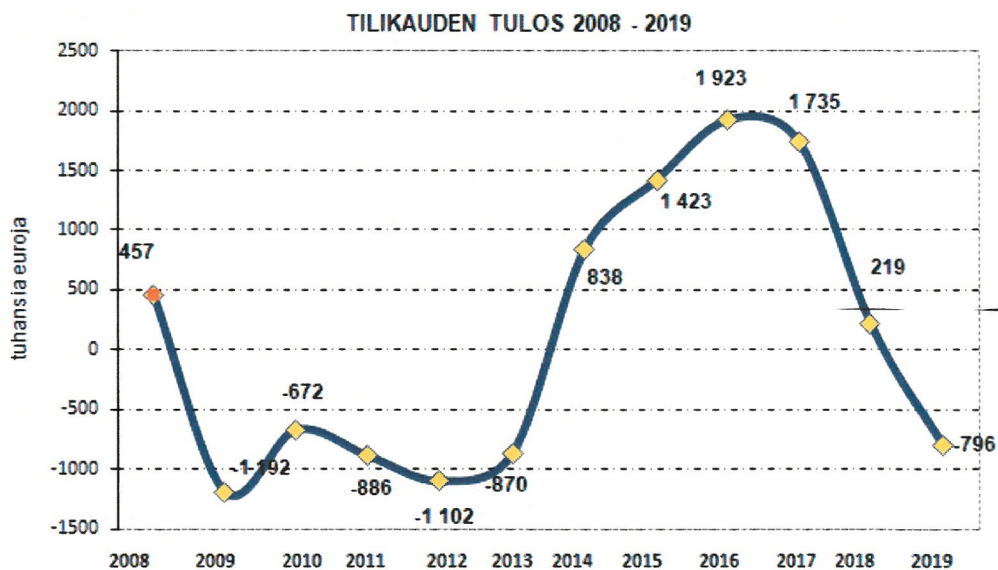
Kunnan verotulot vuonna 2019 olivat yhteensä 16 367 779 euroa, kun verotulot 2018 olivat yhteensä 16 236 386 euroa, joten verotulot kasvoivat +131 393 eurolla. Vuodelle 2019 talousarvioon oli budjetoitu verotuloja kertyvän yhteensä 16 628 000 euroa, joten verotuloja kertyi -260 221 euroa budjetoitua vähemmän. Verotuloista tuloveroja oli 12 921 576 euroa, kiinteistöveroja 1 643 742 euroa ja osuus yhteisöveron tuotosta 1 802 460 euroa. Tuloverot alittivat selvästi (414 423 euroa) budjetoidun ja kiinteistöverotuotto sekä osuus yhteisöveron tuotosta ylittivät hieman budjetoidun. Yhteisöverotuottojen osalta on huomioitavaa, että tuotto oli -147 000 euroa pienempi kuin vuotta

aiemmin, mikä tulee huomioida ja kiinnittää huomiota vuoden 2020 kuluessa.

Ruoveden kunnalle maksettava peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2019 oli 13 973992 euroa budjetin ollessa 13 764 552 euroa eli peruspalvelujen valtionosuudet ylittivät budjetoidun noin 209 000 euroa. Kunnat saivat vuonna 2019 etupanotteisesti vuodelle 2020 suunniteltua valtionosuutta, mikä näkyy budjetoitua suurempana summana. Vuonna 2017 peruspalvelujen valtionosuutta saatiin 14 677 276 euroa ja vuonna 2018 14 501 873, joten kunnan vastuu peruspalvelujen rahoittamisessa jatkoi kasvuun. Muutossuunta on merkittävä, vuonna 2016 peruspalvelujen valtionosuutta kertyi kunnalle vielä 14 841 563 euroa. Opetus- ja kulttuuripuolen valtionosuus oli -697 908 euroa, kun se vuonna 2018 oli -895 960 euroa. Kunta sai vuonna 2019 valtionosuuksia yhteensä 13 276 084 euroa, kun vuonna 2018 valtionosuuksia yhteensä 13 605 913 euroa. Valtionosuuksien kehitys jatkui huolestuttavana verrattuna vuoteen 2017, jolloin valtionosuuksia kertyi kunnalle 14 170 663 euroa. Valtionosuuksia kertyi vuonna 2019 suhteessa budjettiin +209 441 euroa enemmän.

Kunnan pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuonna 2019 yhteensä noin 1 miljoonalla eurolla. Alhaisen korkotason vuoksi lyhytaikaisten lainojen korot Kuntarahoitukselta ovat pysyneet matalina (0 %). Vuoden vaihteessa 31.12.2019 kunnalla oli 1 850 000 M€ euroa kuntatodistuksilla otettua lyhytaikaista lainaa kuntarahoitukselta. Kunnan maksuvalmiudessa oli haasteita ja rahoituksessa hyödynnettiin kuntatodistuksia ja uutta pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin joulukuussa 5 000 000 euroa. Pääosa lyhytaikaisesta rahoituksesta maksettiin takaisin vuoden vaihteen molemmin puolin.

Vuonna 2019 kunta ja vesilaitos tekevät -796 563 euron alijäämäisen tuloksen, mikä on tulevaisuuden taloushaasteiden hallitsemisen näkökulmasta suuri alijäämä, mutta merkittävästi, noin 1,8 M€, vähemmän kuin budjetoitu alijäämä. Kertynyt taseen ylijäämä laskee 2 348 494 euroon, mikä ei luonnollisesti ole toivottava kehityssuunta. Positiivista on se, että ylijäämää on edelleen taseessa, eikä talousarvion 2,6 M€:n alijäämäinen tulos toteutunut. Lisäksi positiivista on se, että kunta on pystynyt toteuttamaan talouden hallintaa parantavia toimenpiteitä. Taloudelliset haasteet ovat kuitenkin kasvaneet merkittävästi niin kunnan väestörakenteeseen perustuvan kasvavan palvelutarpeen ja valtionosuuksien voimakkaan laskun myötä kuin toimintaympäristön muutosten kautta. Talouden hallinta edellytti toimenpiteitä koko vuoden ja jatkossakin on tehtävä kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta työpaikat ja palvelut säilyvät ja kunta säilyttää elinvoimaisuuden.

Kuva 2. Tilikauden tulos vuosilta 2008–2019 (1 000 eur)

Ruoveden kunnan veroprosentit olivat vuonna 2019

- tuloveroprosentti.....	22,00 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti.....	1,00 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti.....	0,50 %
- vapaa-ajan asuntojen kiinteistöveroprosentti.....	1,10 %
- TVL:n 22 §:n mukainen yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00 %

3.2.5 Talousarvion toteutumavertailu

Ruoveden kunnan ja vesilaitoksen toimintatuotot (ulkoiset ja sisäiset) olivat 6 146 423 euroa (2018 6 089 172 euroa). Merkittävimmät toimintatuottojen erät olivat myyntituotot 3 325 235, josta vesilaitoksen myyntituotot olivat 571 585 euroa, vuokratuotot 2 133 951 euroa ja maksutuotot 267 030 euroa.

Vuoden 2019 toimintakulut olivat yhteensä -35 534 866 euroa, mikä on 796 104 euroa enemmän kuin vuonna 2018. Henkilöstökulut olivat -7 174 794 euroa, josta kunnan palkat ja palkkiot -5 356 620. Palkkakustannusten osalta kasvua on 65 333 euroa suhteessa vuoteen 2018.

Palvelujen ostot olivat yhteensä -24 844 721 euroa ja asiakaspalvelujen ostot olivat yhteensä -20 810 632, kun ne vuotta aikaisemmin olivat -20 358 823 euroa eli laskua -451 809 euroa. Muiden palvelujen ostot olivat -3 910 589 euroa kun ne vuotta aikaisemmin olivat -3 800 526 euroa, ja kahta vuotta aikaisemmin -3 408 473 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat olivat yhteensä -1 601 512,95 kun ne vuotta aikaisemmin olivat -1 585 348,01 euroa. Vuonna 2018 käytettiin avustuksiin yhteensä -619 267 euroa kun summa vuotta aikaisemmin oli noin -558 415 euroa.

Ruoveden kunta ja vesilaitos tekivät toimintakatetta yhteensä -29 388 443,13 euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli -28 649 589 ja kahta vuotta aikaisemmin -28 101 806 euroa.

Osastokohtaisessa toimintakatteen tarkastelussa suhteessa talousarvion hallinto- ja talousosasto alitti talousarvion +315 722 euroa, sosiaali- ja terveystalouden osasto alitti talousarvion +1 167 366 euroa, sivistysosasto alitti talousarvion +208 631 euroa ja tekninen osasto (sis. vesihuoltolaitos) ylitti talousarvion -112 420 euroa.

Kunnan ja vesihuoltolaitoksen yhteenlaskettu (ulkoiset) vuosikate oli 397 148 euroa ja tilikauden alijäämä -796 563 euroa.

3.2.6 Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Ruoveden kunta valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen valtioneuvoston kielteisestä päätöksestä, joka esti Ruoveden kunnan vaihtamasta sosiaali- ja terveystalouden yhteistoiminta-aluetta. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös saatiin 9.12.2019. Päätöksessään korkein hallinto-oikeus toteaa, että asiassa on ratkaistavana onko valtioneuvosto voinut velvoittaa Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveystalouden Virtain kaupungin kanssa Virtain kaupungin kanssa edelleen siten, kun kunnat ovat sopineet yhteistoiminnassa. KHO katsoo, että valtioneuvoston toimivalta velvoittaa kunta yhteistoimintaan puitelain 5a ja 15 § perusteella sisältää mahdollisuuden velvoittaa kunta myös sellaiseen yhteistoimintaan, jollaiseen se on jo itse aikaisemmin sitoutunut. Valtioneuvoston tulee samalla voida määrätä että yhteistoiminta-alueen tehtävät hoitaa puitelain 5§ 2 momentin mukaisesti jo toimiva

alueen yhteinen toimielin tai kuntayhtymä, jolleivat kunnat sovi mainitun lainkohdan mukaisesta toisesta tehtävien hoitamisen tavoista. Puitelain mukaisen yhteistoimintavelvoite ja valtioneuvoston siihen liittyvät toimivalta velvoittaa kunta jatkamaan yhteistoimintaa, johon se on jo aiemmin sitoutunut saattavat näin ollen rajoittaa kunnan mahdollisuutta irtautua sovitusta yhteistoimintasopimuksesta. Koska Ruoveden kunnan irtautuminen sovitusta yhteistoiminta-alueesta johtaisi siihen, että Virtain kaupunki ei täyttäisi puitelain mukaisia velvoitteita valtioneuvosto on voinut velvoittaa Ruoveden kunnan jatkamaan yhteistoiminta-alueessa Virtain kaupungin kanssa.

Ruoveden kunta päätti tietohallintosopimuksen Virtain kaupungin kanssa 31.12.2019. Vuoden 2020 alusta Ruoveden kunta tuottaa tietohallintopalvelut omana toimintana ja ostopalveluina. Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta Virtain kaupunki tuottaa edelleen myös tietohallintopalvelut.

Syksyllä 2017 käynnistetty kuntastrategiatyö saatiin päätökseen vuonna 2018 ja kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian vuoteen 2021. Strategian avulla varmistetaan kunnan elinvoiman säilyttäminen ja kehittäminen. Kuntastrategia pohjautuu hyvän arjen elämään niin, että kuntalaiset voivat hyvin. On tärkeää, että kunnasta huokuu ulospäin positiivinen yhdessä tekemisen henki ja kunnassa on hyvä asua, elää ja yrittää. Vuoden 2018 lopulla kuntastrategian pohjalta laadittiin erillinen kehittämisohjelma, jonka toimenpiteillä toteutetaan kunnanvaltuuston hyväksymiä linjauksia sekä uudistetaan ja kehitetään kunnan palveluja ja toimintatapoja yhteistyössä henkilöstön kanssa. Kehittämällä ja uudistamalla toimintaa luomme parempia palveluja ja tehostamme toimintaa. Kehittämisohjelman toteuttaminen kohdistui vuodelle 2019.

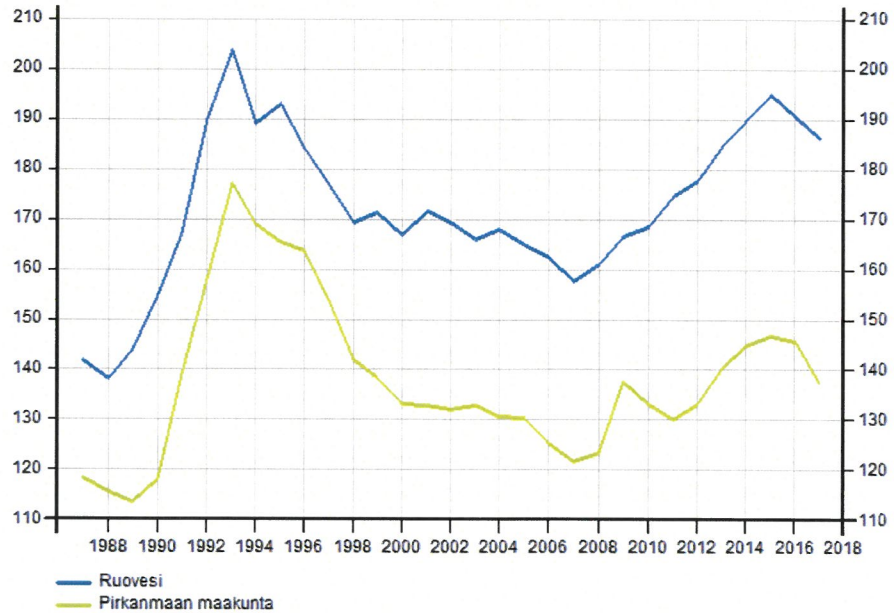
Talous- ja hallinto-osaston toimintaa uudistettiin vuoden kuluessa. Talous- ja hallintopalveluiden (kirjanpito ja palkanlaskenta) yhteistyön käynnistämiprojekti Monetra Pirkanmaa Oy:n kanssa toteutettiin ja palvelutuotanto Monetra Pirkanmaa Oy:n toimesta on käynnistynyt 1.5.2019. Ensimmäinen toimintavuosi on ollut toiminnan käynnistämisen vuosi ja yhteistyö on ollut hyvää sekä rakentavaa. Muutos oli merkittävä siksi, että se merkitsi toimintatapojen muutosta. Toimintaa on seurattu ja arvioitu säännöllisesti ja sitä kehitetään jatkuvasti. Toiminnan kehittämiseksi ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi henkilöstöhallinnon Populus-järjestelmä laajennettiin koko henkilöstön käyttöön vuoden loppupuolella. Myös tämä uudistus oli sisäisesti merkittävä ja edellytti toimintatapojen muutosta sekä esimiehiehiltä että kaikilta työntekijöiltä. Tietohallinnon toimintojen siirtäminen uuden yhteistyökumppanin kanssa hoidettavaksi käynnistettiin (muut kuin sote-palvelut) ja muutos tapahtui vuoden 2020 alussa. Ruoveden Asunnot Oy:n toiminta siirrettiin hallinto- ja talousosastolta hallinnollisesti tekniselle osastolle ja asuntojen hallinnolliset tehtävät jaettiin uudelleen siten, että asuntosihteerin tehtävät hoidetaan hallinto- ja talousosastolla ja johtaminen teknisellä osastolla. Hallintosääntö uudistettiin loppuvuoden aikana ja kunnanvaltuusto teki päätöksen joulukuussa. Kokonaan uutena asiana hallintosääntöön lisättiin hankintaohje, jonka valmistelussa pyydettiin lausunto myös yrittäjäjärjestöltä.

Kunnan taloudellinen tilanne oli haastava koko vuoden 2019 ja oli välttämätöntä toteuttaa toimenpiteitä, joilla taloudellista tilannetta parannettiin. Kunnanhallituksessa 24.4.2019 käytiin laaja talouskeskustelu kolmen ensimmäisen kuukauden talousraportin pohjalta ja todettiin, että talousarvion 2,5 M€:n alijäämä ei pienene ilman tavoitteellista ohjelmaa. Kunnanhallitus päätti asettaa alijäämän kattamisen tavoitteeksi 1 700 000 euroa vuoden loppuun mennessä. Koska kyseessä oli henkilöstöön mahdollisesti vaikuttavat toimenpiteet, oli käynnistettävä yhteistoimintaneuvottelut. Lisäksi kunnanhallitus päätti hakea harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja sen mukaisesti laadittiin talouden tasapainottamissuunnitelma. Tasapainottamissuunnitelma laadittiin siten, että pakottavat henkilöstökuluratkaisut vältettiin. Kunta ei saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

3.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ruoveden kunnan suurimpia tulevaisuuden haasteita on edelleen väestön määrän kehitys kaiken kaikkiaan ja erityisesti huoltosuhteen heikkeneminen. Tämä väestön ja väestörakenteen muutos on erittäin suuri haaste niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

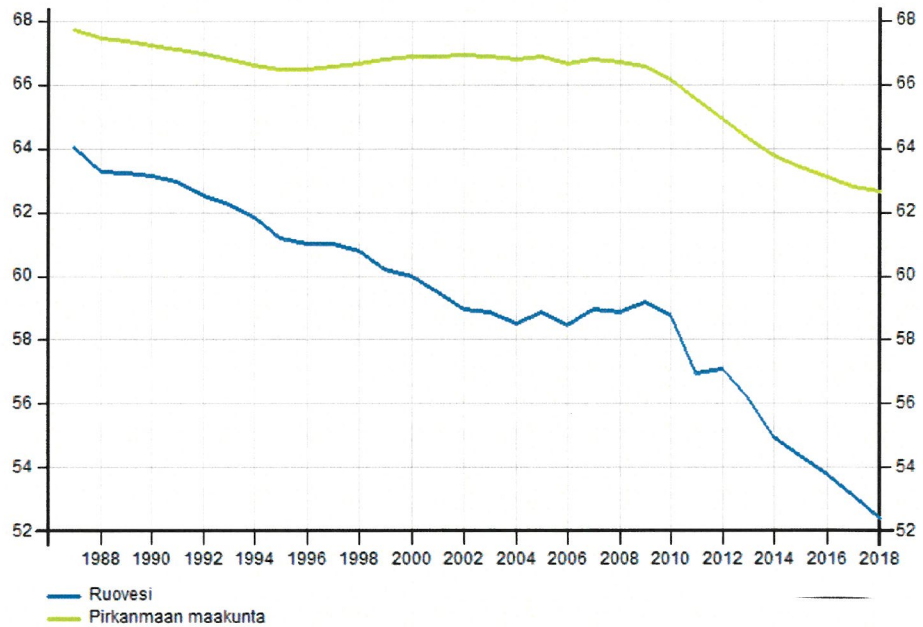
Taloudellinen huoltosuhte 1987-2018

Tilastokeskus

Väestörakennetta kuvataan taloudellisella huoltosuhteella, jossa lasketaan kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Ruovedellä taloudellinen huoltosuhte oli 186,7 ja Pirkanmaan maakunnassa 137,7.

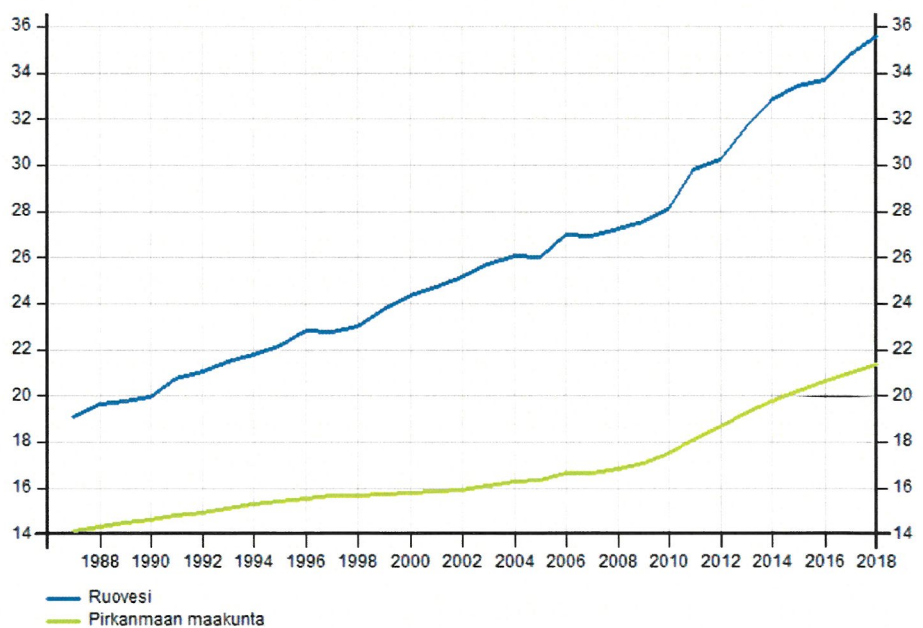
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2018

Tilastokeskus

Ruoveden 15-64 –vuotiaiden osuus väestöstä on 52,4 % ja Pirkanmaan maakunnassa keskimäärin 62,7 %. Valitettavasti Ruovedellä ikäryhmän osuus väestöstä on vähentynyt voimakkaasti ja on tärkeää löytää ratkaisuja, jolla kehitykseen voidaan vaikuttaa sitä hidastavasti.

Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2018

Tilastokeskus

Kun muuttotappio kohdistuu työikäiseen väestöön, niin yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on merkittävästi kasvanut ja kasvaa edelleen. Vaikutus korostuu entisestään, kun 15-64 –vuotiaiden osuus

laskee jyrkästi, joten väestörakenne muuttuu nopeasti. Ruoveden osuus oli (2018) 35,6 %, kun Pirkanmaan maakunnan osuus oli 21,3 %.

Kunnan elinvoiman näkökulmasta on erittäin tärkeää hallita väestörakenteen muutos ja pyrkiä vaikuttamaan siihen. Väestörakenteen kehitys on tärkeää monesta eri näkökulmasta. Väkiluvun vähenemisestä huolimatta väestörakenteen muutos ylläpitää kovaa palvelutarpeen kasvua varsinkin sosiaali- ja terveyspalveluissa. Tämä merkitsee kovaa kustannuspainetta palveluiden järjestämiseen ja tämän haasteen voittaminen on keskeistä kuntatalouden näkökulmasta. Tämä on tärkeää myös siitä näkökulmasta, että Ruoveden kunnallisveroprosentti on tällä hetkellä Suomen korkeimpia. Verojen korottaminen ei tulevaisuudessa liene enää mahdollista, vaan kunnan on pystyttävä sopeuttamaan menonsa käytettävissä oleviin tuloihin nähden. Tämä haaste on ollut kuntataloudessa yleensäkin erittäin suuri ja on realistista arvioida, että haaste ei tule lähivuosina helpottumaan. Verotuottojen näkökulmasta lisähaasteita on tulossa koronaviruksen vaikutusten myötä, joiden vaikutus tulee näkymään sekä 2020 että 2021.

Tulevat vuodet tulevat olemaan taloudellisesti erittäin haastavia ja talouden seuranta on tarpeen tiivistää ja kehittää. Suuri haaste verorahoituksen lisäksi on myös valtionosuuksien taso eli joutuuko kunta joutuu rahoittamaan peruspalveluja entistä enemmän muulla tulorahoituksella. Tämä ei tule olemaan helppoa ja edellyttää todennäköisesti rakenteellisia muutoksia. Toinen merkittävä haaste liittyy jo mainittuihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kasvavaan kustannuskehitykseen sekä sote-yhteistoiminta-alueen ratkaisuihin. Tulevien vuosien osalta keskeinen seikka tulevaisuuden talouden hallinnan näkökulmasta on sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuskehityksen kääntäminen laskuun niin, että kunnan asukaskohtaiset kustannukset saadaan enintään Pirkanmaan keskimääräiselle tasolle.

Toimintaympäristön aiheuttamat vaikutukset ovat merkittävät. Tilinpäätöskirjaa kirjoitettaessa koronavirus on julistettu pandemiaksi ja virus on jo alkuvaiheessaan aiheuttanut merkittävät taloudelliset tappiot maailmanlaajuisesti. Tilinpäätösasiakirjassa ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä pandemian aiheuttamaa vaikutusta laajemmin, mutta on täysin selvää, että vuoden 2020 talousennusteet eivät ole enää realistisia. Talous kääntyy voimakkaaseen laskuun ja todennäköisesti BKT:n kehitys tulee vuonna 2020 olemaan negatiivinen. Pandemian pituudesta ja laajuudesta riippuu, kuinka dramaattinen vaikutus sillä on elinkeinoelämään, kuntalaisiin, julkiseen sektoriin sekä kuntakenttään. On selvää, että kunnan tulorahoituksen riski on entisestään merkittävästi kasvanut.

Haastavista taloudellisista vuosista huolimatta Ruoveden kunta katsoo tulevaisuuteen ja käynnistää kunnan elinvoimaa parantavia investointeja. Kunta pyrkii löytämään keinoja elinvoiman ylläpitämiseen ja talouden hallintaan niin, että kuntalaisten palvelut säilyvät. Kunta käynnistää myös kaikki tarvittavat toimenpiteet riittävän taloudellisen vahvuuden ylläpitämiseksi. Kunnan johtamista ohjaa kuntastrategia ja tavoitteena on pitää Ruovesi elinvoimaisena ja kilpailukyisenä kuntana tulevaisuudessakin. Haastavina aikoina on entistä tärkeämpi sitoutua strategiaan.

3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on 11.12.2019 hallintosäännön yhteydessä hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Taustalla on Kuntaliiton päivitetty ohjeistus koskien kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanoa. Kuntalakiin (325/2012) lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen sisäisiä

menettelytapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen johtamista.

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen tarkoituksena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kunnan hallinnollisia käytäntöjä ja johtamista. Ohjeistus koskee kaikkia kunnan toimielimiä ja johtoa sekä lisäksi kaikkea toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Myös kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Pitkäikäisissä valituskierteissä voi sisäisen valvonnan ja ohjauksen kautta tuleva tuki päätösten oikeudellisten seikkojen varmistamisessa olla riittämätöntä ja laahata ajallisesti jäljessä. Sisäisen ohjeistuksen ja päätösten sisäisen seurannan lisäämisellä voisi olla mahdollista vaikuttaa joidenkin tapausten osalta päätöksentekoprosessiin ennakolta siten, että valitusperusteiden syntyminen ehkäistäisiin. Sisäisesti on osastopäälliköiden ja hallintojohtajan mahdollista myös havainnoida viranhaltijoiden toimista erityisiä kohteita, joihin suunnata lisäkoulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan luottamushenkilöiden taholta kolme kertaa vuodessa osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Koulutoimessa lukuvuosien sijoittuminen kahdelle eri talousarviovuodelle vaikeuttaa toteutumisennusteiden tekemistä. Laskujen asiataarkastamisesta ja hyväksymistä varten kunnassa on käytössä toimivaksi todettu sähköinen laskujen käsittelyjärjestelmä. Sisäisen valvonnan ohjeiden perusteella hallintojohtaja valvoo talousarvion toteutumista osastopäällikön kanssa, mutta lopullinen vastuu talousarvion toteutumisesta on kunkin osaston osastopäälliköllä. Tulosalueiden ja tulosityksien esimiehet vastaavat tuloksellisuuden valvonnasta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raporttoimiseksi.

Riskienhallinnan työtä kehitetään järjestelmällisesti ja havaitut riskitekijät pyritään poistamaan priorisoiden erityisesti vakavina ja/tai todennäköisinä pidettyjä riskejä. Riskienarvioinnin pohjana on käytetty myös Kuntaliiton ohjeistusta riskienarvioinnin toteuttamiseksi. Riskienhallinnan työssä on oma roolinsa paitsi työsuojelulla ja henkilöstöhallinnolla, myös kunnan valmiusjohtoryhmällä, jonka työtä pyritään jatkuvasti kehittämään, huomioiden myös proaktiivinen ennakoiva toiminta riskien minimoimiseksi.

Ruoveden kunnan toiminnassa ihmisoikeuksien kunnioittaminen on tärkeä periaate, eikä toiminnassa ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä. Hankinnoissa ja muussa toiminnassa toimitaan niin, että korruptio tai lahjonta eivät ole mahdollisia. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista, kunnan omaa hankintaohjetta ja johtavat viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon hankinta sekä sopimustoiminta

Kunta on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään KL-Kuntahankintojen valmiita sopimuksia ja tekemään hankintoja myös seudullisena yhteistyönä, esimerkiksi ruokapalvelujen osalta. Hankintojen valmisteluun on hankittu asiantuntijapalveluja ja tietoa on hankittu myös Kuntaliiton asiantuntijoilta. Sopimustoimintaan sisältyy kehittämistarpeita niin sopimusten sisällön kuin hallinnankin näkökulmista. Hankintojen käytännön toteuttamista selventämään laadittiin hankintaohje, joka liitettiin osaksi hallintosääntöä.

Tilaaajan ammattitaidon merkitys korostuu urakka- ja hankinta-asiakirjojen määrittelyssä. Ennakoimattomia negatiivisia seuraamuksia tehdyistä sopimuksista voidaan välttää tilaajaosaamista kehittämällä. Tilaajaosaamisen merkitys tulisi mahdollisesti huomioida yhtenä osana kunnan hankintaohjeistusta. Sopimushallinta ja -valvonta tehostui sähköisen asianhallintaohjelmiston käyttöön otton myötä. Huomiota on kiinnitettävä sopimuksiin ja niiden seurantaan sekä kilpailuttamisosaamisen liittyvään osaamiseen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaan tulosityksikön vastuuhenkilöt tarkastavat vähintään kerran vuodessa kassat, varastot ja vakuudet. Vaihto- ja käyttöomaisuuden tallella olo ja kunnossapidon taso todetaan katselmuksin ja pistokokein. Osastopäälliköt vastaavat hallintokuntansa osalta siitä, että sisäinen valvonta yksikössä on toimivaa. Sisäisestä valvonnasta ohjeistetaan tarkemmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksessa.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen sekä kunnan tulorahoituksen riittävyttä. Laskelman *toimintakate* ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. *Vuosikate* osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä, jos taas vuosikate on alijäämäinen, kunnan tulorahoitus on heikko.

TULOSLASKELMA	2019	2018
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos ulkoiset	(1 000 €)	(1 000 €)
Toimintatuotot	4 151	4 023
Toimintakulut	-33 527	-32 673
Toimintakate	-29 375	-28 649
Verotulot	16 367	16 236
Valtionosuudet	13 276	13 605
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	0	1
Muut rahoitustuotot	181	268
Korkokulut	-51	-67
Muut rahoituskulut	-1	-2
Vuosikate	397	1 392
Poistot ja arvonalentumiset	-1 226	-1 205
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	-829	187
Tilinpäätössiirrot	33	33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-796	220

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,4	12,3
Vuosikate / Poistot, %	32,4	115,5
Vuosikate, euroa / asukas	93	317
Asukasmäärä	4 291	4 395

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitus-toiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella

RAHOITUSLASKELMA Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos ulkoiset	2019 (1 000 €)	2018 (1 000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	397	1 392
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	37	-35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 818	-1 206
Rahoitusosuudet investointeihin	33	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23	104
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 328	260
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-144	-535
Antolainasaamisten vähennykset	77	27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikasten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikasten lainojen vähennys	-942	-1 013
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 073	554
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-389	-624
Rahoituksen rahavirta	4 674	-1 591
Rahavarojen muutos	3 345	-1 331
Rahavarat 31.12.	4 509	1 163
Rahavarat 1.1.	1 163	2 494
	3 345	-1 331

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	4 216	6 733
Investointien tulorahoitus, %	22,2	115,9
Lainanhoitokate	0,1	0,4
Kassan riittävyys, pv	45	12
Asukasmäärä	4 291	4 395

Vuoden 2019 talousarvioon sisältyvässä investointiohjelmassa oli budjetoitu investointeihin yhteensä 3 292 000 euroa ja lisäksi tehtiin talousarviomuutoksia 66 000 euroa. Investointien euromääräinen toteuma 2019 vuonna oli 1 725 641 (netto). Investointeja on tarkemmin kuvattu investointiosan toteutumisvertailussa.

Rahoituslaskelman tunnusluku: **investointien tulorahoitus** prosentteina kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos taas tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnuslukua tulisikin tarkastella useamman vuoden perspektiivillä, sillä kunnan lainanhoitokyky on hyvä, mikäli tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä tunnusluvun ollessa 1-2 ja heikko jos arvo on alle 1.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen osuutta pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Ruoveden kunnan tarkka tase on erillisenä liitteenä tilinpäätösasiakirjoissa, seuraavassa esitetään tase tuhansina euroina.

TASE		2019	2018	2019	2018
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos (ulkoiset)		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 196	20 599	A OMA PÄÄOMA	13 902	14 698
I Aineettomat hyödykkeet	25	59	I Peruspääoma	10 070	10 070
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahas	1 483	1 483
2. Tietokoneohjelmistot	16	35	III Muut omat rahastot		
3. Muut pitkävaikuttiset menot	9	25	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	3 145	2 925
3. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	-797	220
II Aineelliset hyödykkeet	15 633	15 055	B POISTOERO JA VAPAA-		
1. Maa- ja vesialueet	4 158	4 125	EHTOISET VARAUKSET	481	513
2. Rakennukset	7 505	7 828	1. Poistoero	481	513
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 998	2 799	2. Vapaaehtoiset varaukset		
4. Koneet ja kalusto	98	78	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet			1. Eläkevaraukset		
5. Ennakkomaksut ja keskener. ha	874	225	2. Muut pakolliset varaukset		
III Sijoitukset	5 538	5 485	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	219	214
1. Osakkeet ja osuudet	4 622	4 666	1. Valtion toimeksiannot		
2. Joukkovelkakirjalainat			2. Lahjoitusrahastojen pääoma	219	214
3. Muut lainasaamiset	847	750	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
4. Muut saamiset	69	69	E VIERAS PÄÄOMA	13 281	7 747
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	176	154	I Pitkäaikainen	6 294	2 771
1. Valtion toimeksiannot			1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	176	154	2. Lainat rah. ja vak. laitoksilta	6 286	2 763
3. Muut toimeksiantojen varat			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 511	2 421	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	5	5	5. Saadut ennakot		
1. Aineet ja tarvikkeet	5	5	6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Liittymismaksut ja muut velat	8	8
3. Valmiit tuotteet / tavarat			8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus			II Lyhytaikainen	6 987	4 976
5. Ennakkomaksut			1. Joukkovelkakirjalainat	1 850	1 500
II Saamiset	1 997	1 252	2. Lainat rah. ja vak. laitoksilta	1 478	1 013
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	1 178	337
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot	29	37
3. Muut saamiset			6. Ostovelat	1 205	743
4. Siirtosaamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	278	214
Lyhytaikaiset saamiset	1 997	1 252	8. Siirtovelat	969	1 132
1. Myyntisaamiset	421	361			
2. Lainasaamiset					
3. Muut saamiset	1 416	699			
4. Siirtosaamiset	160	192			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 509	1 164			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>27 882</u>	<u>23 174</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>27 882</u>	<u>23 174</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	51,5	65,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	39,4	22,8
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	40,0	23,2
Kertynyt yli- / alijäämä, 1 000 €	2 348	3 145
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	547	716
Lainakanta 31.12., 1 000 €	10 792	5 613
Lainakanta 31.12., € / asukas	2 515	1 277
Lainasaamiset, 1 000 €	847	750
Asukasmäärä	4 291	4 395

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluvussa oma pääoma ja siihen rinnastettavissa olevat erät suhteutetaan taseen loppusummaan korjattuna saaduilla ennakkomaksuilla.

Suhteellinen velkaantuneisuus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan kokonaistuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, sillä tämän tunnusluvun arvoon eivät vaikuta käyttöomaisuuden ikä, arvostus tai poistomenetelmät. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksuista tulorahoituksella.

Velat ja vastuut käyttötuloista % kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokratuotot. Tunnusluku ottaa huomioon esim. rahoitusleasingsojimuksilla rahoitetut, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

3.6 Kokonaistulot ja -menot

Käsitteet kokonaistulo ja -meno kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Seuraavassa taulukossa on Ruoveden kunnan vuoden 2019 ulkoiset kokonaistulot ja -menot tuhansina euroina

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

ulkoiset

TULOT	1 000 eur	MENOT	1 000 eur
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	4 152	Toimintakulut	33 527
Verotulot	16 368	- Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	13 276	Korkokulut	52
Korkotuotot	0	Muut rahoituskulut	1
Muut rahoitustuotot	182	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät	0	Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vast. hyödykk. luov.voitot	-1	- Pakollisten var. lis. (+), väh. (-)	0
Investoinnit		- Pysyvien vast. hyödykk. luov.tappiot	-38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	33	Investoinnit	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	23	Investointimenot	1 819
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	77	Antolainasaamisten lisäykset	144
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	943
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 073	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	40 183	Kokonaismenot yhteensä	36 448

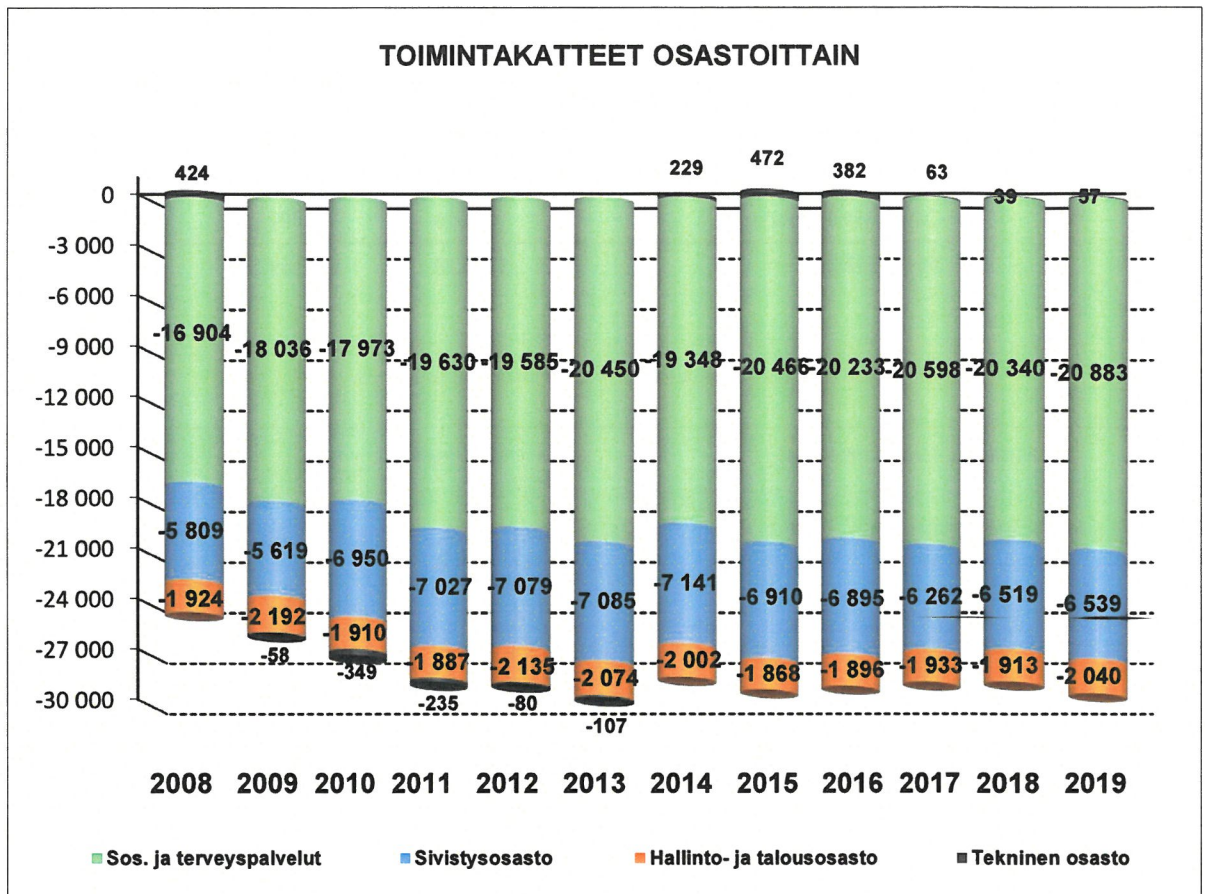
3.6.1 Toimintamenojen ja toimintakatteen kehitys

Tilinpäätöksessä ja talousarvioissa tarkastellaan kuntataloudellisesti melko lyhyttä yhden vuoden ajanjaksoa. Eri hallintokuntien välillä vuosittainen vaihtelu on kuitenkin suurta, mistä johtuen on tarkoituksenmukaista arvioida pidemmän aikavälin kehitystä.

Toimintamenoilla tarkoitetaan vähentämättömiä kokonaismenoja, joissa ei ole huomioitu osaston tai yksikön toimintaan liittyviä toimintatuloja. Toimintakatteella tarkoitetaan nettomenoja, joissa toimintamenoista on vähennetty kyseiselle osastolle tai yksikölle kuuluvat toimintatulot. Käytännössä toimintakate tarkoittaa sellaisen muun rahoituksen määrää (verotulot ja valtionosuudet) jotka osasto tarvitsee menojensa kattamiseen. Toimintakate voi olla myös positiivinen tilanteessa, jossa toimintatulot ovat olleet toimintamenoja suurempia.

Oheisessa kuviossa 3 on esitetty toimintakatteen jakautuminen hallintokunnittain sekä vuosina 2008–2019. Vuosien 2010–2013 vertailukelpoisuutta heikentää päivähoidon siirtyminen sivistysosaston alaiseksi toiminnaksi vuodesta 2010 alkaen. Vuosien 2013 ja 2014 välillä tapahtunut muutos puolestaan johtuu etsivän nuorisotyön siirtymisestä talous- ja hallinto-osastolta sivistysosastolle.

Kuva 3. Toimintakatteen osastoittain 2008 – 2019 (1.000 eur).

Teknisen osaston toimintakatetta ei voida suoraan verrata muiden osastojen toimintakatteeseen, sillä se laskuttaa kiinteistöjen toimintakuluista aiheutuvan nousun nostamalla sisäisiä vuokria. Teknisen osaston toimintakulujen kehitystä tulee näin ollen seurata tarkastelemalla toimintakatteen sijaan osaston toimintamenoja.

3.6.2 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

Kunnan verotulot vuonna 2019 olivat yhteensä 16 367 779 euroa, kun ne vuonna 2018 olivat yhteensä 16 236 386 euroa ja vuonna 2017 16 573 844 €, nousua vuoden 2018 tilinpäätöksen verrattuna oli +131 300 euroa. Vuodelle 2019 talousarvioon mukaiset verotulot toteutuivat 260 221 euroa odotettua suurempina.

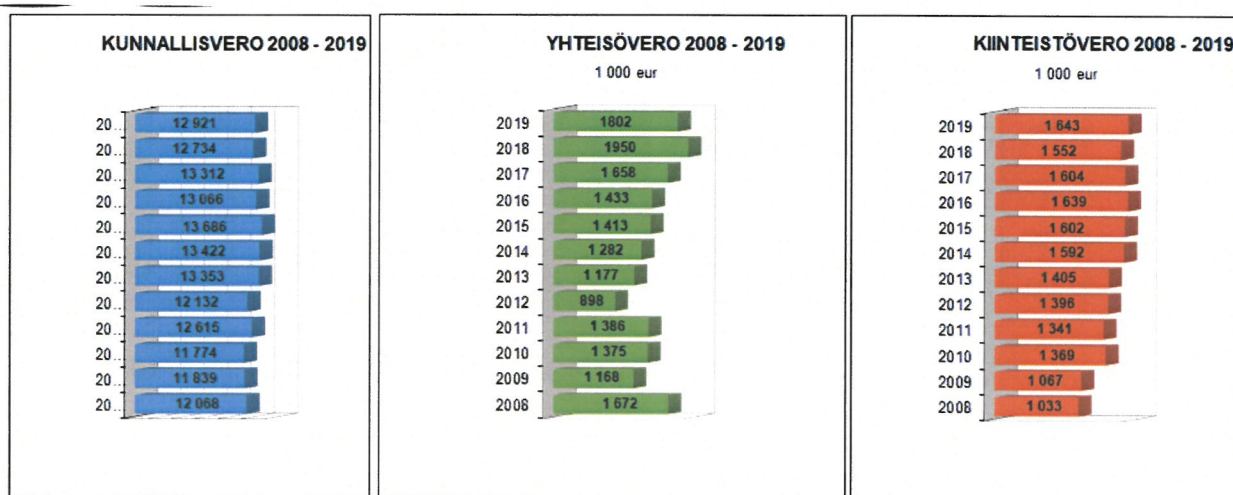
Kunnan **tuloverot** vuonna 2019 olivat yhteensä 12 921 576 euroa ja vuonna 2018 yhteensä 12 734 002 euroa ja vuonna 2017 13 311 845 euroa. Tuloveroja kertyi peräti -414 423 euroa vähemmän kuin talousarviossa.

Kiinteistöverotulot vuonna 2019 olivat yhteensä 1 643 742 euroa ja vuonna 2018 yhteensä 1 552 563 euroa. Talousarviossa oli arvioitu 1 595 000 euroa, joten kiinteistöveroja kertyi +47 743 euroa budjetoitua enemmän.

Osuus yhteisöverotuotoista tilinpäätösvuonna oli yhteensä 1 802 460 euroa ja vuonna 2018 yhteensä 1 949 820 euroa. Yhteisöveroja kertyi +106 460 euroa budjetoitua enemmän.

VEROTULOT (1000 EUROA)	TA 2019	TP 2019	Erotus
Kunnan tulovero	13 336	12 921	- 414
Kiinteistövero	1 596	1 643	+ 47
Osuus yhteisöverosta	1 696	1 802	+ 106
YHTEENSÄ	16 628	16 367	- 260

Verotulojen kehitys vuosina 2008 – 2019 on ollut seuraava:

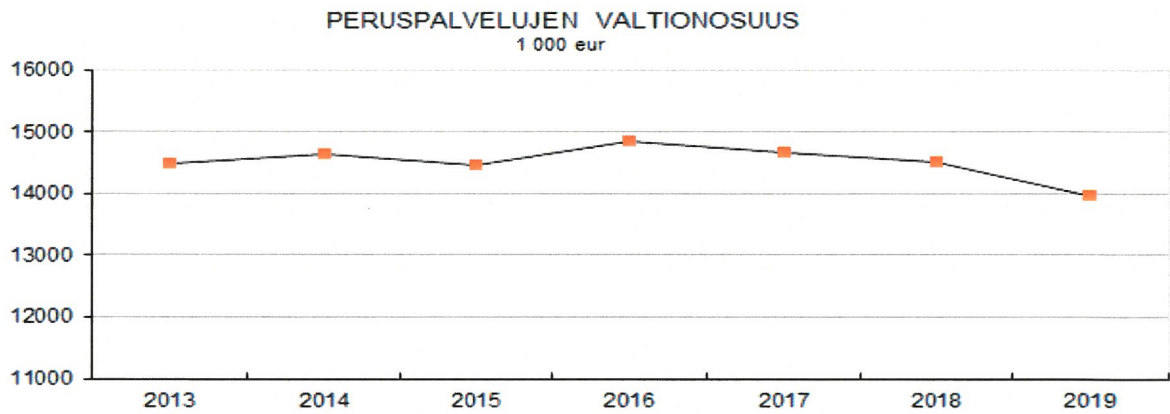

Kuva 4. Verotulojen kehitys vuosina 2008–2019

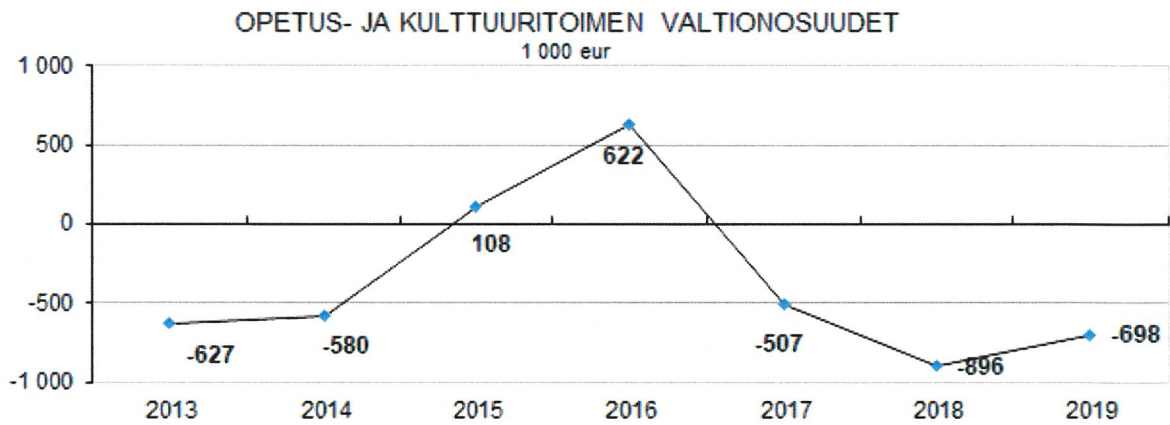
Valtionosuudet: Ruoveden kunnalle maksettava peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2019 oli yhteensä 13 973 992 euroa budjetin ollessa 13 764 552 euroa. Kunnalle maksetut budjetoidut peruspalvelujen valtionosuudet toteutuivat yhteensä +2019 441 euroa korkeampina ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet huomioituna +407 493 euroa suurempina kuin budjetoidut valtionosuudet. Vuonna 2018 valtionosuuksia maksettiin 13 605 913 euroa, joten euromäärät pienehi yhteensä -330 000 euroa.

Vuonna 2019 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet, jotka ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, olivat vuoden 2019 talousarvion mukaan -895 960 euroa, niiden toteuman ollessa -697 905 euroa. Seuraavassa yhteenveto talousarvion ennakoiduista valtionosuuksista ja niiden toteutumisesta:

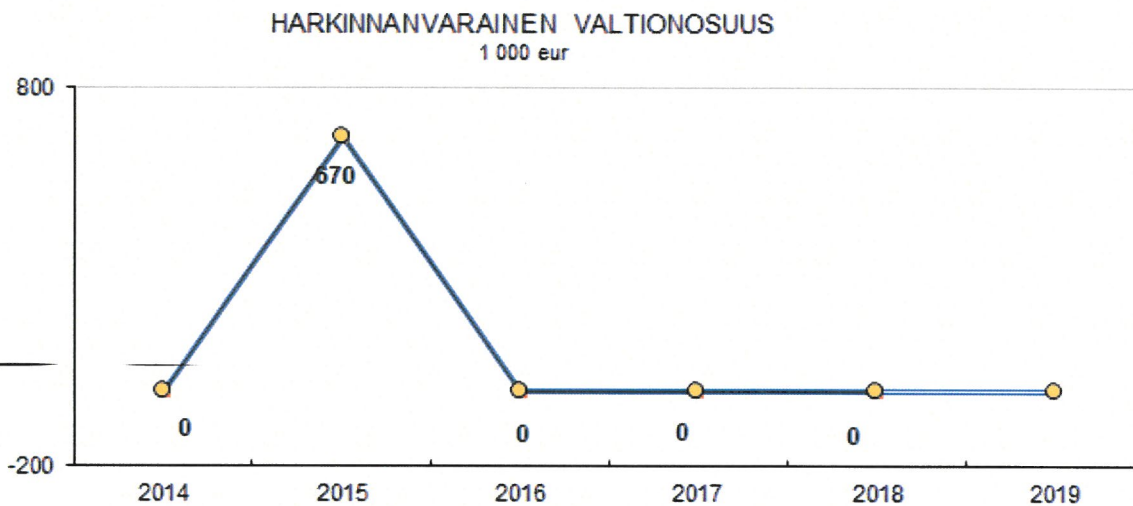
VALTIONOSUUDET (1000 eur)	TA 2019	TP 2019	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 765	13973	+ 209
Opetus- ja kultt.t. muut valtionosuudet	-896	-698	+ 198
Harkinnanvarainen valtionosuus	0	0	0
YHTEENSÄ	12 868	13 276	- + 407

Kuva 5. Peruspalvelujen valtionosuuksien kehitys vuosina 2013–2019

Kuva 6. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien kehitys vuosina 2013–2019

Kuva 7. Harkinnanvaraisten valtionosuuksien kehitys vuosina 2014–2019

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntakonsernin tytäryhteisöt. Kuntayhtymät, joissa Ruoveden kunta on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Tytäryhteisöt (yhdistelty konsernitilinpäätökseen)

- Ruoveden Asunnot Oy
- Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy
- Ruovesi Areena Oy

Kuntayhtymät (yhdistelty konsernitilinpäätökseen)

- Sastamalan koulutuskuntayhtymä
- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Pirkanmaan liitto

Omistusyhteisyyshyönteisöt

(ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska Ruoveden kunnalla ei ole omistusyhteisyyshyönteisöissä tosiasiallista määräysvaltaa)

- Kirkkokankaan Liiketalo Oy
- Asunto Oy Ruoveden Veteraanitalo
- Asunto Oy Kirkkokangas
- Asunto Oy Tanhuanhaka
- Asunto Oy Ruoveden Mäntylähde
- Oy Runoilijan tie
- Asunto Oy Koukkuharju
- Asunto Oy Ruoveden Sahahovi
- Asunto Oy Kautunkartano
- Asunto Oy Ruoveden Makasiinirinne
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy
- Tredu-Kiinteistöt Oy

3.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ruoveden Asunnot Oy:n ja kunnan osalta isännöinti ja kiinteistöhuolto kilpailutettiin vuonna 2019, mutta kilpailutuksen tulosten perusteella kunnanhallitus teki keskeyttämisspätökseen. Markkinat eivät toimineet. Asuntotoiminta siirrettiin hallinto- ja talousosastolta tekniselle osastolle johtamisen näkökulmasta ja asuntosihteerin tehtävät hoidetaan edelleen hallinto- ja talousosastolta. Ruoveden Asunnot Oy:n hallitus vaihtui kunnanhallituksen omistajaohjauksen pohjalta.

Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy:n vuodet 2018 ja 2019 ovat olleet haastavia johtuen vuokrasaatavien aiheuttamasta kassaongelmasta. Vuokrasopimus on sanottu irti ja asian käsittely on vuokralaisen toimesta viety käräjäoikeuden käsittelyyn. Yhtiö oli vuoden lopulla tilanteessa, jossa kassavarat eivät riittäneet toiminnan turvaamiseen. Kunnanhallitus päätti 2018 myöntää 62 000 euroa markkinakorkoista lainaa yhtiölle varmistukseksi toiminnan jatkumisen. Kunnanhallitus joutui lisäämään lainaa vuonna 2019 67 000 euroa yhtiön maksuvalmiuden varmistamiseksi. On tarpeen selvittää, mikä on tulevaisuuden kannalta Haapasaaren paras vaihtoehto niin hallinnon kuin kehittymisen kannalta.

Vuoden 2019 lopussa Pirkanmaan käräjäoikeus päätti Haapasaaren matkailuyrittäjän hädöstä, jonka johdosta kunta päätti kokouksessaan 11.12.2019 § 196 antaa kuntalain 129 § mukaisen talletuksen hädän toimeenpanon vakuudeksi. Oikeus päätti vakuuden suuruudeksi 700 000€. Vakuus annettiin Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy:lle pankkitalletuksena. Vuoden 2020 alussa Turun hovioikeus päätti keskeyttää hädän täytäntöönpanon. Pankkitalletus palautui Ruoveden kunnalle. Vakuus on Ruoveden kunnan omaisuutta ja ei näy velkana tytäryhtiölle.

Kunta sai vuonna 2019 osinkotuottoja selvästi budjetoitua enemmän Pirkanmaan Jätehuollon ja Yh Kodit Oy:n osalta.

3.7.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ruoveden kunnanvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 11.12.2019, joka sisältää konserniohjauksen. Konserniohjeella annetaan toimintaohjeet ja periaatteet kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille sekä soveltuvin osin kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, sekä omaisuus että voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kunnanvaltuusto toimii konsernin ylimpänä valvojana, se

- päättää pääomasijoituksesta
  - hyväksyy yhteisön toiminta-ajatusten, jonka tulee liittyä kunnan toimialaan
  - hyväksyy lisäpääomasijoituksen tytär- ja osakkuusyhteisöön
  - myöntää takauksen tai lainan tytäryhteisön pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan
  - seuraa tytär- ja osakkuusyhteisöjen toimintaa konsernitaseen ja sen liitetietojen kautta tilinpäätösten yhteydessä sekä tarvittaessa erityisselvityksinä mm. tarkastuslautakunnan pyynnöstä
  - valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin ja yhtymä-kokouksiin, ellei päätösvalta kuulu toiselle toimielimelle
  - määrittelee pääomasijoituksista päätettäessä seikat, joilla se katsoo sijoituksen toteuttavan kunnan toiminta-ajatusta
  - päättää toiminnan alasajosta tai siitä luopumisesta, jos yhteisön toiminta lakkaa palvelemasta valtuuston hyväksymiä tavoitteita.
- Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernia, se
- koordinoi ja seuraa yhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien hoitamiseksi
  - antaa konsernitiilinpäätöksen yhteydessä tiedot kunnanvaltuustolle yhteisöjen toiminnasta
  - vastaa konserniyhteisöjen valvonnan järjestämisestä huomioiden kulloinkin voimassa olevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet
  - antaa tarvittaessa ohjeita kunnan edustajille eri yhteisöjen hallintoelimissä käsiteltävistä asioista
  - nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin ja yhtymäkokouksiin
  - seuraa ja valvoo yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien hoitamiseksi ja raportoi tarvittaessa valtuustolle ongelmatilanteista.

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin johtamisesta ja seurannasta. Häntä avustavat osastopäälliköt ja hallintojohtaja. Kunnanjohtajalla tai hänen määräämällään edustajalla on aina läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhtiön hallituksessa. Kunnanjohtajalla on oikeus sisäisen tarkastustoiminnan järjestämiseen tytäryhteisössä.

Tytäryhtiön toimitusjohtaja raportoi kunnanjohtajalle ja osastopäälliköille yhteisön toiminnasta ja tuloksesta välitilinpäätöksen yhteydessä neljä kertaa vuodessa sekä ennen varsinaista yhtiökokousta ja aina, kun yhtymän toimintaan liittyy merkittäviä muutoksia tai epäkohtia.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tilikaudella ei ole annettu erillisiä ohjeita kunnan edustajille tytäryhteisöissä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kunnan kokonaan omistamat konserniyhtiöt ovat käytännössä vuokratalo-yhtiöitä. Vuodesta 2009 alkaen vuokratalo-yhtiöille on talousarviossa asetettu käyttöastetta, vuokralaisten vaihtuvuutta, lainavastuita, luottotappioita ja vuokrasaamia koskevat yksityiskohtaiset tavoitteet.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Kuntakonsernin pankkipalvelut, rahoitustoiminta ja maksuliikenteen hoito on järjestetty keskitetysti. Vuokratalo-yhtiöillä on yhteinen toimitusjohtaja ja yhtiöillä on oma hallitus.

Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Kunnan konserniyhtiöt tuottavat palvelunsa muiden konserniyhtiöiden sijaan pääasiassa yksityisille loppuasiakkaille ja kuntalaisille.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Asianmukaisen vakuutusturvan lisäksi tytäryhteisöillä ei ole erillistä, yhtiöissä hyväksyttyä riskienhallintasuunnitelmaa.

3.7.4 Konsernia koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa:

Tytäryhtiö	Tavoitteet/mittarit	Tavoite 2019	Toteutuminen 2019
Ruoveden Asunnot Oy	<ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste, % - vuokralaisten vaihtuvuus % - luottotappiot % liikevaihdosta - vuokrasaamiset % liikevaihdosta - yhtiö kattaa vuokratuloilla käyttömenot sekä ylläpitoinvestoinnit ja varautuu tuleviin peruskorjauksiin	<ul style="list-style-type: none"> yli 91 % alle 20 % alle 0,3 % alle 1,0 %	<ul style="list-style-type: none"> 85,6 % ----- 0,3 % 1,1 % toteutunut

3.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

RUOVEDEN KUNNAN KONSERNI

	Konserni 2019		Konserni 2018	
TULOSLASKELMA (1 000 eur)				
Toimintatuotot		16 737		16 090
Toimintakulut		-45 424		-44 944
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		14		3
Toimintakate		-28 673		-28 851
Verotulot		16 332		16 193
Valtionosuudet		13 674		14 015
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6		7	
Muut rahoitustuotot	189		100	
Korkokulut	-93		-95	
Muut rahoituskulut	-57	45	-50	-38
Vuosikate		1 378		1 319
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 825		-1 832	
Omistuksen eliminointierot	0		0	
Arvonalentumiset	0	-1 825	0	-1 832
Satunnaiset erät		0		6
Tilikauden tulos		-447		-506
Tilinpäätössiirrot		-144		0
Tilikauden verot		-19		-25
Laskennalliset verot		26		119
Vähemmistöosuudet		-38		-36
Tilikauden ylijäämä		-622		-447

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	36,8	35,8
Vuosikate / Poistot, %	75,6	72,0
Vuosikate, euroa / asukas	321	300
Asukasmäärä	4 291	4 395

RAHOITUSLASKELMA (1 000 eur)

	Konserni 2019		Konserni 2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 379		1 319	
Satunnaiset erät	0		6	
Tilikauden verot	-19		-25	
Tulorahoituksen korjaukset	23	1 383	115	1 415
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 003		-2 711	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34		5	
Pys. vast. hyödykk. luovutustulot	45	-2 924	109	-2 598
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 541		-1 183
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-174		-474	
Antolainasaamisten vähennys	145	-29	1	-472
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 318		1 243	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 345		-1 292	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	981	5 954	1 022	973
Oman pääoman muutokset		10		5
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toim. ant. varojen ja pääomien muut.	-41		-20	
Vaihto-omaisuuden muutos	-5		-8	
Saamisten muutos	-405		-922	
Korottomien velkojen muutos	-290	-741	191	-759
Rahoituksen rahavirta		5 194		-253
Rahavarojen muutos		3 653		-1 436
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 581		1 928	
Rahavarat 1.1.	1 928	3 653	3 363	-1 436

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirrat kertymä 5 vuodelta, €	2 270	5 442
Investointien tulorahoitus, %	46,4	48,7
Lainanhoitokate	0,2	0,4
Kassan riittävyys, pv	41	14
Asukasmäärä	4 291	4 395

TASE (1 000 eur)	Konserni		TASE (1 000 eur)	Konserni	
	2019	2018		2019	2018
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 159	27 070	OMA PÄÄOMA	16 558	17 183
Aineettomat hyödykkeet	325	334	Peruspääoma	10 070	10 070
Aineettomat oikeudet	45	64	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikuttiset menot	244	267	Arvonkorotusrahasto	1 487	1 487
Ennakkomaksut	36	3	Muut omat rahastot	3	34
			Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 617	6 037
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>	25 891	24 818	Tilikauden ylijäämä	-622	-447
Maa- ja vesialueet	4 699	4 657	VÄHEMMISTÖOSUUDET	315	275
Rakennukset	14 578	14 457	PAKOLLISET VARAUKSET	317	454
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 210	2 926	Eläkevaraukset		
Koneet ja kalusto	621	627	Muut pakolliset varaukset	317	454
Muut aineelliset hyödykkeet	5	5			
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	2 778	2 146	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	346	385
Sijoitukset	1 943	1 919	VIERAS PÄÄOMA	19 669	13 763
Osakkuusyhteisöosuudet	381	420	Pitkäaikainen korollinen vieras pääc	10 978	6 041
Muut osakkeet ja osuudet	910	906	Pitkäaikainen koroton vieras pääom	55	67
Muut lainasaamiset	572	516	Lyhytaikainen korollinen vieras pääc	3 479	2 794
Muut saamiset	80	77	Lyhytaikainen koroton vieras pääom	5 157	4 860
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	271	269			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 205	32 059
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 775	4 720			
Vaihto-omaisuus	143	138			
Saamiset	3 051	2 654			
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>	27	26			
Lyhytaikaiset saamiset	3 024	2 628			
Rahoitusarvopaperit	27	36			
Rahat ja pankkisaamiset	5 554	1 891			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 205	32 059			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	45,5	54,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,9	29,5
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	44,6	32,0
Kertynyt yli- / alijäämä, 1 000 €	4 995	5 590
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	1 164	1 272
Lainakanta 31.12., 1 000 €	14 457	8 835
Lainakanta 31.12., € / asukas	3 369	2 010
Lainasaamiset, 1 000 €	572	516
Asukasmäärä	4 291	4 395

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely

Ruoveden kunnan ja vesihuoltolaitoksen tuloslaskelman mukaan vuoden 2019 tilikauden tulos ennen poistoeroa, varauksia ja rahastosiirtojen muutoksia on - 829 180,83 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittelystä esitetään:

että taseessa olevaa poistoeroa vähennetään 32 617,41 euroa, jolloin tilikauden alijäämäksi muodostuu - 796 563,42 euroa.

Tilikauden alijäämä - 796 563,42 euroa esitetään siirrettäväksi taseen omaan pääomaan Tilikauden yli-/alijäämä-tilille

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Käyttötalouden toteumavertailu

4.1.1 Hallinto- ja talousosasto

Tulosyksikkö		VAALILAUTAKUNTA				
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>						
Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit.		Toimintamenot ylityivät ennakoitua suurempien henkilöstökulujen ja painatus- ja ilmoituskulujen vuoksi. Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti, joten toimintakate jäi talousarviota huonommaksi.				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-2/2019	Poikkeama
Toimintatulot	8.252	16 000		16 000	16 239	240
Toimintamenot	-11.309	-18 962		-18 962	-24 220	-5 259
Toimintakate	-3.057	-2 962		-2 962	-7 980	-5 019
Tilikauden ylij./alij.	-3.057	-2 962		-2 962	-7 986	-5 025

Tulosyksikkö		TARKASTUSLAUTAKUNTA				
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>						
Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestäminen. Lisäksi tehtäviin kuuluu arvioida ovatko talousarviossa esitetyt taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuneet valtuuston edellyttämällä tavalla.		Talousarviossa on otettu huomioon uusi tilintarkastussopimus ja siihen liittyvä kustannustaso, mutta kustannukset toteutuivat ennakoitua suurempina. Tilintarkastajan vaihtumisessa siirtymävaihe aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia ja myös tilintarkastajan asiantuntemuksen hyödyntäminen tilintarkastussopimuksen ulkopuolella näkyy hieman kustannuksissa. Kokouspalkkiot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa vuonna 2019 (7 kertaa 2018).				
Tarkastuslautakunnan alaisiin menoihin kuuluvat lisäksi tilintarkastajan ostopalvelukustannukset. Tarkastuslautakunnan työ perustuu ohjeelliseen arviointisuunnitelmaan, joka tarkistetaan vuosittain.						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-2/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-13.140	-10 469		-10 469	-15 288	-4 820
Toimintakate	-13.140	-10 469		-10 469	-15 288	-4 820

Tilikauden ylij./alij.	-13.140	-10 469	-10 469	-15 288	-4 820
------------------------	---------	---------	---------	---------	--------

Tulosyksikkö		LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Luottamushenkilöhallintoon sisältyvät kunnanvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien kokouksista aiheutuvat kustannukset.</p>		<p>Kokousmäärät (suluissa vuoden 2018 luku)</p> <p>Kunnanvaltuuston kokouksia vuonna 2019 oli 7 kpl (7 kpl). Kunnanhallituksen kokouksia vuonna 2019 oli 16 kpl (19 kpl). Sivistyslautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 8 kpl (11 kpl). Teknisen lautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 8 kpl (7 kpl). Ympäristölautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 8 kpl (8 kpl). Tielautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 2 kpl (2 kpl). Elinvoimalautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 7 kappaletta (11 kpl). Tarkastuslautakunnan kokouksia vuonna 2019 oli 10 kappaletta (7 kpl). Yhteistyökomitean kokouksia vuonna 2018 oli 7 kappaletta (3 kpl).</p> <p>Kokonaisuutena luottamushenkilöhallinto toteutui lähes talousarvion mukaisesti.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	2.000				1 400	1 400
Toimintamenot	-183.576	-109 619		-109 619	-109 657	-38
Toimintakate	-181.576	-109 619		-109 619	-108 257	1 362
Tilikauden ylij./alij.	-181.576	-109 619		-109 619	-108 257	1 362

Tulosyksikkö		YLEISHALLINTO	
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Yleishallinnon tulosyksikkö sisältää yleisjohdon, kirjanpito- ja laskentatoimen, tietojenkäsittelyn, arkistonhoidon ja puhelinvaihteen, monistamon, palkanlaskennan, isännöinnin ja yleishallinnon yhteiset menot.</p> <p>Kuntastrategiaa toteuttavat toimenpiteet:</p> <p>Talous- ja hallintopalvelujen organisointiselvitys ja prosessityö</p> <p>Asuntotoimen organisointiselvitys</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Talous- ja hallintopalveluiden (kirjanpito ja palkanlaskenta) yhteistyön käynnistämiprojekti Monetra Pirkanmaa Oy:n kanssa toteutettiin ja palvelutuotanto Monetra Pirkanmaa Oy:n toimesta on käynnistynyt 1.5.2019. Ensimmäinen toimintavuosi oli toiminnan käynnistämisen vuosi ja yhteistyö on ollut hyvää sekä rakentavaa. Muutos oli merkittävä ja vaikutti koko organisaatioon, koska se merkitsi toimintatapojen muutosta. Hyvä yhteistyö mahdollistaa toiminnan jatkuvan kehittämisen.</p> <p>Toiminnan kehittämiseksi ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi henkilöstöhallinnon Populus-järjestelmä</p>	

Hallintosäännön uudistus.

laajennettiin koko henkilöstön käyttöön vuoden loppupuolella. Myös tämä uudistus oli sisäisesti merkittävä ja edellytti toimintatapojen muutosta sekä esimiehiehiltä että kaikilta työntekijöiltä.

Tietohallinnon toimintojen siirtäminen uuden yhteistyökumppanin kanssa hoidettavaksi käynnistettiin ja muutos tapahtui vuoden 2020 alussa.

Tulosityksikössä uudistettiin toimintaa laajasti vuonna 2019 ja henkilöstöresurssien osalta toteutettiin useita muutoksia. Poistuneita tehtäviä ei täytetty ja tehtäviä uudistettiin sekä yhdistettiin.

Asuntotoimen organisointiselvitys toteutettiin. Kunnanhallitus teki kilpailuttamisen tulosten perusteella keskittämispäätöksen ja antoi asiaan liittyen omistajaohjauksen. Ruoveden Asunnot Oy:n toiminta siirrettiin hallinto- ja talousosastolta hallinnollisesti tekniselle osastolle ja asuntojen hallinnolliset tehtävät jaettiin uudelleen siten, että asuntosihteerin tehtävät hoidetaan hallinto- ja talousosastolla ja johtaminen teknisellä osastolla.

Hallintosääntö uudistettiin loppuvuoden aikana ja kunnanvaltuusto teki päätöksen joulukuussa.

Henkilöstöratkaisujen ansiosta palkkakustannukset vähenivät noin yhden kokoaikaisen toimistohenkilön vuosipalkan verran. Toimisto- ja asiantuntijapalveluihin tehtiin 130 000 euron sisäinen määrärahasiirto sote-muutosprojektista kattamaan kertaluonteisia käynnistämisen- ja kehittämiskustannuksia.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	351.851	326 734		326 734	309 356	-17 377
Toimintamenot	-724.067	-722 957	-130 000	-852 957	-803 368	49 588
Toimintakate	-372.217	-396 223	-130 000	-526 223	-494 012	32 211
Tilikauden ylij./alij.	-399.805	-424 502	-130 000	-554 502	-524 298	30 204

Tulosyksikkö		MUU YLEISHALLINTO				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Muu yleishallinto koostuu mm. suhdetoiminnasta, verotuksen kustannuksista, joukkoliikenteen menoista ja kuntasuunnittelusta.</p> <p>Kuntastrategiaa toteuttavat toimenpiteet:</p> <p>Kuljetuspalveluselvitys.</p>		<p>Kuljetuspalveluselvitys on toteutettu siten, että koulukuljetukset ja asiointiliikennekuljetukset ovat kilpailutettu.</p> <p>Taloudellisesti saavutettiin merkittävästi talousarviota parempi tulos, koska joukkoliikenteen määrärahoja lisättiin vuodelle 2019 ennakoitujen kovien kustannuspaineiden takia, mutta kustannukset toteutuivat selvästi matalampina. Lisäksi avustuksiin käytettiin talousarviota vähemmän rahaa.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	7.021	3 000		3 000	2 452	-548
Toimintamenot	-268.398	-311 547		-311 547	-269 766	41 780
Toimintakate	-261.377	-308 547		-308 547	-267 314	41 232
Tilikauden ylij./alij.	-261.377	-308 547		-308 547	-267 314	41 232

Tulosyksikkö		PALO- JA PELASTUSTOIMI				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Palo- ja pelastustoimen menot ovat ostopalvelukustannuksia Tampereen kaupungin pelastuslaitokselle.</p>		<p>Tulosyksikön kustannukset pysyivät hyvin pelastuslaitoksen ennakkoon arvioimissa puitteissa.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-328.066	-337 288		-337 288	-336 035	1 252
Toimintakate	-328.066	-337 288		-337 288	-336 035	1 252
Tilikauden ylij./alij.	-328.066	-337 288		-337 288	-336 035	1 252

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Yhteinen henkilöstöhallinto koostuu yhteistoiminnasta ja työsuojelusta, työpaikkaruokailusta, työkyvön ylläpitämisestä ja henkilöstön virkistäytymisestä, henkilöstön muistamisista sekä koulutuksesta.

~~Kuntastrategiaa toteuttavat toimenpiteet:~~

Laaditaan henkilöstön laadullisen ja määrällisen suunnitelma 2019–2021.

Huolehditaan työntekijöiden hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta.

Huolehdimme, että meillä on oikeat henkilöt, oikeassa paikassa, oikeaan aikaan.

Henkilöstölle on järjestetty keväällä tyhy-matka. Talousarvioon varattiin määräraha henkilöstön kertapalkitsemiseen hyvistä suorituksista. Talouden tasapainottamisen yhteydessä määrärahaa pienennettiin, mutta kertapalkkiota jaettiin kuitenkin kolmelle henkilölle.

Henkilöstösuunnitelmaa tehtiin talousarvion yhteydessä, mutta erillistä dokumenttia henkilöstösuunnitelmaksi ei onnistuttu tekemään. Henkilöstön suunnitelmallista käyttöä ja resurssien kohdentamista kehitettiin jokaisella osastolla.

Taloudellisesti määrärahoja matalampi toteutuminen perustuu em. lisäksi siihen, että harkittu palveluosto jätettiin kireässä taloustilanteessa tekemättä.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	2.258				484	484
Toimintamenot	-51.650	-54 973		-54 973	-42 923	12 050
Toimintakate	-49.392	-54 973		-54 973	-42 438	12 534
Tilikauden ylij./alij.	-49.392	-54 973		-54 973	-42 443	12 529

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Työllisyydenhoito koostuu työllistämistuen kuntaosuu-
teen varatusta määrärahasta, työpajatoiminnasta ja
kuntouttavasta työtoiminnasta. Palkkatukea haetaan
noin 20 henkilölle osa-aikaiseen (85 % työajasta) työ-
suhteeseen 6 kk:n jaksoissa läpi vuoden, sekä palkataan
kaikki kunnalle työllistämismäärärahan perusteella osoi-
tetut.

Nuorten työpajatoimintaan haetaan valtion avustusta
35 000 € vuodelle 2019. Työpajatoiminnassa on eri
osa-alueita, joita ovat Työpaja Amanda (ompelu-, käsi-,
askartelu- ja siivousyöt sekä kauppa-asiointipalvelu),

Työpaja Akseli (puu-, metalli- ja ympäristöhoitotyöt,
sekä ruuankuljetuspalvelut). Työpajatoiminnassa on 2
vakituista työnhajajaa.

Kuntouttavaa työtoimintaa ohjaa yksi vakituinen ohjaa-
ja. Toimijoita on noin 54–74 henkilöä/kk.

Yhteispalvelusta on kunnalla ollut sopimus Kelan ja TE
-toimiston kanssa vuodesta 2013. Yhteispalvelupiste
tarjoaa avustavaa asiakaspalvelua. Kelan etäpalvelu on
alkanut kokeiluna 1.12.2016.

Tavoitteena on työllisyyden parantaminen,
syrjäytymisen ehkäisy ja elämänhallinnan tukeminen.
Työllistä-
minen tapahtuu kunnallisen ja valtiollisen työllistämis-
tuen turvin.

Sitovat tavoitteet:

- Työllistää tai järjestää kuntouttavaa työtoimintaa
henkilöille, jotka ovat työttömänä tai joiden työllisty-
minen on pitkittynyt tai jotka ovat syrjäytymisvaarassa.

Muut tavoitteet:

- Työllisyysjakson jälkeen on tavoitteena sijoittua työ-
elämään tai koulutukseen. Työpajoilla toiminnan seu-
rannassa on käytössä PARTY-järjestelmä, sekä pajatyön
vaikuttavuutta seurataan Sovari -sosiaalisen vahvistu-
misen mittarilla. Oppisopimuskoulutuksen avulla pa-
rannetaan ilman ammatillista koulutusta olevien työt-
tömien ammattitaitoa ja sijoittumista avoimille työ-
markkinoille.

Vuoden 2019 aikana palkkatuetussa työssä oli 22 henkilöä.
joista oli työnsuunnittelijoita 3 henkilöä, pajatyöntekijöitä 15
henkilöä ja kunnan muihin osastoihin palkattuja 3 henkilöä.
Velvoitetöyöllistettäviä kunnalle tuli 1 henkilöä vuoden aikana.
Palkkatuella työsuhteeseen palkattuja henkilöitä oli
keskimäärin 11 henkilöä kuukaudessa.

Työllisyyspalkat olivat yhteensä – 188.353 € (78,5 %).
Työllistämistuki kunnalle oli 92.368 € (85,8 %).

Nuorten työpajatoimintaan Ruoveden kunta sai valtion
avustusta 30.000 € vuodelle 2019. Nuorten pajatoiminnassa
oli vuonna 2019 alle 29 vuotiaita nuoria yhteensä 12
henkilöä.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 93 137 € (98,0 %).
Työmarkkinatuen piirissä oli noin 28 henkilöä kuukaudessa.

Kuntouttava työtoiminta toteutui suunnitellusti.
Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuonna 2019 keskimäärin
68 henkilöä kuukaudessa.

Yhteispalvelu toteutui suunnitellusti.

Työvoima: Tammikuussa 2019 Ruoveden kunnan työvoima
oli 1731 ja työttömien osuus työvoimasta oli 9,4 % (162
henkilöä).
Joulukuussa 2019 työvoima oli 1731 ja työttömyys 11,4 %
(198 henkilöä).

Työllisyydenhoito siirtyi elokuussa 2019 talous- ja hallinto-
osaston sisällä elinkeinotoimen alaiseksi toiminnaksi.
Toimintaan on tuotu entistä enemmän säännöllisyyttä sekä
etsitty koulutusmahdollisuuksia pajatoiminnassa.
Asiakasohjaukseen kiinnitetään tarkemmin huomiota.
Ruoveden kunta on mukana työllisyydenhoidon kuntakokeilu-
hankkeessa yhdessä Tampereen kaupungin kanssa.

Sitovat tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Muut tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

• Työpaja tuottaa palveluita kuntalaisille ja kunnan organisaatiolle.						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	398.982	392 000		392 000	323 868	-68 132
Toimintamenot	-779.812	-858 567		-858 567	-707 616	150 950
Toimintakate	-380.831	-466 567		-466 567	-383 748	82 819
Tilikauden ylij./alij.	-380.831	-466 567		-466 567	-383 856	82 710

Tulosyksikkö	ELINKEINOTOIMEN HALLINTO					
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>						
Elinkeinotoimen hallinnon tavoitteena on turvata elinkeino- ja maaseutupalvelujen asianmukainen tarjonta. Hallinto sisältää maaseutupalvelujen ja muun elinkeinotoimen hallinnon menot.			Maaseutu- ja elinkeinotoimen hallinnon menot. PoKo ry:n kuntaosuus ja ostopalveluna suoritettava yritysneuvojan työpanos.			
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	813				1 488	1488
Toimintamenot	-200.244	-200 539		-200 539	-194 385	6 154
Toimintakate	-199.431	-200 539		-200 539	-192 896	7 642
Tilikauden ylij./alij.	-199.431	-200 539		-200 539	-192 901	7 637

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Varsinainen elinkeinotoimi vastaa kuntamarkkinoinnista, elinkeinotoiminnan ja matkailupalvelujen kehittämistä sekä tukemisesta yhteistyöstä alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa sekä avusta investointien ja avustusten hankkimisessa.

Kunnan omat kehittämishankkeet sekä hankkeisiin osallistuminen, yrityksiin liittyvä koulutusyhteistyö sekä tapahtumat. Varsinaisen elinkeinotoiminnan tavoitteet:

- tarjota neuvontaa aloittaville yrittäjille ja kunnassa jo toimiville yrityksille
- avustaa tukien hankinnassa
- huolehtia kunnan teollisuustilojen korkeasta käyttöasteesta.
- houkutella kuntaan uusia investointeja ja yrityksiä
- kehittää kunnan ja yrittäjien välisiä vuorovaikutusta
- parantaa kunnan yrittäjyysilmapiiriä ja imagoa
- kehittää edelleen yhteistyötä elinkeinotoimijoiden ja lähikuntien kanssa
- markkinoida kuntaa muuttokohteena uusille asukkailla
- kehittää kunnan elinkeinotoimen kehittämiseen tähtäviä toimia kuntastrategian mukaisesti.

Kuntamarkkinointia on tehty sosiaalisen media-, radio-, TV- ja lehtimainonnan kautta. TV-mainoskampanja julkistettiin Pirkanmaan talousalueella. Julkaistiin videoita Studio Ruovedestä. Matkailupalveluissa Rantamakasiini laivarannassa sekä matkailuinfo viljamakasiinissa.

- Yrityskäyntejä on suoritettu aloittaviin, toimiviin, Ruovedelle sijoittuviin ja sukupolvenvaihdosta suunnitteleviin yrityksiin
- Yritysneuvonnassa on käytettävissä resursseina kehityspäällikkö sekä ostopalveluna yritysneuvoja
- Uusia yrityksiä perustettu 24 kpl
- Teollisuustiloissa on yksi vapaa tila
- Teollisuustiloja on markkinoitu internetissä
- Yrittäjien aamukahvit on järjestetty neljä kertaa. Lisäksi erilaisia koulutus-, verkostoitumis- ja tiedotustilaisuuksia järjestetty vuoden aikana yrittäjille yhteensä 14 kpl.
- Annettu yrittäjille enemmän rahoitus- ja investointineuvontaa kuin aiempina vuosina
- Naapurikuntien elinkeinovastaavien kanssa on järjestetty tapaamisia.
- Kuntamarkkinoinnin osalta järjestetty kuntajuhlat sekä osallistuttu ASTA- ja matkamessuille.
- Yrittäjien kanssa on rakennettu ”Yhdessä olemme enemmän” imagoa sekä ”Helvetin hyvä Ruovedeltä” –logoa.
- Budjetista on jaettu Yhteisöllinen Ruovesi-rahasto sekä kyläavustukset
- Hankebudjetista käytetty hankkeisiin: Kasvua viennistä Pohjois-Pirkanmaalle, sekä Visit in Hell -kunnan oma matkailun kehittämishanke. Lisäksi yhteistyösopimus TAMK:n kanssa.
- Pidetty tiivistä yhteyttä kyläyhdistysten kanssa, perustettu kylä kumppanuuspöytä.

Kevään 2019 säästötoimenpiteissä elinkeinotoimi asetti tavoitteeksi säästää 20500 €. Tämä ylittyi. Lisäksi kehityspäällikön työtehtäviin lisättiin työllisyydenhoidon esimiehen tehtävät.

Kuntamarkkinoinnin kuluissa on mukana Helvetinkolulle menevän tien kunnostushanke. Hankkeeseen oli budjetoitu 80 000 €, toteutuma oli vuodelle 2019 40 000€.

Toiminta elinkeinopuolella ja kunnan kehittämisessä on

	aktiivista. Yrittäjät käyttävät palveluita, vireillä on kehittämishankkeita sekä yhteistyötä erilaisten sidosryhmätahojen kanssa					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	1.433				3 822	3 822
Toimintamenot	-228.222	-349 390		-349 390	-288 013	61 377
Toimintakate	-226.789	-349 390		-349 390	-284 191	65 199
Tilikauden ylij./alij.	-226.789	-349 390		-349 390	-284 191	65 199

Tulosyksikkö	RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUYKSIKKÖ
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Yksikkö vastaa kunnan ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisestä.</p> <p>Ruokapalveluiden asiakkaiden hyvinvoinnista huolehditaan tarjoamalla täysipainoisia aterioita noudattamalla voimassa olevia suosituksia. Ruokapalveluiden tuottaminen painottuu omaan tuotantoon.</p> <p>Ruokapalveluiden ateriainnat lasketaan tuotekohtaisesti kustannuslaskentaa käyttäen.</p> <p>Siivouspalvelut luovat osaltaan toimintaedellytykset kunnan tiloissa toimiville ylläpitämällä ja parantamalla tilojen puhtaus- ja hygieniatasoa. Perustoiminnot toteutetaan omana työnä, jota täydennetään sisäisenä ostopalveluna.</p> <p>Kuntastrategiaa toteuttavat toimenpiteet:</p> <p>Lisätään lähiruoan käyttöä julkisissa ateriapalveluissa ja määritellään lähiruoka siten, että se on tuoretta ja jäljitettävää mahdollisimman lähellä tuotettua suomalaista ruokaa, jonka alkuperä, tuottaja ja valmistaja tiedetään. Lisäksi selvitetään toiminnan järjestämisvaihtoehdot.</p> <p>Nostetaan kouluruoan arvostusta ja maittavuutta</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Toimintatuotot ovat toteutuneet suurempina budjettiin nähden. Toimintatuottoja kasvatti niin sote puolen kuin sivistyksen ateriämäärien kasvu budjetoituun nähden.</p> <p>Toimintakulut ylittyivät henkilöstökulujen, elintarvikkeiden ja huoltokustannusten osalta.</p> <p>Siivouspalveluiden toimintamenot laskutetaan budjetoinnin mukaisesti tilakeskukselta sisäisenä laskutuksena. Siivouspalveluiden laskutus tasataan toteutuneiden kustannusten mukaisesti joulukuun laskussa.</p> <p>Lähiruoka hankkeen tuloksena on jatkettu kotimaisuusasteen lisäämistä ruokapalveluissa.</p> <p>On toteutettu kevään aikana 2019 7 luokkalaisten tet-harjoittelu koulun ruoka- ja siivouspalveluissa. Oppilas on ollut 1 pv joko keittiössä tai siivouksessa. Tällä harjoittelulla on pyritty nostamaan keittiötyön ja siivoustyön kunnioittamista ja arvostusta. Syksyllä 2019 7 luokkalaisten tet-harjoittelu jatkuivat. Oppilaat olivat päivän keittiössä ja toisen päivän siivouksessa.</p>

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	1.414.649	1 306 791		1 306 791	1 385 506	78 716
Toimintamenot	-1.312.086	-1 298 309		-1 298 309	-1 293 572	4 736
Toimintakate	102.564	8 482		8 482	91 933	83 452
Tilikauden ylij./alij.	91.119	344		344	83 786	83 442

Osasto	HALLINTO- JA TALOUSOSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	2.187.258	2 044 525		2 044 525	2 044 618	94
Toimintamenot	-4.100.570	-4 272 620	-130 000	-4 402 620	-4 084 849	317 771
Toimintakate	-1.913.312	-2 228 095	-130 000	-2 358 095	-2 040 230	317 864
Tilikauden ylij./alij.	-1.952.345	-2 264 512	-130 000	-2 394 512	-2 078 790	315 722

Huomioita yksikkörakenteen muutoksista ja sen vaikutuksesta lukujen vertailukelpoisuuteen:

Hallinto- ja talousosaston toimintamenoissa on matkailupalveluiden ja kuntamarkkinoinnin kustannuspaikalla 80 000 euron varaus "Helvetinkolun tie" kohdassa avustukset yhteisöille, josta toteutui 40 000 euroa.

4.1.2 Sosiaali- ja terveysosasto

(Virtain ja Ruoveden sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alue)

Ruoveden kunta valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen valtioneuvoston kielteisestä päätöksestä, joka esti Ruoveden kunnan vaihtamasta yhteistoiminta-alueetta. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös saatiin 9.12.2019. Korkein hallinto-oikeus toteaa, että asiassa on ratkaistavana onko valtioneuvosto voinut velvoittaa Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut Virtain kaupungin kanssa Virtain kaupungin kanssa edelleen siten, kumm kunnat ovat sopineet yhteistoiminnassa. KHO katsoo, että valtioneuvoston toimivalta velvoittaa kunta yhteistoimintaan puitelainn 5a ja 15 § perusteella sisältää mahdollisuuden velvoittaa kunta myös sellaiseen yhteistoimintaan, jollaiseen se on jo itse aikaisemmin sitoutunut. Valtioneuvoston tulee samalla voida määrätä että yhteistoiminta-alueen tehtävät hoitaa puitelain 5§ 2 momentin mukaisesti jo toimiva alueen yhteinen toimielin tai kuntayhtytymä, jolleivat kunnat sovi mainitun lainkohdan mukaisesta toisesta tehtävien hoitamisen tavoista. Puitelain mukaisen yhteistoimintavelvoite ja valtioneuvoston siihen liittyvät toimivalta velvoittaa kunta jatkamaan yhteistoimintaa, johon se on jo aiemmin sitoutunut saattavat näin ollen rajoittaa kunnan mahdollisuutta irtautua sovitusta yhteistoimintasopimuksesta. Koska Ruoveden kunnan irtautuminen sovitusta yhteistoiminta-alueesta johtaisi siihen, että Virtain kaupunki ei täyttäisi puitelain mukaisia velvoitteita valtioneuvosto on voinut velvoittaa Ruoveden kunnan jatkamaan yhteistoiminta-alueessa Virtain kaupungin kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehokkuudesta kertovia mittareita ei ole ollut riittävästi käytössä ja asiakastytyväisyyden mittaaminen ei ole toteutunut kaikilla tulosalueilla. Myös lähipalvelujen määrittäminen yhteistoiminta-alueella on edennyt hitaasti.

Tulosyksikkö	PERUSTERVEYDENHUOLTO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Suun terveydenhuolto siirtyy kokonaisuudessaan Keiturin Sote Oy:n hoidettavaksi vuoden 2019 alusta. Palvelun laatua kehitetään jatkossa omien hammaslääkärin toimesta. Yhteisten ja tasa-arvoisten toimintamallien tuominen yhteistoiminta-alueelle asetetaan tavoitteeksi. Haasteena on taata suuhygienistin työpanos kummankin kunnan alueelle.</p> <p>Yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksissa järjestetään kiireellistä ja kiireetöntä hoitoa arkisin virka-aikana. Poliklinikan toiminnoista on vastannut toukokuusta 2017 alkaen Attendo Terveyspalvelut Oy. Lääkäripäivystystä yöaikaan ja viikonloppuisin järjestetään Tampereen Acutassa.</p> <p>Kuntouttavan työotteen tuominen hoitotyöhön enenevässä määrin terveyskeskusten akuuttiosastoille on tärkeää, koska useat asiakkaista ovat ikäihmisiä, joidenka toimintakykyä kotikuntoiseksi tulee tukea mahdollisuuksien rajoissa.</p> <p>Akuuttiosaston ja kuntoutusosaston eriytyminen ja keskittyminen yhteistoiminta-alueella vahvistaa</p>	<p>Työterveyshuolto on kilpailutettu. Vuoden 2019 alkupuolella toiminta siirtyi yrityskaupa vuoksi Attendo Terveyspalvelut Oy:ltä Terveystalo Oy:lle.</p> <p>Poliklinikkatoiminta siirtyi Terveystalo Oy:ltä Keiturin Sote Oy:lle alkusyksystä 2019. Ruoveden terveyskeskuksen ostopalvelulääkärin kustannukset alittuivat budjetoidusta – 300 521 euroa.</p> <p>Ruovedelle on saatu palautettua takaisin erikoislääkäripalveluja muun muassa korva-, nenä-, ja kurkkutautien eriois- lääkäripalvelut.</p>

erityisosaamista kummallakin saralla. Muita kehitettäviä osa-alueita ovat liikkuvat palvelut.						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-4.364.587	-4 373 137	-126 000	-4 499 137	-4 483 325	15 812
Toimintakate	-4.364.587	-4 373 137		-4 499 137	-4 483 325	15 812
Tilikauden ylij./alij.	-4.364.587	-4 373 137		-4 499 137	-4 483 325	15 812

Tulosyksikkö	ERIKOISSAIRAANHOITO					
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>						
Erikoissairaanhoidon palveluita ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenaan.		Erikoissairaanhoidon kustannukset alittuivat talousarvioon verrattuna – 443 112 euroa.				
Talousarviovuosi 2019		Ruovedellä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon hoitopäiviä oli viime vuonna 3218 päivää.				
Talousarvioehdotuksessa on varattu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon palveluiden hankintaan Ruoveden osalta -6.468.213 € sekä kalliin hoidon tasausmaksuun 300.000 €. Ruoveden erikoissairaanhoidon palvelusopimus Pirkanmaan sairaanhoitopiirille sisältää myös ensihoidon, kehitysvammahuollon palvelun, erityisvelvoitemaksun ja välitettävät palvelut		Pirkanmaan sairaanhoitopiirin avohoitokäyntejä oli viime vuonna 7663.				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-6.478.016	-7 523 076		-7 523 076	-7 079 964	443 112
Toimintakate	-6.478.016	-7 523 076		-7 523 076	-7 079 964	443 112
Tilikauden ylij./alij.	-6.478.016	-7 523 076		-7 523 076	-7 079 964	443 112

Tulosyksikkö	SOSIAALITYÖ
--------------	--------------------

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Sosiaalihuoltolain mukaisiin yleisiin sosiaalipalveluihin kuuluvat mm. sosiaalityö ja -ohjaus, päihde- ja mielenterveystyö, kasvatus- ja perheneuvola, omaishoidon tuki ja asumispalvelut.

Erityislainsäädännön perusteella tarjottavia kunnallisia sosiaalipalveluja ovat mm. vammaispalvelut ja kehitysvammaisten erityishuolto, toimeentulotuki, lastensuojelu, kuntouttava työtoiminta, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvä sovittelu ja perhehoito. Sosiaalipalvelut jaetaan subjektiivisen oikeuden palveluihin ja määrärahasidonnaisiin palveluihin. Subjektiivinen oikeus tarkoittaa sitä, että asiakkaalle on myönnettävä palvelu, jos hän täyttää kriteerit. Useat vammaispalvelut ovat edellä mainittuja subjektiivisia palveluja. Määrärahasidonnaisia palveluja ovat mm. omaishoidon tuki ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu.

Ruoveden sosiaalitoimistossa on kaksi työntekijän virkaa ja lisäksi sosiaalitoimiston työntekijöihin kuuluvat perhetyöntekijä ja toimistosihiteeri.

Sote- ja maakuntavalmisteluun liittyvä valtakunnallinen lapsi- ja perhepalvelujen LAPE- kärkihanke päättyy vuoden 2018 lopussa. Toimintamallia jatketaan ja palvelujen painopistettä pyritään edelleen siirtämään ennaltaehkäiseviin palveluihin, varhaiseen tukeen ja hoitoon.

Ruoveden sosiaalitoimen työntekijätilanne saatiin tasapainoisemmaksi sosiaaliohjaajan palkkauksen myötä. Ruovedellä sosiaalitoimessa oli vuoden 2019 lopussa vielä yksi sosiaalityöntekijä, kaksi sosiaaliohjaajaa, yksi toimistosihiteeri ja yksi perhetyöntekijä. Yhteistoimintaalueen yhteisiä työntekijöitä ovat psykologi ja perheneuvolan sosiaalityöntekijä sekä lasstenvälvoja, vammaispalvelujen työntekijä, vastaava asiakaspalvelutyöntekijä ja kotipalvelutyöntekijä.

Sosiaalitoimen kustannukset alittuivat noin – 300 000 eurolla sen vuoksi että asumisen ostopalvelut eivät toteutuneet budjetoidun mukaisesti.

Sosiaalitoimen lastensuojelupalvelujen järjestämisessä oli haasteita.

LAPE-toimintamallia on jatkettu yhteistoiminta-alueella

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-1.674.572	-1 874 652		-1 874 652	-1 595 098	279 553
Toimintakate	-1.674.572	-1 874 652		-1 874 652	-1 595 098	279 553
Tilikauden ylij./alij.	-1.674.572	-1 874 652		-1 874 652	-1 595 098	279 553

Tulosyksikkö	KEHITYSVAMMAHUOLTO
--------------	---------------------------

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnasta osa on siirretty Virroille kehitysvammaisten toimintakeskus Ahjoon. Osa toiminnasta ostetaan Honkala kodilta, kuten myös asumisen tukipalvelut keskustassa.

Ruovedellä kehitysvammaisten asumispalvelujen tai aute-tun asumisen piirissä on 14 asukasta.

Kehitysvammaisten asumis- ja avopalvelujen kustannukset

<p>Asumispalveluja hankitaan muun muassa Mänttä-Vilppulasta, Autismisäätiöltä ja Esperiltä.</p> <p>Kehitettäviä alueita ovat yhteistoiminta-alueella tarkoituksenmukainen työtoiminta, ostopalveluiden oikeanlainen kohdentuminen, sillä osa ostopalvelupaikoista on kalliita.</p>		<p>ylittyivät noin 137 000 eurolla</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-1.012.912	-1 000 697		-1 000 697	-1 104 612	-103 916
Toimintakate	-1.012.912	-1 000 697		-1 000 697	-1 104 612	-103 916
Tilikauden ylij./alij.	-1.012.912	-1 000 697		-1 000 697	-1 104 612	-103 916

Tulosyksikkö	KOTI- JA VANHUSTYÖ					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tulosalueeseen kuuluu kotihoito (kotipalvelu ja kotisairaanhoidon yhdistettynä) sekä tukipalveluna ateria-, asiointi-, kylvytys ja turvapuhelinpalvelu. Lisäksi tulosalue sisältää Kotirannan Koivukodin laitoshoidon sekä Kuusikodin ja Mäntykodin tehostetun palveluasumisen yksiköt, Honkalassa toimivan Majakan tehostetun palveluasumisen yksikön ja Honkalalta ostetun kuntouttavan päivätoiminnan sekä Harjukodin Toivolan laitoshoidon ja Tyynelän tehostetun palveluasumisen yksiköt. Tulosalueeseen kuuluvat myös 65-vuotiaiden sekä sotainvalidien omaishoito.</p> <p>Omaishoitajien tuen määräraha pidetään tasolla, joka mahdollistaa tuen myöntämisen kaikille kriteerit täyttävälle henkilölle.</p> <p>Kotihoidossa toteutetaan kehittämishanke, jonka tavoitteena on parantaa työntekijöiden työiihtyvyyttä, asiakaspalvelua sekä lisätä kustannustehokkuutta. Hanke toteutetaan yhteistyössä TAMK:n kanssa.</p>						
<p>Kotihoidon kehittämishankeella saavutettiin hyviä tuloksia. Kotihoidon tiimit alkoivat itse tekemään toiminnanohjausta ja optimoijat jäivät pois. Kotihoidon tiimien erilliset työvuorot jäivät maaliskuun aikana kokonaan pois. Hoitajilla omat vastuu-alueet, joihin osaan on ollut kevään aikana koulutusta, niin sisäisiä kuin ulkoisia koulutuksia. Kesälle saatiin sijaisia hyvin, ja se tuonut hyvänolon ja onnistumisen tunnetta.</p> <p>Kotihoidon osalta vuonna 2019 saavutettiin noin – 126 000 euron kustannussäästö.</p> <p>Omaishoidon tuki on myönnetty kaikille, jotka täyttävät tuen kriteerit. Ruovedellä yli 65-vuotiaiden omaishoidon tukea sai viime vuonna 37 henkilöä</p> <p>Annosjakeluun siirryttiin vuonna 2019 noin 50 asiakkaan osalta.</p>						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-6.284.667	-6 353 132		-6 353 132	-6 264 009	89 122
Toimintakate	-6.284.667	-6 353 132		-6 353 132	-6 264 009	89 122
Tilikauden ylij./alij.	-6.284.667	-6 353 132		-6 353 132	-6 264 009	89 122

Tulosyksikkö		MUU SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO				
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>						
Muu sosiaali- ja terveydenhuolto sisältää ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut Keuruun kaupungilta sekä sosiaali- ja terveysosaston KuEL-perusteiset maksut.						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-525.618	-540 563		-540 563	-557 200	-16 637
Toimintakate	-525.618	-540 563		-540 563	-557 200	-16 637
Tilikauden ylij./alij.	-530.560	-545 501		-545 501	-562 138	-16 637

Tulosyksikkö		SOTE-MUUTOSPROJEKTI	
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>			
Tulosyksikköön sisältyvät muutostohtajan palkkauskustannukset ja muutospöjektiin liittyvät palvelujen ostot.		<p>Helmi-maaliskuussa toteutettiin Hyvän elämän kierros yhteistyössä Honkalakoti ry:n kanssa, jonka aikana kerättiin palutetta ikäihmisten palvelujen kehittämistä. Tilaisuuksiin osallistui yli 100 henkilöä.</p> <p>Digitaalisten palvelujen käyttöä edistetään asentamalla 5 eri kohteeseen televisionäytöt ja kamerat, joiden avulla voidaan vastaanottaa erilaisia palveluja.</p> <p>Talouden tasapainottamiseksi toteutettiin esiselvitys kunnan sote-kiinteistöjen myynnistä. Myös Honkala-koti toteutti vastaavanlaisen selvityksen Viime vuoden aikana teetätettiin sekä kunnan, että Honkalakoti ry:n kiinteistöistä kiinteistöjen arvojen määrittäminen riippumattoman ulkopuolisen arvioijan toimesta.</p> <p>Virtain kaupunki korvasi liika perittyä kehittämisrahaa noin 357 000 euroa.</p> <p>Lakisääteiseksi hyvinvointikoordinaattoriksi nimettiin muutostohtaja. Lakisääteisen hyvinvointikertomuksen valmistelu aloitettiin joulukuussa 2019. Lakisääteinen hyvinvointiraportti vuodelta 2018 hyväksyttiin valtuustossa viime keväänä.</p> <p>Kunnassa otettiin käyttöön EVA-ennakkovaikutusten arviointi.</p>	

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot		-400 000	140 000	-260 000	200 320	460 320
Toimintakate		-400 000	140 000	-260 000	200 320	460 320
Tilikauden ylij./alij.		-400 000	140 000	-260 000	200 320	460 320

Kehittämörahjan palautus 357 759 euroa on kirjattu tuloksi sote-muutosprojektin tulosityksikköön.

Osasto	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-20.340.372	-22 065 257	14 000	-22 051 257	-20 883 891	1 167 366
Toimintakate	-20.340.372	-22 065 257	14 000	-22 051 257	-20 883 891	1 167 366
Tilikauden ylij./alij.	-20.345.313	-22 070 195	14 000	-22 056 195	-20 888 828	1 167 366

TUNNUSLUKUJA

Perusturvalautakunta velvoitti 31.10.2010 § 123 perusturvaosaston ja Keiturin Soten laatimaan tammikuun 2019 loppuun mennessä talouden tasapainottamisohjelmaesityksen. Ohjelman tavoitteena tulee olla, että Ruoveden kunnan toimintamenot eivät kasva vuoden 2018 talousarvion toimintamenoista. Sopeuttamistarve on -640 000 €. Tätä tavoitetta ei saavutettu, mutta vuoden 2019 talousarvioon nähden sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarvio toteutui kuitenkin – 1 167 366 euroa budjetoitua alempana.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuskehitys kokonaisuudessaan Ruovedellä on kuitenkin huolellista, sillä palvelujen kustannukset/asukas ovat edelleen Pirkanmaan korkeimpia.

RUOVEDEN JA VIRTAIN YHTEISTOIMINTA-ALUEEN KUSTANNUSKEHITYS 2015-2019

	Vuosi	Menot	Asukasmäärä	€/asukas
Ruovesi	2015	19 773 662	4621	4279
	2016	19 564 196	4565	4286
	2017	20 063 638	4462	4497
	2018	19 814 754	4395	4508
	2019	20 169 252	4291	4700
Virrat	2015	25 211 409	7006	3599
	2016	26 302 044	6917	3803
	2017	26 115 406	6844	3816
	2018	27 281 467	6741	4047
	2019	28 932 306	6545	4421

ÄITIYSNEUVOLA- JA LASTENNEUVOLAKÄYNNIT 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Terveystenhoitaja Ruovesi	942	727	993	1186	983	1073
Terveystenhoitaja Virrat	1110	1224	1397	1613	1714	1929
Lääkäri Ruovesi (ei gynekologi)	161	119	79	126	91	84
Lääkäri Virrat (ei gynekologi)	364	318	649	640	633	602

KOULU- JA OPISKELIJATERVEYDENHUOLLON KYNNIT 204-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Terveystenhoitaja Ruovesi	1508	1579	1386	1403	1351	1366
Terveystenhoitaja Virrat	1691	2198	2112	1750	1678	3405
Lääkäri Ruovesi	187	159	201	157	149	174
Lääkäri Virrat	269	204	310	219	242	230

KOTIHOITO JA KOTISAIRAAHOITO 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Kotihoitajakäynnit Ruovesi	66744	66306	74364	63428	68479	76939
Kotihoitajakäynnit Virrat	67705	52801	52248	52257	57246	55264
Lääkäri (Geriatri) Ruovesi, kotikäynnit	57	10	-	-	-	-
Lääkäri (Geriatri) Virrat, kotikäynnit	124	-	-	-	-	-
Asiakaskäynnin hinta Ruovesi	93,84€					
Asiakaskäynnin hinta Virrat	110,58€					

YLI 75-VUOTIAAT VÄESTÖSTÄ 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ruovesi	17,45 %	16,60 %	16,70%	16,70%	16,00%	16,40%
Virrat	17,23%	15,50%	15,70%	15,50%	15,30%	15,20%
Pirkanmaa	9,4%	9,10%	9,10%	9,0%	8,0%	8,90%

AVOSAIRAAHOITO 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Hoitajakäynti Ruovesi	10483	8612	7381	6697	5383	5894
Hoitajakäynti Virrat	10668	9692	9728	10214	9871	10577
Lääkärikäynnit Ruovesi	4426	4856	4838	4132	5468	6099
Lääkärikäynnit Virrat	10224	11759	11957	12099	11516	10144
T3 aika Ruovesi 2019	18,75					
T3 aika Virrat 2019	12,58					
Lääkärikäynti€/asiakas Ruovesi 2019	180€					
Lääkärikäynti€/asiakas Virrat 2019	226€					

MIELENTERVEYSTOIMISTON KÄYNNIT 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat Ruovesi	790	753	833	990	899	1457
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat Virrat	1006	784	771	912	1085	1106
Lääkärikäynnit Ruovesi	131	232	327	202	173	228
Lääkärikäynnit Virrat	645	552	321	223	104	299

SUUN TERVEYDENHUOLTO 2014-2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Lääkärit, Ruovesi	4699	4525	4221	3495	3863	3913
Lääkärit, Virrat	6448	6935	7904	6402	6878	6890
Muu henkilöstö Ruovesi	997	1324	1260	873	1210	423
Muu henkilöstö, Virrat	1414	1855	1553	1844	1635	1612
T3 Ruovesi 2019	41,5					
T3 Virrat 2019	42					
Hinta/asiakas Ruovesi	83,46€					
Hinta/asiakas	92,53					

AKUUTTIOSASTOT

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Hoitopäivät (nettohoitopäivät) Ruovesi	5485	5366	6143	6736	6296	6148
Hoitopäivät (nettohoitopäivät) Virrat	7611	9047	10592	9989	12662	12326

ERIKOISSAIRAANHOITO

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
ESH hoitopäivät PSHP Ruovesi	3218	3169	3190			
ESH hoitopäivät PSHP Virrat	4801	5083	4263			
ESH avokäynnit PSHP Ruovesi	7663	7178	7207			
ESH avokäynnit PSHP Virrat	10303	9579	9155			

LASTENSUOJELU SIAISHUOLLOSSA OLEVAT LAPSET

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ruovesi	4	3	3			
Virrat	7	11	7			

KULJETUSPALVELUASIAKKAAT

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ruovesi	137	82	131			
Virrat	151	170	132			

OMAISHOIDON TUEN SAAJAT YLI 65-VUOTIAAT

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ruovesi	37	36	35			
Virrat	63	48	48			

KEHITYSVAMMAISTEN LAITOS/AUTETTU ASUMINEN

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Ruovesi	14	14	13			
Virrat	14	14	22			

4.1.3 Sivistysosasto

Sivistyslautakunnan alainen toiminta

Tulosyksikkö	OPETUSTOIMINNAN HALLINTO
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Toiminnan päätavoitteet:</p> <p>Sivistyslautakunnan tehtävänä on kasvatuksen ja koulutuksen peruspalvelujen ja niiden vaatimien tukipalveluiden järjestäminen kuntalaisille varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön sekä vapaa-ajan toiminnan osalta. Palvelujen tuottajina ovat ryhmäperhepäivähoito, päiväkodit, koulut ja oppilaitokset, kirjasto sekä toimiva hallinto. Sivistystoimen palveluksessa työskentelee yhteensä 89 henkilöä, joista kaksi osa-aikaisesti. Vapaan sivistystyön osalta yhteistyötä tehdään Autere-opiston ja Merikanto -opiston kanssa. Lukiokoulutusta hallinnoi Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky).</p> <p>Toiminnan ja tulosten parantaminen</p> <p>1. Laadukkaita ja monipuolisia sivistyspalveluita tuotetaan yhteistyötä syventämällä ja verkostoitumalla oman kunnan sisällä, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Työtä, osaamista ja vastuuta jaetaan joustavan tasaisesti.</p> <p>2. Palveluiden järjestämisessä painotetaan asiakaslähtöistä, ennaltaehkäisevää ja osallistavaa toimintaa.</p> <p>3. Palveluita järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti. Toteutumista mitataan osavuosi- ja tilinpäätöstietojen avulla.</p> <p>4. Palveluita kehitetään mm. erilaisten hankkeiden kautta.</p> <p>Osaava työvoima ja hyvinvoinnin edistäminen</p> <p>1. Kehitetään vahvuuksiin ja onnistumisiin keskittyvää vuorovaikutusta johtamisessa ja toiminnassa.</p>	<p>Tavoitteet toteutuneet.</p> <p>Yhteistyötä ja verkostoitumista laajennettu sekä työtä, osaamista ja vastuuta jaettu alueellisten ja paikallisten hankkeiden ja tiimityön avulla.</p> <p>Asiakkaiden mielipiteitä ja toiveita kartoitettu erilaisin kyselyin. Ennaltaehkäiseviä toimintamalleja kehitetään jatkuvasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Toteutunut. Talousarvioraami oli erittäin tiukka. Talousarviossa pysyttiin yllättävistä kustannuksista huolimatta toimintaa sopeuttamalla, säästötoimenpiteillä sekä hankkimalla tuloja hankkeiden kautta (valtionavustukset).</p> <p>Vuonna 2019 sivistystoimessa oli käynnissä seuraavat hankkeet: kerhotoiminnan kehittäminen, tutorit turvana, Pirkanmaan tutorpettajat 2, kielenopettajien tutortoiminta, Tunne!Älyä!, Ruovesi rullaa, Liikkuva koulu, kansainvälisyyskasvatus, tasa-arvoa oppimiseen ja oppimisen edellytykset kuntoon. Osa hankkeista jatkuu vuonna 2020,</p> <p>Osallistuttu koulutuksiin ja valmennukseen.</p>

<p>2. Mahdollistetaan henkilöstön osaamisen kehittyminen ja hyvinvointi täydennyskoulutusta tarjoamalla sekä keskinäistä yhteistyötä lisäämällä.</p> <p>3. Käytetään varhaisen tuen mallia henkilöstöjohtamisessa.</p> <p>4. Henkilöstön työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi järjestetään tyhy-päiviä sekä maksuttomia liikuntavuoroja (uinti, kuntosali, salibandy).</p>	<p>Tarjottu koulutusta ja hankittu kirjallisuutta. Kehitystyö jatkuu koskien mm. tiedottamista ja kaikkea vuorovaikutusta.</p> <p>Toteutuu paremmin, kun saadaan tarvittavat ohjelmistot käyttöön (seuranta).</p> <p>Toteutunut.</p>					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma I-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	44.447	52 360		52 360	91 954	39 595
Toimintamenot	-221.962	-256 165		-256 165	-272 598	-16 434
Toimintakate	-177.516	-203 805		-203 805	-180 644	-23 161
Tilikauden ylij./alij.	-177.516	-203 805		-203 805	-180 644	23 161

Tulosyksikkö	VARHAISKASVATUS
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Toiminnan ja tulosten parantaminen</p> <p>Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille tarkoituksenmukaisia, joustavia ja laadukkaita varhaiskasvatuksen palveluja. Palvelujen tarjonta on monipuolista: 30%, 60%, 80% ja 100 %:n palvelu sekä tilapäinen hoito.</p> <p>Toiminta perustuu Ruoveden kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan (VASU). Lisäksi jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen VASU, jonka toteutumista seurataan ja arvioidaan. Arvioinnin kautta toimintaa kehitetään. Kehittämisen lähtökohtana on tiivis yhteistyö kunnan eri sektoreiden välillä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä, asiakaslähtöinen ja osallistava toiminta. Yhteistyötä tehdään:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yksiköiden sisällä tiimityön kautta - eri varhaiskasvatusyksiköiden välillä toiminnan laadun ja tehokkuuden varmistamiseksi (esim. 	<p>Olemme pystyneet järjestämään kaikille tarvitseville varhaiskasvatuspaikan.</p> <p>Kaikki varhaiskasvatusyksiköt ovat olleet täynnä. Perhepäivähoitajia on neljä. Yksiköt ovat täynnä, vaikka esikoulu siirrettiin kirjastoon. Uusien tilojen ja toiminnan järjestäminen toi lisäkustannuksia, samoin Varda-tietojärjestelmä. Iso lasten määrä toi lisää maksutuottoja, mutta samalla sekä ruokakustannukset että sijaiskustannukset ylittivät budjetin. Onnistuneilla ratkaisuilla pääsimme kuitenkin alkuperäiseen budjettiin. Lisätalousarviota ei tarvinnut käyttää.</p> <p>Uusi varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2019</p> <p>Tämä on OPH:n määräys. Uudessa vasussa korostuu osallisuus, arviointi, kiusaamisen ehkäisy ja paikallisuus.</p> <p>On toteutunut. Tiimityön kehittäminen edelleen. Koulutus tähän syksyllä -19.</p> <p>On toteutunut. Työntekijöiden liikutelavuuden tehostaminen.</p>

<p>henkilöstön liikkuvuus sijaisuuksien järjestämisessä)</p> <ul style="list-style-type: none"> - perheiden kanssa osallistaen lapset ja aikuiset toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen mm. pitämällä VASU-keskusteluita ja yhteisiä tilaisuuksia sekä toteuttamalla kyselyitä. Saatua palautetta arvioidaan ja toimintaa kehitetään. - sosiaalitoimen ja lastenneuvolan sekä kouluterveydenhoidon ja kasvatus- ja perheneuvolan kanssa. - kunnan eri sektoreiden kanssa esim. koulut, vanhuspalvelut, kulttuuri, vapaa-aika, liikuntatoimi. Osallistutaan kunnan Laku-ryhmään (lastenkulttuuri). - Ylä-Pirkanmaan kuntien varhaiskasvatuksen järjestäjien kanssa tavoitteena uusien käytänteiden kehittäminen, vertaistuen saaminen <p>Varhaiskasvatuksen vaihtoehtona maksetaan lasten kotihoidontukea n. 40 ruovesiläiselle lapselle. Varhaiskasvatuksen kustannuskehitystä seurataan laskemalla yksikköhinnat (kustannukset/lapsi).</p> <p>Hyvinvointi:</p> <p>Mahdollistetaan henkilöstön osaamisen kehittyminen ja hyvinvointi täydennyskoulutusta tarjoamalla sekä keskinäistä yhteistyötä lisäämällä. Käydään vuosittain kehityskeskustelut henkilöstön ja esimiehen välillä. Henkilöstön työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi on mahdollisuus maksuttomaan kuntosalin ja uima-altaan käyttöön (Honkala).</p>	<p>Kevään vasu-keskustelut on käyty, samoin syksyllä – 19.</p> <p>On toteutunut. Pidetään yhteisiä kokoontumisia. Lasten ja nuorten parissa työskentelevien yhteistapaamiset.</p> <p>On toteutunut. Tiivis, hyvä yhteistyö eri sektoreiden kanssa.</p> <p>Ryhmän kokoonpano on uudistettu.</p> <p>Toteutunut. Kokoontumiset olleet säännöllisiä, n. 1 kerta/kk.</p> <p>Kotihoidontukea on maksettu vähemmän, sillä lapset ovat olleet aktiivisemmin varhaiskasvatuksen piirissä.</p> <p>Toteutunut. Syksyllä iso, yhteinen 'vuorovaikutus ja tiimityö'-koulutus Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kanssa.</p> <p>Kehityskeskustelut on käyty.</p> <p>Toteutunut.</p>						
	<p>TP 2018</p>	<p>TA 2019</p>	<p>TA muutos 2019</p>	<p>TA muut. jälk.</p>	<p>Toteutuma I-12/2019</p>	<p>Poikkeama</p>	
<p>Toimintatulot</p>	<p>130.022</p>	<p>105 000</p>		<p>105 000</p>	<p>134 257</p>	<p>29 258</p>	
<p>Toimintamenot</p>	<p>-1.541.640</p>	<p>-1 514 205</p>	<p>-52 000</p>	<p>-1 566 205</p>	<p>-1 526 274</p>	<p>39 931</p>	
<p>Toimintakate</p>	<p>-1.411.618</p>	<p>-1 409 205</p>	<p>-52 000</p>	<p>-1 461 205</p>	<p>-1 392 016</p>	<p>69 189</p>	
<p>Tilikauden ylij./alij.</p>	<p>-1.416.050</p>	<p>- 1 412 159</p>	<p>-52 000</p>	<p>- 1 464 159</p>	<p>-1 395 568</p>	<p>68 590</p>	

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Toiminnan ja tulosten parantaminen

Tavoitteena on perusopetuksen kokonaisvaltainen pedagoginen kehittäminen OPS 2016 mukaisessa hengessä.

- OPS 2016 mukaisen oppimiskäsityksen omaksuminen
- opetuksen kehittäminen koulutuksen avulla sekä opetushenkilöstön keskinäistä yhteistyötä lisäämällä (tiimit, tutorointi), uusien opetusjärjestelyiden vakiinnuttaminen
- opetussuunnitelmatyön jatkaminen 9.-luokille, arviointikäytäntöjen kehittäminen oppimiseen ja koulu yhteisöjen toimintaan liittyen
- erityisopetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen erityisopetuksen kehittämissuunnitelmaa toteuttaen, sen toteutumista arvioiden ja toimintaa kehittäen (Oppimisen tuki –hanke)

Toiminnan laadukasta ja kustannustehokasta järjestämisestä suunnitellaan ja seurataan tarkasti sekä reagoidaan muutostarpeisiin. Varmistetaan, että opetusryhmät ovat pedagogisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Koulun yhdysluokat ryhmitellään luokkakokojen mukaan tarkoituksenmukaisesti niin kauan, kun erityisen pieniä luokkaryhmiä kouluilla on. Esiopetusjärjestelyt kyläkouluilla toteutetaan yhdessä 1–2-luokkien opetuksen kanssa. Järjestetään lasten iltapäivätoimintaa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Tarkastellaan perusopetuksen opettajien virkoja sekä avustajien toimenkuvia oppilasmäärää vastaavaksi; lukumäärä ja rakenne. Varaudutaan mahdollisiin oppilasmäärien muutoksiin.

Hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Oppilaille luodaan turvallinen oppimisympäristö järjestämällä toimivat oppilashuoltopalvelut; säilyttämällä riittävät kuraattori- ja terveydenhoitopalvelut sekä arvioimalla ja kehittämällä oppilashuoltosuunnitelmien mukaista toimintaa. Oppilaiden hyvinvointia mitataan erilaisin kyselyin (mm. kiusaamiskyselyt, hyvinvointiprofiili,

Toteutunut.

Koulutusta järjestetty. Tiimit toimivat ja tutorit auttavat muuta henkilöstöä oppimaan.

OPS-työ jatkunut (varhennettu A-kieli), arviointia kehitetty.

Erityisopetusta järjestetty joustavasti ja toimintaa kehitetty mm. hankkeiden avulla (Oppimisen tuki, Oppimisen-edellytykset kuntoon, Tasa-arvoa oppimiseen). Oppilaita ja henkilöstöä tuettu myös Tunne!Äly!-hankkeen ja pysäkki-toiminnan avulla.

Koulukuljetukset kilpailutettiin, sillä sopimus ja optiovuosineen oli käytetty. Kuljetuskustannukset nousivat syyslukukaudella arvioitua suuremmiksi.

Isommissa ryhmissä koulunkäynninohjaaja.

Toteutunut Pekkalassa, Visuvedellä on ollut syksystä alkaen oma esiopetusryhmä.

Henkilöstön määrää sopeutetaan suunnitelmallisesti vastaamaan oppilasmäärää. Virkoja ei ole täytetty, vaan on palkattu tuntiopettajia sekä määräaikaisia opettajia. Koulunkäynninohjaajat ovat yleensä luokakohtaisia, osa määräaikaisia.

Kuntaan ostetaan koulupsykologin palvelua 2 pv/viikossa Virroilta. Kuraattoripalvelua myydään Juupajoelle 1 pv/viikossa.

Kyselyt toteutettu.

terveystarkastukset).

Kouluyhteisön hyvinvointia tuetaan lisäämällä liikuntaa ja toiminnallisuutta monipuolisia opetusmenetelmiä ja koulun ulkopuolista opetusta hyödyntäen sekä liikunnallista välituntitoimintaa kehittämällä (Liikkuva koulu –hanke, kerhotoiminnan kehittäminen -hanke).

Yhteisöllinen toimintakulttuuri on laadukkaan perusopetuksen, oppimisyhteisön hyvinvoinnin ja oppimismotivaation edellytys. Sitä rakennetaan toimivalla yhteistyöllä henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

- Yhteistyö perustuu arvostavaan ja toisia kunnioittavaan vuorovaikutukseen, jota kehitetään mm. Tunne! Älyä! –hankkeen avulla. Vuorovaikutuksen lähtökohtana on positiivinen pedagogiikka ja vahvuuksien sekä mahdollisuuksien näkeminen oppimistilanteissa.
- Oppilaiden osallisuutta toimintakulttuurin kehittämisessä lisätään (oppilaskunta, kummitoiminta, tukioppilastoiminta, ryhmänohjaustunnit, yhteistyö ruoka- ja siivoushuollon kanssa).
- Kodin ja koulun yhteistyötä kehitetään (esim. viestintä, tiedotus, keskustelut) ja vanhempainoimikuntien toimintaa tuetaan.

Yhteistyötä kehitetään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä (esim. nivelkohdat, henkilöstön yhteistyö, iltapäivätoiminta). Yhteistyötä lisätään 3. sektorin toimijoiden kanssa (ikäihmiset, yhdistykset, yritykset).

Arviointijärjestelmän kehittäminen:

- opetustoiminnan laadun seuranta (mm. kyselyt, valtakunnalliset kokeet), lukuvuosisuunnitelmien toteutumisen arviointi
- perusopetuksen kustannuskehitystä seurataan laskemalla yksikköhinnat (kustannukset/oppilas)
- opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen (kehityskeskustelut, täydennyskoulutus, sisäinen koulutus)
- työyhteisöjen työhyvinvoinnin ylläpito ja

Liikunnallisuutta ja toiminnallisuutta lisätty (Viikon like, liikunnallinen välituntitoiminta, toiminnallisuus oppitunneilla). Kerhoja järjestetty monipuolisesti. Toimintaa on kehitettävä edelleen oppilaita osallistaen.

Hanke toteutunut hyvin, mukana jo yli 60 tunneagenttia oppilaita.

Toteutunut.

Kaikki 7.-luokkalaiset tekevät TET-päivän siivous- ja ruokahuollossa.

Toteutunut.

Yhteistyö lisääntynyt kirkonkylän esiopetuksen ja yhtenäiskoulun kanssa.

Yhteistyötä tehty 4H-yhdistyksen, Honkalan, Voimanpesien ja yritysten kanssa.

Toteutunut.

Valtakunnallisia kokeita pidetty matematiikassa, kielissä, taloustiedossa.

Toteutunut.

Kehityskeskustelut käyty, koulutusta tarjottu.

kehittäminen (työhyvinvointiprofilili).			Tyky-päivät, työhyvinvointikysely tehty.			
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	114.552	94 300		94 300	106 762	12 462
Toimintamenot	-3.791.876	-3 788 414	-77 000	-3 865 414	-3 805 414	60 000
Toimintakate	-3.677.324	-3 694 114	-77 000	-3 771 114	-3 698 652	72 462
Tilikauden ylij./alij.	-3.677.352	-3 694 137	-77 000	-3 771 137	-3 698 674	72 463

Tulosyksikkö		RUOVEDEN LUKIO (hallinto, opetustoim. kv. toiminta)				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Osaava työvoima ja syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Tavoitteena on säilyttää vetovoimainen lukiokoulutus Ruovedellä markkinointia ja toiminnan sisältöjä kehittämällä yhteistyössä Saskyn kanssa. Lukiossa on mahdollista opiskella ratsastusta sekä harjoitella tavoitteellisesti esim. jääkiekkoa, pesäpalloa ja elektronista urheilua. Uutena linjana lukiossa on tarjolla eläinlääketieteellinen linja. Koulutuksen määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sovitaan tarkemmin Sasky koulutuskuntayhtymän ja Ruoveden kunnan välillä vuosittain tehtävässä sopimuksessa.</p>		<p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Sopimusneuvottelut käyty.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	111.773	91 000		91 000	127 957	36 957
Toimintamenot	-444.587	-364 219	-68 000	-432 219	-477 177	-44 958
Toimintakate	-332.814	-273 219	-68 000	-341 219	-349 219	-8 001
Tilikauden ylij./alij.	-332.814	-273 219	-68 000	-341 219	-349 219	-8 001

Tulosyksikkö		MUUT OPPILAITOKSET				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Tavoitteena on taata lapsille ja nuorille mahdollisuus harrastaa ja opiskella musiikkia soittaen, laulaen ja tanssien.</p>		<p>Toteutunut.</p> <p>Kuntaosuutta pienennettiin säästöjen saamiseksi.</p>				

<p>Merikanto-opisto tuottaa Ruovedellä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset palvelut musiikin ja tanssin taiteenaloilla. Lisäksi järjestetään varhaisiän musiikkikasvatusta eli muskariopetusta, tanssin opetusta sekä bändikerhoa.</p>						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-58.599	-58 240		-58 240	-53 414	4 826
Toimintakate	-58.599	-58 240		-58 240	-53 414	4 826
Tilikauden ylij./alij.	-58.599	-58 240		-58 240	-53 414	4 826

Tulosyksikkö	RUOVEDEN OPISTO					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Hyvinvointi, osaava työvoima ja syrjäytymisen ehkäisy</p> <p>Ruoveden Opisto tarjoaa monipuolisesti vapaan sivistystyön opetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Tavoitteena on edistää elinikäistä oppimista ja tarjota harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Opiston toiminnassa yhteistyö jatkuu Mänttä-Vilppulan Autere-opiston kanssa. Kurssitarjontaa suunniteltaessa otetaan huomioon kuntalaisten toiveet.</p>		<p>Toteutunut.</p> <p>Tuntikehystä pienennettiin säästöjen saamiseksi.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	12.408	12 400		12 400	10 739	-1 660
Toimintamenot	-150.666	-156 472		-156 472	-134 513	21 958
Toimintakate	-138.258	-144 072		-144 072	-123 773	20 298
Tilikauden ylij./alij.	-138.258	-144 072		-144 072	-123 773	20 298

Tulosyksikkö	KIRJASTOPALVELUT					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Toiminnan päätavoitteet: Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja</p>		<p>Kirjaston tilat, aineistot ja palvelut ovat kaikkien käytettävissä ja kirjasto on helposti saavutettavissa.</p>				

kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön ja monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Toiminnallaan kirjasto edistää sivistyksellisiä perusoikeuksia, lukutaitoa ja elinikäistä oppimista. Kirjasto tarjoaa myös virkistystä ja tuottaa hyvinvointia kaikenikäisille kuntalaisille. Toimintaa seurataan ja arvioidaan toteutumien, tilastojen, tunnuslukujen ja palautteen avulla.

Toiminnan ja tulosten parantaminen:

Palvelujen aktiivinen käyttö: tavoitteena 65 000 kirjastokäyntiä

Tiivis yhteistyö kunnan eri sektoreiden ja paikallisten eri toimijoiden kanssa: yhteistyömuotojen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen mm. koulu- ja senioriyhteistyössä sekä tapahtumatoiminnassa. Henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja asiakaspalvelun korkea laatu: osallistutaan aktiivisesti Pirkanmaan kehittämiskirjaston koulutuksiin ja asiakaspalvelun kehittämishankkeeseen. Hyödynnetään enenevästi koulutusten etäosallistumismahdollisuutta. Tehostetaan asiakaspalautteen keräämistä. Hyvä PIKI-yhteistyö yhteistoimintasopimuksen ja toimintaohjelman 2018-2022 mukaan.

Monikäyttöiset tilat ja monipuolinen kokoelma:

Kirjaston kehittäminen oppimisympäristönä ja kohtaamispaikkana. Ryhmätilan asiakaskäytön edistäminen.

Aineistokokoelman uusiutuvuus ja tehokas kokoelmatyö: laatusuosituksen mukaiset hankinnat ja poistot. Kokoelmien sijoittelun kehittäminen.

Perinteinen lainaustoiminta on edelleen tärkeä osa toimintaa, mutta kirjastotilan ja tapahtumien merkitys on kasvanut. Tapahtumia, tilaisuuksia, näyttelyitä ja eri käyttäjäkoulutuksia oli kirjastossa yht. 101, josta ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia 8. Osallistujia tapahtumissa oli yht. 1804.

Kirkonkylän esikoulu toimi aamupäivisin kirjaston ryhmätallassa ja lukusalissa 8.8. alkaen.

Kirjastokäynnit pääkirjasto ja kirjastoauto yht. 42175 ja verkkokäynnit 26496, yht. 68671 (ed. vuonna 64393). Kokonaislainaus 67598 (15,37/asukas, kasvua 0,66%). Lisäksi e-aineistojen käyttökerrat 4897 (kasvua 33%).

Yhteistyötä kehitettiin ja tehtiin moneen suuntaan. Painopisteenä oli kouluyhteistyö, jossa noudatettiin esi- ja perusopetuksen kirjastoyhteistyön suunnitelmaa. Laadittiin 7.-9.-luokille kirjastoyhteistyön suunnitelma osaksi opsia.

Osaamista kehitettiin mm osallistamalla erityisesti kehittämiskirjaston järjestämiin koulutuksiin. Hyödynnettiin enenevästi etäosallistumismahdollisuutta. Täydennyskoulutuspäiviä henkilökunnalla yht. 31. – Suoran asiakaspalautteen keräämistä tehostettiin.

PIKI-yhteistyö tiivistä. Uutta mm verkkomaksamisen käyttöönotto, PIKI-mobiilikirjastosovellus ja OverDrive-hankinta sekä kehittämiskirjaston aloittama digihanke.

Asiakkaiden käytössä myös ryhmätila, asiakastyöhuone ja langaton verkko. Ryhmätilan asiakaskäyttöä edistettiin siirtämällä kotiseutukokoelma pois tilasta.

Uutuushankinta eri aineistoja yht. 1917. Lisäksi lehdet 85 vsk ja e-aineisto. Poistoja yht. 3621. Jatkettiin opasteiden ja kokoelmien sijoittelun kehittämistä.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	11.839	7610		7610	7694	85
Toimintamenot	-319.649	-320 818		-320 818	-309 972	10 846
Toimintakate	-307.810	-313 208		-313 208	-302 277	10 931
Tilikauden ylij./alij.	-307.810	-313 208		-313 208	-302 277	10 931

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, fyysistä aktiivisuutta, liikuntaharrastusta sekä vahvistaa liikunnan kansalaistoiminnan elinvoimaisuutta paikallistasolla.

Kuntalaisten liikkumiselle luodaan edellytyksiä kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Kunnassa luodaan ja kehitetään erilaisia matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia. Kuntalaisten omaehtoista liikkumista tuetaan ja kannustetaan eri teemoin ja tapahtumin.

Kunnan ja seuraväen sekä alueellisten toimijoiden yhteistyötä tuetaan liikuntapalveluiden järjestämisessä. Seura-avustukset jaetaan hyväksytyin perustein.

Aktivoinnin painopisteenä ovat työ- ja ikäihmisten terveystoiminnan lisääminen sekä liikkumattomien lasten ja nuorten saaminen liikuntaharrastusten pariin.

Liikuntatoimi huolehtii Urheilukeskuksen ja siihen liittyvien liikuntapaikkojen kunnossapidosta ja kunnostuksesta. Jokaisen kyläkoulun yhteydessä ylläpidetään lähiliikuntapaikka.

Lähiliikuntapaikan rakentaminen toteutunut ja saanut hyvän vastaanoton. Liikuntapaikkarakentamiseen avustusta AVI:ltä 111.000 euroa.

Toteutunut.

Yhdistetty seurafoorumi ja ikäraati kokoontunut kaksi kertaa keskustelemaan ja koordinoimaan yhteistyötä.

Seura-avustukset jaettu seitsemälle urheiluseuralle, yhteensä 18.500 euroa.

Voimaa vanhuuteen hankkeessa koulutettu 14 vertaisohjaajaa liikuntaryhmiin.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	45.734	17 000		17 000	48 456	31 457
Toimintamenot	-295.870	-258 746	-46 000	-304 746	-324 035	-19 289
Toimintakate	-250.136	-241 746	-46 000	-287 746	-275 578	12 167
Tilikauden ylij./alij.	-261.357	-250 533	-46 000	-296 533	-287 766	8 767

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Nuorisotoimen tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä tukea nuorten itsenäistymistä. Työtä tehdään nuorisolain hengessä, jossa lähtökohtana on mm. yhteisöllisyys, yhteisvastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja tasa-arvo, sekä nuorten kasvun tukeminen ja elinolojen parantaminen.

Työmuotojamme ovat järjestöjen tukeminen, toimintaryhmien ohjaaminen, leiritoiminta, retket, kulttuuri- ym. tapahtumat, nuoriostila Vintin toiminta.

Nuorten kasvun tukemiseksi toimimme yhteistyössä vanhempien, koulujen, seurakunnan, järjestöjen sekä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Etsivä nuorisotyö:

Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa etsivän nuorisotyöntekijän palkkaamista aluehallintoviraston kautta jaettavilla avustuksilla. Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.

Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

Etsivä nuorisotyö on aloittanut kansainvälisen erityisnuorisotyötoiminnan, jonka tarkoituksena on lisätä paikallisten nuorten mahdollisuuksia ja vaikuttaa koko yhteisöön kansainvälisyyttä lisäävästi. Tavoitteena on myös vastaanottaa EVS-vapaaehtoisia Euroopasta Ruovedelle.

Toteutunut.

Nuoriostila Vintin avoimet ovet ma ja pe illat (srk ke ilt),
torstaina lukion iltana.

Pidetty kahtena viikonloppuna nuorten omatoimiset verkkopelitapahtuma lanit.

Hiihtolomaleirille osallistui 35 osallistujaa (nuoria/lapsiperheitä)

Etsivän nuorisotyön rahoituspäätös saapui jakson aikana ja etsivä nuorisotyö sai rahoitusta seuraavalle kaudelle 7/19- 6/20 27500 euroa.

Toteutunut.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	54.436	56 800		56 800	56 744	-56
Toimintamenot	-155.303	-160 674		-160 674	-163 212	-2 538
Toimintakate	-100.867	-103 874		-103 874	-106 467	-2 594
Tilikauden ylij./alij.	-100.867	-103 874		-103 874	-106 467	-2 594

Tulosyksikkö	KULTTUURITYÖ					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Hyvinvointi ja kulttuurin edistäminen</p> <p>Kulttuuritoimen tavoitteena on edistää myönteistä kuntakuvaa, vaalia arvokkaita kulttuuriperinteitä ja luoda hyvinvointia tarjoamalla kulttuurielämyksiä sekä osallistamalla ihmisiä aktiiviseen toimintaan. Kulttuuritoimi järjestää tapahtumia ja yhteiskunnallisia tilaisuuksia sekä tukee omaehtoista harrastus- ja yhdistystoimintaa. Kulttuuritoimi toimii yhteistyössä taiteen eri alueilla ja eri ikäryhmät huomioiden.</p> <p>Toimintaan kuuluu</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiettyjen tapahtumien järjestäminen myös yhteistyössä sidosryhmien kanssa (Noitakäräjät, itsenäisyysjuhla, Runeberg – tilaisuudet, Noitien yö) - Ruoveden kotiseutumuseon toiminnan suunnittelu ja kehittäminen. - Ruoveden kesäesitteen toimittaminen - Lastenkulttuuriryhmän toiminta, Lasten Pirkkaset -yhteistyöverkostossa toimiminen - Viljamakasiinin taidenäyttelytoiminnan organisointi ja muun kesätoiminnan suunnittelu ja kehittäminen <p>Pyynikkilän kesätoiminnan järjestäminen yhteistyössä yhdistysten kanssa</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Kulttuuritoimi järjestää itse tapahtumia sekä tukee yhdistysten, yhteisöjen sekä yksittäisten taiteilijoiden kulttuuritoimintaa.</p> <p>Toteutunut: Runeberg- ja Tarinoita, valokuvia Lapin luonnosta – tilaisuudet, Maailman runouden päivän huomiointi: yhteistyössä yhteistyössä kirjaston kanssa. Noitakäräjien toripaikkamyynti, Noitakäräjien markkinatorin järjestelyt, Runeberg –luento Ritoniemen tuvassa, Noitien Yön järjestelyt, itsenäisyysjuhla Kotiseutumuseo avoimna 26.6.-11.8. ke-su klo 11-17. Kesätyöntekijän palkkaaminen. Kesäesitepainos 11000 kpl. Jakelu joka talouteen ja kesäasukkaille. Laskutustulot mainospaikoista 9900 €. Lasten ja nuorten kulttuuriryhmä perustettu. Toiminnallinen lasten konsertti Pirkkaset-viikolla. Taidenäyttelytilat varattu koko kesäkaudeksi. Kulttuuritoimen ja kotiseutuyhdistyksen yhteinen valokuvanäyttely Bertha Lindemanista kesäkuussa avajaisineen. Ruoveden Teatteri: Ja Jumala loi naisen –esitykset kesä-heinäkuu.</p>					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	9.703	9 100		9 100	11 052	1 952
Toimintamenot	-73.598	-76 346		-76 346	-68 107	8 239
Toimintakate	-63.895	-67 246		-67 246	-57 055	10 191
Tilikauden ylij./alij.	-63.895	-67 246		-67 246	-57 055	10 191

Osasto	SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	534.912	445 570		445 570	595 619	150 050
Toimintamenot	-7.053.751	-6 954 299	-243 000	-7 197 299	-7 134 719	62 579
Toimintakate	-6.518.839	-6 508 729	- 243 000	-6 751 729	-6 539 100	212 629
Tilikauden ylij./alij.	-6.534.518	-6 520 493	- 243 000	-6 763 493	-6 554 862	208 631

Sivistysosaston osalta toimintakatteen ennustettiin heikkenevän 97 068 euroa (osavuositarkastus 8/2019) suhteessa talousarvioon, mikä johtui varhaiskasvatuksen henkilöstökustannusten kasvusta sekä uusien tilojen ja toiminnan järjestämiskustannuksista, lukiokoulutuksen kallistumisesta, koulukuljetuskustannusten noususta, Vardan käyttöönotosta, Primus-ohjelmiston laajennuksesta ja varhaiskasvatuksen ateriakustannusten noususta. Sivistysosasto pääsi kuitenkin alkuperäiseen budjettiin, (jos Honkalan vuokraennakkoa ei huomioida) ja lisätalousarviota ei tarvinnut käyttää.

YKSIKÖHINNAT EUROA/OPPILAS VUONNA 2019

Koulu	Oppilaita ka	Kust. €/opp.		
Kirkonkylä/esiopetus	17	5234		
Pekkala	31	12.077		Ilman esiopp. 27,5 opp
Visuvesi	37	12.363		Ilman esiopp 29,5 opp
Yht.koulu 1-6 luokat	168			
Yht. koulu 7-9 luokat	123			
Yhtenäiskoulu yhteensä	291	9.491		
Lukio Sasky	94	3.653	Kunnan osuus	
*) esioppilaat mukana				
Ruoveden Opisto				
euroa/opiskelija	94	Opiskelija-määrä	Opetustunnit	
euroa/op.tunti	55	1100	1816	

Perusopetuksessa yhteisiä jakamattomia kustannuksia 152.851 euroa, jotka jaettu oppilasmäärien mukaisesti kouluille. Kustannukset sisältävät kiertävän erityisopettajan, koulupsykologin ja koulukuraattorin kustannukset sekä VESO-päiväkustannukset ja muut jakamattomat erät. Kustannuksiin ei ole laskettu erilaisten hankkeiden kustannuksia. Kustannuksissa on huomioitu tuloina saadut kotikuntakorvaukset. Oppilaskohtaisissa menoissa ei ole mukana iltapäiväkerhojen kustannuksia ja kustannukset on jaettu netostamenoista.

Iltapäiväkerhojen kustannukset vuonna 2019 yhteensä 34.283 euroa (netto 20.653).

Kustannuksissa otettu huomioon sisäiset menot, mutta ei poistoja eikä vyörytyseriä.

Valtionosuuden yksikköhinnat vuodelle 2019: peruskoulu 6.600,17 euroa
lukio 8.058,10 euroa

4.1.4 Tekninen osasto

Teknisen toimen päävastuualueen tehtävänä on maankäytön suunnittelun, rakentamisen ja sen valvonnan, ympäristönsuojelun, tie- ja liikenneväyläverkoston sekä teknisen huollon hoitaminen, kehittäminen ja yhteensovittaminen kunnassa siten, että elinkeinoelämän toimintaedellytykset turvataan ja kuntalaisilla on nyt ja tulevaisuudessa terveellinen, turvallinen, virikkeellinen ja viihtyisä elinympäristö.

Teknisten palvelujen tuottamisessa ja ylläpitämisessä kuntalaisille pyritään kestävän kehityksen mukaisiin, tasa-arvoisesti kuntalaisten hyvinvointiin kohdistuvaa, taloudellisesti edullisiin ja kestäviin ratkaisuihin.

Teknisen osasto jakautuu kolmen lautakunnan alaiseen toimintaan; tekninen lautakunta, ympäristölautakunta sekä tielautakunta. Lisäksi vesilaitos toimii omana taseyksikkönään. Vesilaitoksen johtokuntana toimii tekninen lautakunta.

Uuden yksityistielain mukaan tielautakunnat kunnissa lakkasivat 31.12.2019.

Lokakuun alusta tekninen osasto on vastannut vuokra-asuntojen hallinnoinnista. Syyskuun loppuun hallinnoinnista vastasi talous- ja hallinto-osasto.

Kuntastrategian tavoitteista teknistä toimialaa koskee kaksi kehitettävää pääkohtaa; rakennetun ympäristön viihtyvyys ja mahdollistava maankäyttö.

Rakennetun ympäristön viihtyvyydellä tarkoitetaan hyvin laajaa kokonaisuutta rakennuksista metsäpolkuihin. Tavoitteena on tarjota kuntalaisille mahdollisuus hyvään ja viihtyisään arkeen ympäristön osalta. Kirkonkylän alueelta on valmisteltu vuoden aikana n. 60 hehtaarin tilusvaihtoa Taloyhtymä Ritoniemen Tilan kanssa.

Mahdollistavalla maankäytöllä luodaan riittävät mahdollisuudet rakentamiselle lainsäädäntö huomioiden. Kunnassa on vuonna 2019 ollut yhteensä 12 vireillä olevaa kaavamuutoshanketta.

Alkukesästä annettiin kunnahallituksen ohjeistus talouden tasapainottamiselle. Teknisen osaston tavoitteeksi tuli saavuttaa toimintakatteelle 200.000 lisätavoite.

Teknisen lautakunnan alainen toiminta

Tulosyksikkö	TEKNINEN HALLINTO
<i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i>	<i>Toteutuminen:</i>
Henkilöstötavoitteet: Osaston vahvuus vuoden 2019 alussa on 19 henkilöä, joista 2,5 ovat osa-aikaisia. Lisäksi ostopalvelusopimuksella on hankittu ympäristötarkastajan viranhoito Vitain kaupungilta. Tämä sopimus on tarkoitus muuttaa vuoden 2019 alusta 0,6:sta 0,8:aan henkilötyöpanokseen.	Henkilöstö Rakennustarkastajan virka on täytetty 1.4.2019 alkaen. Lupavalmistelijan työpanos on ollut alkuvuodesta 0,8. Loppuvuonna saatiin palkattua toimistopalvelusihteeri, kenen työnkuvan kuuluu mm. lupavalmistelu ja osoite &

<p>Laatutavoitteet: Hallinnon laatutavoitteena on suorittaa toimialaansa kuuluvat tehtävät hyvän hallintotavan mukaisesti ottaen huomioon kuntastrategiassa annetut tavoitteet.</p> <p>Henkilöstöhallinnan osalta ammattitaitoa ylläpidetään mm. henkilöstön koulutuksen avulla.</p> <p>Riskien kartoituksessa todettuihin riskikohtiin kiinnitetään toiminnassa huomiota ja merkittävistä asioista raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kunnanhallitukselle.</p> <p>Osasto seuraa talouden toteutuvia lukuja kuukausittain. Osavuosikatsaukset tehdään kunnanhallituksen ohjeistuksen mukaisesti</p> <p>Kehitystavoitteet:</p> <p>Strategian mukaan ympäristöviihtyisyyden parantaminen ja maankäyttö – ja lupapalveluiden ylläpitäminen nykyisellä tai paremmalla tasolla.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet: Teknisen osaston toimintatulot ovat vähintään talousarvion mukaiset.</p> <p>Toimintamenot ovat korkeintaan talousarvion mukaiset.</p> <p>Tilakeskuksen tavoite on saada kiinteistöjen tulot kattamaan käyttö ja korjausmenot.</p>	<p>kiinteistörekisterit.</p> <p>Ympäristötarkastajan kokonaistyöpanos on ollut ensimmäisellä vuosikolmannelksella 0,3 ja loppuvuoden 0,8</p> <p>Työpäällikön ja kiinteistöpäällikön määräaikaista työsuhdetta jatkettiin lokakuun loppuun. Nämä virat saatiin vakinaistettua ja rekrytoinnit tehtiin loppuvuodesta.</p> <p>Laatu- ja kehitys tavoitteet</p> <p>Kuntastrategiaa on toteutettu parhaan mukaan. Kaavoitustavoitteet on suurimmalta osin saavutettu.</p> <p>Osoite- ja kiinteistörekisterin päivittäminen ja ylläpito on asetettu tärkeäksi kehitystavoitteeksi.</p> <p>Koulutustarpeita ei kaikin osin ole pystytty toteuttamaan aikataulullisista syistä</p> <p>Taloudellisuustavoitteet</p> <p>Talouden seuranta ja ennakoitavutta on parannettu siirtämällä kaikkiteknisen osaston ohjelmisto- ja lisenssikulut tekniseen hallintoon. Tästä johtuen hallinnon kulut on kasvaneet n. 25.000 e ja vastaavasti mm. tilakeskus ja rakennusvalvonta pienentyneet vastaavan verran.</p>
--	---

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	4.903	3 300		3 300	14 498	11 199
Toimintamenot	-303.636	-318 635		-318 635	-349 416	-30 781
Toimintakate	-298.733	-315 335		-315 335	-334 917	-19 583
Tilikauden ylij./alij.	-311.270	-325 536		-325 536	-345 142	-19 606

Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:

Kadut

Määrätavoitteet:

Katujen hoitomäärien tasossa määrätavoitteena on kunnossapitostandardien mukainen hoito, jolloin vältetään "ylihoito".

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on pitää kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät liikennettä tyydyttävässä kunnossa myös talviaikana siten, että pyritään turvaamaan tienkäyttäjien turvallinen liikkuminen. Taso pyritään pitämään edellisten vuosien tasolla.

Katuvalaistus

Määrätavoitteet:

Katuvalaistuksen määrätavoitteeksi on asetettu valaisimien määrään pysyttäminen ennallaan. Katuvalaistuksen energiakulua pyritään madaltamaan investoimalla energiatehokkaisiin lampuihin.

Laatutavoitteet:

Katuvalaistuksen kesäkatkoja ja yösammutuksia jatketaan edellisen vuoden tapaan.

Alkuvuoden runsasluminen talvi lisäsi ylläpitotokustannuksia. Toimintamenot kasvoivat 75.000 euroa ennakoidusta arviosta.

Yösammutuksia jatkettu edellisvuosien tapaan.

Investointiohjelmassa olevat Jäminkipohjan ja Visuveden katuvalaistuksen maakaapelointi valmistui pääosin vuoden lopulla.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	3.910	3 590		3 590	3 798	208
Toimintamenot	-238.041	-255 226		-255 226	-330 886	-75 661
Toimintakate	-234.131	-251 636		-251 636	-327 088	- 75 452
Tilikauden ylij./alij.	-433.896	-424 819		-424 819	-520 234	-95 415

Tulosyksikkö		YLEISET ALUEET				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Yleisiin alueisiin lukeutuu puistot, leikkipaikat, venesatamat, torit ja muut vastaavat yleiseen käyttöomaisuuteen kuuluvat alueet. Vanhoja kohteita kunnostetaan ja uusitaan lain edellyttämässä laajuudessa. Uudet kohteet ja peruskunnostukset toteutetaan investointiohjelman mukaan.</p> <p>Investointien puolella esitettyjä kehityskohteita ovat linja-autoaseman ja torialueen suunnitelman laadinta, Runebergin lähdealueen kunnostus, uuden Runebergipuiston rakentaminen Ritoniemen kivinavetan ja Riihitien väliin sekä Rengasniemen virkistysalueen varustaminen retkeilypaikaksi.</p> <p>Laatutavoitteet: Yleisten alueiden viihtyisyyttä ylläpidetään ja pyritään parantamaan taloudellisesti. Leikkipaikoilla rakenteiden ja välineiden kunto pidetään turvallisuusmääräysten edellyttämällä tasolla. Leikkipaikkojen kunnossapidon hoitavat sivistystoimen kentänhoitajat teknisen toimen ohjauksessa.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Runebergin puisto valmistui kesällä.</p> <p>Uusien virkistysalueiden hankinta kirkonkylän alueella aloitettiin neuvottelemalla n. 50 ha suuruisesta tilus-vaihdosta Ritoniemen kanssa.</p> <p>Rengasniemen virkistysalueelle rakennettiin laavu ja kulkureittejä.</p> <p>Leikkipuistojen tarkastukset sekä korjaukset toteutettu yhteistyössä kentänhoitajien kanssa.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	42.957	27 330		27 330	47 164	19 834
Toimintamenot	-158.798	-119 387		-119 387	-115 811	3 576
Toimintakate	-115.841	-92 057		-92 057	-68 646	23 410
Tilikauden ylij./alij.	-186.793	-145 624		-145 624	-131 475	14 148

Tulosyksikkö		MAA- JA METSÄTILAT				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Kunnalla on 23 metsätilaa, yht. 1240 ha. Metsänhoito toteutetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Kunnan metsienhoito on ulkoistettu MHY Pohjois-Pirkalle teknisen lautakunnan ohjaamana.</p> <p>Määrätavoitteet Metsänmyyntitavoitteeksi on esitetty 250 000 € vuodelle 2019. Vuoden 2018 hakkuusopimuksista osa tuloutuu vuonna 2019, joka huomioitu tulotavoitteessa.</p>		<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Alkuvuonna toteutettiin aiempien vuosien hakkuita mm. Koskelansalossa.</p> <p>Ylimääräisenä on tilattu päiväkodin hakkuutyöt.</p> <p>Kuluvalle vuodelle määrättiin yhteensä 400.000 euron metsänmyyntitavoite. Summaa kasvatettiin talouden tasapainotusohjelman vuoksi n. 200.000 eurolla.</p> <p>Vuoden 2019 uudet hakkuualueet ovat Metsäpohtio,</p>				

<p>Laatutavoitteet</p> <p>Noudatetaan metsänhoitosuunnitelmaa ja hyvän metsänhoitotapaa, joka huomioi myös metsien virkistyskäytön. Huomioidaan pitkällä aikavälillä myös jatkuvapeitteinen metsänkasvatus. Aukko-hakkuut pyritään tekemään mahdollisimman pieni-nä alueina. ~~Metsätiet~~ pidetään ajokelpoisina tienvierustojen raivauksella ja lanauksilla siten, että kunnostuskier-to on noin kolme vuotta.</p> <p>Metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi ja luon-totyypin turvaamiseksi sekä metsälajien taantu-misen ehkäisemiseksi sopivat metsätilat ehdote-taan METSO-luonnonhoitohankkeeksi.</p>		<p>Metsäkotalahti ja Pohtio yhteensä 400.000 euron arvoi-silla kaupoilla. Osa tuloista siirtyy vuodelle 2020, mutta vastaavasti edellisten vuosien metsänmyyntisopimuksis-ta merkittävä osa tuloutui tilinpäätösvoodelle.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	204.065	277 000	200 000	477 000	541 888	64 889
Toimintamenot	-79.517	-42 300		-42 300	-24 511	17 789
Toimintakate	124.548	234 700	200 000	434 700	517 377	82 678
Tilikauden ylij./alij.	117.223	229 044	200 000	429 044	510 235	81 192

Tulosyksikkö	MAKSULLINEN PALVELUTOIMINTA
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Lämpölaitokset:</p> <p>Kunnalla on omistuksessaan kaksi lämpövoimalaa. Visuvedelle rakennettu voimala on rakennettu kattamaan neljän kerrostalon lämmitys. Visuvedel-lä on jäljellä kolme kerrostalo joista yksi (A) on ollut tyhjillään kevästä 2017 lähtien.</p> <p>Ruhanan laitoksen lämmöntuottotarve on pienentynyt alkuperäisestä, emäntäkoulun kiinteistön tehokysynnän hiivuttua. Toiminta pystytään kui-tenkin tuottoisana vielä tulevanakin vuonna.</p> <p>Lämpölaitokset käyttävät lämpölähteenä paikallista hake-energiaa.</p> <p>Maksulliseen palvelutoimintaan luetaan lisäksi hen-kilönostin sekä pakettiauto; niiden merkitys on talousarvioissa vähäinen.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Emäntäkoulu päätti sopimuksensa alkuvuodesta, joka johtaa tulojen pienentymiseen. Kesällä emäntäkoulun yhteydessä olevat rivitalot myytiin, joka tuottanee jat-kossa lämmönmyyntituloa.</p> <p>Visuveden lämpölaitos tuottaa lämmön kolmelle kerros-talolle, joista A-talo on tyhjillään. B- ja D talojen käyttö-aste on n. 65 %. Lämpölaitos oli kesällä n. 2 kk poissa käytöstä vikatilanteen vuoksi. Lämpö tuotettiin A-talon öljykattilalla.</p> <p>Pusunrinteen kerrostalojen purkamispäätöksiä ei ole tehty. Koska A-talossa sijaitsee kaikkien talojen läm-mönjakohuone, ei A-talon purku ole nyt mahdollinen.</p> <p>Huolimatta heikosta käyttöasteesta, lämpölaitokset ovat edelleen toimintakatteiltaan positiivisia.</p>

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	109.078	103 400		103 400	80 390	-23 010
Toimintamenot	-68.672	-71 615		-71 615	-62 762	-8 853
Toimintakate	40.406	31 785		31 785	17 627	-14 157
Tilikauden ylij./alij.	20.057	10 048		10 048	-6 585	-16 907

Tulosyksikkö	TILAKESKUS
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tilakeskus vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen isännöinnistä lukuun ottamatta kunnan asuntoyhtiöiden isännöimiä vuokratalokiinteistöjä.</p> <p>Tilakeskuksen isännöimissä taloissa on kunnan toimintoja, ulos vuokrattuja kiinteistöjä sekä teollisuus- ja asuinkiinteistöjä. Tilakeskus määrittää sisäisten kohteiden laskennallisen vuokratason. Teollisuus- ja liiketilojen vuokralle antamisesta ja vuokrien tasosta päättää elinvoimalautakunta.</p> <p>Määrätavoitteet:</p> <p>Tilakeskuksen vastuualue säilyy ennallaan. Uuden päiväkodin on määrä alkaa rakentua 2019. Investointiohjelmassa on varaus myös uudelle teollisuushallille sekä rivitalo-osakkeille.</p> <p>Visuvedellä talo B siirtyi kunnan suoraan omistukseen kesällä 2018. Talo A pidetään kylmänä lukuun ottamatta lämmönjakohuonetta.</p> <p>Laatutavoitteet:</p> <p>Kiinteistöjen kunto pyritään pitämään rakennuslainsäädännön mukaisessa kunnossa ja että rakennusten korjausvelka ei pääse kasvamaan hallitsemattomaksi (pl. Pusunrinne). Rakennusten vanhevaa talotekniikkaa uusitaan ennakoivasti, jotta vältetään aineellisilta vahingoilta. Tilat pidetään tarkoituksen mukaisessa kunnossa käyttäjien tyytyväisyys huomioiden.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Kiinteistöjä on korjattu tarpeiden mukaan.</p> <p>Visuveden B- talosta on toteutettu kolmen huoneiston peruskunnostukset. Ruoveden Asunnot Oy on ilmoittanut, että he eivät ota uusia asukkaita D-taloon, jolloin B- talo on Visuveden kerrostaloista kehitettävä kohde.</p> <p>Kiinteistön ylläpidon seurannan ja kunnossapidon sähköinen huoltokirja on otettu käyttöön.</p> <p>Teollisuuskiinteistöjen yhtiöittäminen ei ole edenny, asiaan liittyy Haapasaaren Kiinteistö Oy:n kesken olevaa vuokrasopimuksen purku. Raastuvanoikeus ei ole vielä käsitelty sopimuksen purkua.</p> <p>Teollisuushalli 4 on kokonaan vuokrattu.</p> <p>Teollisuushalli 7 on vapaita tiloja.</p> <p>Tilakeskuksen toimintamenot poikkesivat huomattavasti talousarviosta. Toimintamenojen ylittyminen johtuu pääosin suoritetuista kunnostustyistä osittain myös alkuvuoden lämmitystarpeesta ja talvihoidon kuluista.</p> <p>Suurin yksittäinen ylimääräinen menokohta oli Pusunrinne B:n 3:n huoneiston remontti, Linja-autoaseman liikehuoneistoremontti ja lämmönsiirtimen uusinta, Visuveden koulun kunnostustyöt sekä terveyskeskuksen poliklinikan kahden toimistohuoneen remontit.</p>

<p>Sähköisenhuoltokirjan käyttöä ja hyödyntämistä jokapäiväisessä arjessa edelleen lisätään ja tehostetaan.</p> <p>Taloudellisuustavoitteet:</p> <p>Tilakeskuksen tavoite on saada kiinteistöjen tulot kattamaan käyttö- ja korjausmenot.</p> <p>Ongelmana tyhjät kiinteistöt, joille laaditaan käyttöehdotus kevään 2019 aikana.</p> <p>Yhteisöille mahdollisesti vastikkeetta luovutettavat tilat tulee rahoittaa verovaroin. Näitä luovutetta-via kiinteistöjä ei ole huomioitu talousarviossa.</p> <p>Kevään 2019 aikana tehdään kiinteistökartoitus tulevien päätösten tueksi.</p>						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	1.978.823	2 046 851		2 046 851	2 066 855	20 005
Toimintamenot	-1.543.506	-1 383 741		-1 383 741	-1 602 618	-218 877
Toimintakate	435.316	663 110		663 110	464 237	-198 872
Tilikauden ylij./alij.	-209.394	-7 444		-7 444	-217 948	-210 504

Tielautakunnan alainen toiminta

Tulosityksikkö	YKSITYISTIEASIAI					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Tielautakunta jakaa tiekunnille yksityistieavustusta määrärahojen ja asetettujen ehtojen puitteissa. Tiekuuntien taloudellinen avustaminen mahdollistaa avustettujen teiden käyttämisen muuhunkin kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen, reunaehdoin (Yks TL 96 §). Tuen tarkoituksena on parantaa tien vaikutuspiirissä asuvien kuntalaisten mahdollisuuksia asua haja-asutusalueella.</p> <p>Yksityisteiden avustusten myöntämisen lisäksi tielautakunta toimii yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena vuoden 2019 loppuun asti, yksityistielain muutoksen johdosta.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Avustukset on jaettu ennakkosunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Tielautakunta piti kaksi toimitusta alkuvuonna. Uimo-sentielle Muroleessa ja Haavinkontielle Jämingissä.</p> <p>Tielautakunta päätti toimintansa vuoden lopussa uuden yksityistielain mukaisesti.</p>					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos	TA muut.	Toteutuma	Poikkeama

			2019	jälk.	2019	
Toimintatulot						
Toimintamenot	-159.995	-173 300		-173 300	-163 071	10 228
Toimintakate	-159.995	-173 300		-173 300	-163 071	10 228
Tilikauden ylij./alij.	-159.995	-173 300		-173 300	-163 071	10 228

Ympäristölautakunnan alainen toiminta

Tulosyksikkö	KAAVOITUS					
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Vuosille 2019-20 on kunnanhallituksen päätöksellä käynnistetty seuraavat kaavahankkeet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohjois-Visuveden asemakaava-alueen muutos ja laajennus - Visuveden teollisuusalueen kaavamuutos - Tuuhosen leirikeskuksen ranta-asemakaavan laatiminen - Kirkonkylän yläkylän viiden korttelin kaavamuutos - Koulukorttelin kaavamuutos päiväkodin rakentamista varten - Teollisuusalueen laajennus 7-hallin viereen - Ulonsaaren rantarakennuspaikat - Sammaliston kaavamuutos okt- ja majoitustoiminnan paikkoja - Jäminkipohjan uusi matkailualue ja teollisuuskorttelin kaavamuutos 	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohjois-Visuveden asemakaava-alueen muutos ja laajennus, luonnossuunnitelmat valmistuivat - Visuveden teollisuusalueen kaavamuutos, valmis - Tuuhosen leirikeskuksen ranta-asemakaavan laatiminen, OAS tehty - Kirkonkylän yläkylän viiden korttelin kaavamuutos, kaava on valmis. - Koulukorttelin kaavamuutos päiväkodin rakentamista varten, kaava on valmis. - Teollisuusalueen laajennus 7-hallin viereen, kaava on valmis. - Ulonsaaren rantarakennuspaikat, henke keskeytettiin - Sammaliston kaavamuutos okt- ja majoitustoiminnan paikkoja, kaava on valmis. - Jäminkipohjan uusi matkailualue ja teollisuuskorttelin kaavamuutos, kaava on valmis, mutta Ely keskus valitti kaavasta hallinto-oikeuteen. <p>Lisäksi käynnissä neljä yksityisen aloitteesta tehtyä kaavamuutosta.</p>					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	238.860					
Toimintamenot	-14.749	-144 000		-144 000	-73 301	70 699
Toimintakate	224.111	-144 000		-144 000	-73 301	70 699
Tilikauden ylij./alij.	224.111	-144 000		-144 000	-73 361	70 638

Tulosyksikkö

RAKENNUSVALVONTA

<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Rakennuslupien määrän odotetaan säilyvän ennallaan tai hiukan kasvavan. 2018 syksy on ollut edellisistä vuosia vilkkaampi.</p> <p>Laatutavoitteet: Rakennusvalvonnassa on vuoden 2018 aikana otettu käyttöön sähköinen lupapalvelu ja arkistointi alkuvuodesta. Loppuvuodesta rakennusvalvonnan rekisteri siirtyi seudulliselle pilvipalvelimelle. Näiden käyttöönottoa ja parempaa hyödynnettävyyttä pyritään kehittämään.</p> <p>Rakennusvalvonnan asiakaspalvelua ja neuvontaa kehitetään vuoden 2019 aikana strategisten tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Rakennuslupia on haettu alkuvuodesta hiukan enemmän kuin viime vuosina. Elenian sähkökaapelointi johtaa puistomuuntamolupien käsittelyyn joka ruuhkauttaa lupavalmistusta, muuntamolupia tullaan käsittelemään arviolta 150 – 200 kpl.</p> <p>Rakennusvalvonnan sähköinen lupapalvelu on aktiivisesti käytössä ja rekisteri siirtynyt pilvipalvelimelle. Luvat pyritään käsittelemään mahdollisimman pitkälle sähköisesti.</p> <p>Rakennustarkastaja aloitti virassa 1.4.2019.</p> <p>Hallinto- ja talousosastolta on saatu 0,8 työpanos lupavalmistelijan tehtäviin ja loppuvuonna saatiin palkattua oma toimistopalvelusihteeri.</p> <p>Toimintatulot olivat budjetoitua paremmat johtuen lupien käsittelymääristä. Menot olivat pienemmät johtuen ohjelmallisenssien siirtymisestä teknisen hallinnon alle.</p>
---	---

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	54.891	62 000		62 000	99 664	37 665
Toimintamenot	-188.015	-172 913		-172 913	-148 356	24 557
Toimintakate	-133.124	-110 913		-110 913	-48 691	62 222
Tilikauden ylij./alij.	-133.124	-110 913		-110 913	-48 702	62 210

Tulosyksikkö	YMPÄRISTÖNSUOJELU
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Määrätavoitteet: Ympäristölupien ja maa-aineslupien määrä pysyy samalla tasolla tai nousee vuonna 2019.</p> <p>Laatutavoitteet: Ympäristötarkastajan palveluiden osto (v. 2018 osuus 60 %) suoritetaan Virtain kaupungilta ympäristönsuojelun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Resurssit eivät ole riittävät. Talousarviossa on oletus, että sopimus saadaan muutettua vuoden 2019 alusta kattamaan 80% työsosuudesta. Vuonna 2018 aloitettu pohjavesien suojelusuunni-</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Ympäristölupahakemusten ja lupa-asioitten käsittelymäärä on ollut keskimäärin aiempien vuosien tasolla.</p> <p>Pohjavesien suojelusuunnitelma ei ole edennyt suunnitellusti.</p> <p>Yhteistyösopimus ympäristötarkastajan virasta Virtain kanssa irtisanottiin päättyämään v. 2020 lopulla.</p> <p>Toimintatuloihin on kirjautunut v. 2018 aloitetun pohjavesien suojelusuunnitelman avustusosuus 15.000 euroa.</p>

telman laadinta yhteistyössä ELY-keskuksen kans-sa jatkuu ja valmistuu vuonna 2019.						
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	25.451	20 500		20 500	36 420	15 920
Toimintamenot	-74.375	-70 374		-70 374	-42 847	27 526
Toimintakate	-48.925	-49 874		-49 874	-6 427	43 446
Tilikauden ylij./alij.	-48.925	-49 874		-49 874	-6 427	43 446

Osasto	TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ					
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	2.662.938	2 543 971	200 000	2 743 971	2 890 680	146 710
Toimintamenot	-2.829.304	-2 751 491		-2 751 491	-2 932 290	-180 799
Toimintakate	-166.367	-207 520	200 000	-7 520	-41 609	-34 089
Tilikauden ylij./alij.	-1.122.006	-1 142 418	200 000	-942 418	-1 021 693	-79 276

Tulosyksikkö	VESIHUOLTOLAITOS	
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Vesilaitos <u>Määrätavoitteet:</u> Tavoitteeksi on asetettu mahdollisimman häiriötön veden jakelu, jossa veden myynnin määrä on suuri ja asiakkaille aiheutuvat veden jakeluhäiriöiden seuraukset ovat mahdollisimman vähäiset. Mahdollisten häiriötilanteiden varalle on hankittu UMS Huoltotiedotus-palvelu, jonka avulla tavoitetaan karttapohjaan määritelty asiakasryhmä ääni- ja tekstiviestillä.</p> <p><u>Laatutavoitteet:</u> Laatutavoitteena on toimittaa kunnan vesilaitokselta asiakkaille joka hetki sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen mukaisesti laatuvaatimukset ja – tavoitteet täyttävää talousvettä. Laatutavoitteita seurataan vesilaitoksen tarkkailuohjelman mukaisesti.</p> <p><u>Taloudellisuustavoitteet:</u> Taloudellisuustavoitteena on kattaa vesilaitoksen taksan</p>	<p><i>Toteutuminen:</i></p> <p>Veden jakelu toteutunut häiriöttä, vuotovesien määrä vähäinen.</p> <p>Laatuvaatimukset täyttyneet tarkkailuohjelman mukaisesti.</p>	

ja palvelumaksuhinnaston mukaisilla tuloilla vesilaitoksen menot pääomakustannuksineen sekä tuottaa sijoitetulle pääomalle kohtuullinen tuotto.

Viemärlaitos

Määrätavoitteet:

Tavoitteeksi on asetettu jätevesien ylivuodon johtaminen puhdistamolle. Vanhimpien runkoviemärin ja pumppaamojen saneeraaminen tukee asetettua tavoitetta.

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on päästä niin häiriöttömään ja toimintavarmaan puhdistustulokseen, että ympäristöluvan velvoitteet jatkuvasti saavutetaan.

Taloudellisuustavoitteet:

Taloudellisuustavoitteena on lähivuosina kattaa viemärlaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaisilla tuloilla vesilaitoksen menot pääomakustannuksineen.

Viemärlaitoksella on toteutunut ylivuodon puhdistusprosessi huomattavasta lumikuormasta ja hulevesitilanteesta huolimatta.

Tarkkailutulokset ovat alittaneet laaturajat jokaisella näytteenotokerralla.

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	579.243	539 700		539 700	571 584	31 884
Toimintamenot	-374.302	-379 658		-379 658	-452 268	-59 671
Toimintakate	204.941	160 042		160 042	119 316	27 787
Tilikauden ylij./alij.	39.381	-833		-833	-33 977	33 144

4.1.5 Kunnanhallitus/rahoitus

Tulosyksikkö		KUNNANHALLITUS/RAHOITUS				
<p><i>Talousarvion tavoitteet ja tunnusluvut:</i></p> <p>Sisältää kunnan yleiskatteellisen tulokokonaisuuden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot –ja kulut sekä toimintatuloissa kunnan sisäiset pääomavuokratulot.</p>		<p>Kunta on saanut verotuloja yhteensä 12 921 576 euroa, mikä on 414 000 euroa budjetoitua vähemmän. Verotulojen ennustaminen oli koko vuoden poikkeuksellisen johtuen pääasiassa tulorekisteriongelmista ja verokorttiuudistuksesta.</p> <p>Kunta on saanut valtionosuuksia 13 276 084 euroa, mikä on 407 000 euroa enemmän kuin budjetoitiin. Kunnat saivat aikaistettuna vuodelle 2020 alun perin suunniteltuja valtionosuuksia huonon taloudellisen tilanteen takia.</p>				
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA muut. jälk.	Toteutuma 1-12/2019	Poikkeama
Toimintatulot	124.820	43 292		43 292	43 919	627
Toimintamenot	-40.462	-14 500		-14 500	-46 846	-32 347
Toimintakate	84.358	28 792		28 792	-2 927	-31 720
Tilikauden ylij./alij.	30 134 794	29 502 323		29 502 323	29 781 653	279 330

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (sisäinen / ulkonen) Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

	TA 2019	TA muutokset	TA 2019 muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 617 058	200 000	5 817 058	6 146 422,91	329 364,91
Myyntituotot	2 922 895	200 000	3 122 895	3 325 234,70	202 339,70
Maksutuotot	207 550	0	207 550	267 030,09	59 480,09
Tuet ja avustukset	381 660	0	381 660	413 543,86	31 883,86
Muut toimintatuotot	2 104 953	0	2 104 953	2 140 614,26	35 661,26
Toimintamenot	-36 450 764	-359 000	-36 809 764	-35 534 866,04	1 274 897,96
Henkilöstökulut	-7 316 999	-45 000	-7 361 999	-7 174 794,44	187 204,56
Palvelujen ostot	-25 766 639	-278 000	-26 044 639	-24 844 720,87	1 199 918,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 472 659	0	-1 472 659	-1 601 512,95	-128 853,95
Avustukset muille	-707 100	0	-707 100	-619 266,72	87 833,28
Muut toimintamenot	-1 187 367	-36 000	-1 223 367	-1 294 571,06	-71 204,06
Toimintakate	-30 833 706	-159 000	-30 992 706	-29 388 443,13	1 604 262,87
Verotulot	16 628 000	0	16 628 000	16 367 779,28	-260 220,72
Valtionosuudet	12 868 592	0	12 868 592	13 276 084,59	407 492,59
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 661	0	-23 661	141 793,10	165 454,10
Korkotuotot muilta	1 000	0	1 000	97,18	-902,82
Muut rahoitustuotot	76 939	0	76 939	194 821,76	117 882,76
Korkokulut	-100 600	0	-100 600	-51 958,44	48 641,56
Muut rahoituskulut	-1 000	0	-1 000	-1 167,40	-167,40
Vuosikate	-1 360 775	-159 000	-1 519 775	397 213,84	1 916 988,84
Poistot ja arvonalentumiset	-1 167 971	0	-1 167 971	-1 226 329,77	-58 358,77
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 167 971	0	-1 167 971	-1 226 329,77	-58 358,77
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0		0	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0		0	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-2 528 746	-159 000	-2 687 746	-829 115,93	1 858 630,07
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	32 618	0	32 618	32 617,41	-0,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 496 128	-159 000	-2 655 128	-796 498,52	1 858 629,48

VEROTULOJEN ERITTELY	TA 2019	TA muutokset	TA 2019 + Muutos	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot yhteensä	16 628 000	0	16 628 000	16 367 779,28	-260 220,72
Kunnan tulovero	13 336 000	0	13 336 000	12 921 576,61	-414 423,39
Kiinteistövero	1 596 000	0	1 596 000	1 643 742,57	47 742,57
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 696 000	0	1 696 000	1 802 460,10	106 460,10

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	TA 2019	TA muutokset	TA 2019 + Muutos	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet yhteensä	12 868 592	0	12 868 592	13 276 084,59	407 492,59
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasauk	13 764 552	0	13 764 552	13 973 992,59	209 440,59
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-895 960	0	-895 960	-697 908,00	198 052,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0,00	0,00

4.3 Investointiosan toteutuminen

Vuoden 2019 talousarvioon sisältyvässä investointiohjelmassa oli varattuna yhteensä 3 292 000 euroa ja talousarviomuutosten 66 000 euroa kanssa yhteensä 3 358 000 euroa. Investointien toteuma oli 1 725 641 euroa. Talousarviomuutos oli haettu vesihuoltolaitoksen ultravioletivaloihin (20 000), Dynasty-asianhallintaohjelman päivittämiseen (8000), varhaiskasvatuksen Pro Consola ohjelmiston hankintaan (8000) ja yhtenäiskoulun yläpohjan parantamiseen (30 000).

Suurimmat muutokset olivat päiväkodin investointikustannusten alittuminen noin 300 000 euroa, teollisuushallin investointivarausta 500 000 ei käytetty, eikä kuruntien teollisuusalueen infraan varattua 250 000 euron varausta käytetty. Lisäksi esimerkiksi Puukoulun kunnostukseen käytettiin noin 67 000 euroa suunniteltua vähemmän.

Merkittävimmät tapahtumat tilivuodelta (yli 30 000 €)

Talonrakennus

Päiväkodin rakentamiseen käytettiin noin 772 000 euroa.
Yhtenäiskoulun turvallisuusinvestointeihin 42 000 euroa.
Luottolan vuokrahuoneiston sisäkorjaustöihin 42 000 euroa.

Julkinen käyttöomaisuus

Lähiliikuntapaikan investointi 229 000 euroa (netto).
Runebergin puiston toimenpiteet 39 000 euroa.

Kadunrakennus

Katuvalaistusmuutokset 48 000 euroa.
Jäminkipohjan katuvalot 107 000 euroa.

Visuveden katuvalot 100 000 euroa.
Riihitien perusparannus 34 000 euroa.
Katujen asfaltointi 44 000 euroa.
Koulun alueen liikennejärjestelyt 37 000 euroa.

Vesi- ja viemärlaitos

Painehuhtelukärryn hankinta 39 000 euroa.

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2019

	TP 2018	TA 2019	TA:n muutos 2019	TA + muutos	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
MAA-ALUEET / Kiinteä om.						
MAA-ALUEEN HANKINTA						
Menot	5 645,22	0	0	0,00	32 680,17	-32 680,17
Tulot	68 984,99	0	0	0,00	16 743,00	-16 743,00
Nettomeno	63 339,77	0	0	0,00	15 937,17	-15 937,17
ASUNTO-OSAKKEET JA ARVOPAP.						
RIVITALO-OSAKKEET (kohdetta ei nimetty)						
Menot	5 645,22	200 000	0	200 000,00	0,00	200 000,00
Tulot	68 984,99	0	0	0,00	43 259,37	-43 259,37
Nettotulo	63 339,77	200 000	0	200 000,00	43 259,37	156 740,63
TIETOKONEOHJEMISTOT						
YLEISHALLINTO / Dynasty						
Menot	0,00	0	8 000	8 000,00	7 674,74	325,26
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	0	8 000	8 000,00	7 674,74	325,26
PÄIVÄHOITO / Pro Consona						
Menot	0,00	0	8 000	8 000,00	7 178,00	822,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	0	8 000	8 000,00	7 178,00	822,00
IRTAIN OMAISUUS						
LIIKUNTATOIMI / MOOTTORIKELKKA						
Menot	0,00	12 000	0	12 000,00	13 580,65	-1 580,65
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	12 000	0	12 000,00	13 580,65	-1 580,65
TALONRAKENNUS						
PÄIVÄKODIT						
PÄIVÄKOTI						
Menot	0,00	1 100 000	0	1 100 000,00	771 888,36	328 111,64
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	1 100 000	0	1 100 000,00	771 888,36	328 111,64
KOULUT						
OPETTAJANHUONEEN MUUTOSTYÖT						
Menot	0,00	30 000	0	30 000,00	0,00	30 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	30 000	0	30 000,00	0,00	30 000,00

	TP 2018	TA 2019	TA:n muutos 2019	TA + muutos	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
YHTEISKOULUN TURVALLISUUSJÄRJESTELMÄT						
Menot	49 841,51	40 000	0	40 000,00	42 494,93	-2 494,93
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	49 841,51	40 000	0	40 000,00	42 494,93	-2 494,93
YHTENÄISKOULUN YLÄPOHJAN PARANNUS						
Menot	0,00	0	30 000	30 000,00	7 687,35	22 312,65
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	0	30 000	30 000,00	7 687,35	22 312,65
KEITTIÖT						
TERVEYSKESKUKSEN KEITTIÖ / jäähditys						
Menot	53 787,97	15 000	0	15 000,00	0,00	15 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	53 787,97	15 000	0	15 000,00	0,00	15 000,00
PEKKALAN KOULUN KEITTIÖ						
Menot	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
YHTENÄISKOULUN KEITTIÖN LATTIA JA SEINÄT						
Menot	0,00	30 000	0	30 000,00	29 088,50	911,50
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	30 000	0	30 000,00	29 088,50	911,50
MUUT RAKENNUKSET						
YHTENÄISKOULUN LVI-VALVOMO						
Menot	0,00	20 000	0	20 000,00	28 661,59	-8 661,59
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	20 000	0	20 000,00	28 661,59	-8 661,59
PUUKOULUN KUNNOSTUS						
Menot	92 915,81	80 000	0	80 000,00	13 700,60	66 299,40
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	92 915,81	80 000	0	80 000,00	13 700,60	66 299,40
PALOASEMAN KATTO						
Menot	0,00	15 000	0	15 000,00	15 820,02	-820,02
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	15 000	0	15 000,00	15 820,02	-820,02
TEOLLISUUSHALLIN RAKENTAMINEN						
Menot	12 540,82	500 000	0	500 000,00	0,00	500 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	12 540,82	500 000	0	500 000,00	0,00	500 000,00
LUOTTOLAN VUOKRAHUONEISTON SISÄKORJAUSTYÖT						
Menot	0,00	15 000	0	15 000,00	41 105,83	-26 105,83
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	15 000	0	15 000,00	41 105,83	-26 105,83

	TP 2018	TA 2019	TA:n muutos 2019	TA + muutos	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
ALUERAKENTAMINEN						
KESKUSTAN LIIKENNÄJÄRJESTELYT						
Menot	48 183,82	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	48 183,82	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
RUNEBERGIN LÄHDE						
Menot	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
LAIVARANTA PARKKIALUEET						
Menot	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	10 000	0	10 000,00	0,00	10 000,00
LÄHILIIKUNTAPAIKKA KOULUKESKUKSEN ALUEELLE						
Menot		240 000	0	240 000,00	261 946,62	-21 946,62
Tulot		0	0	0,00	33 300,00	-33 300,00
Nettomeno		240 000	0	240 000,00	228 646,62	11 353,38
RUNEBERGIN PUISTO						
Menot	9 809,41	20 000	0	20 000,00	39 409,02	-19 409,02
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	9 809,41	20 000	0	20 000,00	39 409,02	-19 409,02
KADUNRAKENNUS						
KATUVALAISTUSMUUTOKSET Hg -> led						
Menot	28 304,61	50 000	0	50 000,00	48 081,76	1 918,24
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	28 304,61	50 000	0	50 000,00	48 081,76	1 918,24
JÄMINKIPOHJAN KATUVALOT						
Menot	0,00	80 000	0	80 000,00	107 198,56	-27 198,56
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	80 000	0	80 000,00	107 198,56	-27 198,56
VISUVEDEN KATUVALOT						
Menot	0,00	100 000	0	100 000,00	99 446,79	553,21
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	100 000	0	100 000,00	99 446,79	553,21
RIIHITIE PERUSPARANNUS						
Menot	0,00	40 000	0	40 000,00	34 281,97	5 718,03
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	40 000	0	40 000,00	34 281,97	5 718,03

	TP 2018	TA 2019	TA:n muutos 2019	TA + muutos	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
UTUKANTIEN LOPPUPÄÄN PERUSPARANNUS						
Menot	64 823,99	25 000	0	25 000,00	18 960,16	6 039,84
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	64 823,99	25 000	0	25 000,00	18 960,16	6 039,84
KATUJEN ASFALTOINTI						
Menot	25 642,42	40 000	0	40 000,00	43 826,41	-3 826,41
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	25 642,42	40 000	0	40 000,00	43 826,41	-3 826,41
KURUNTIEN TEOLL.ALUEEN INFRA						
Menot	11 596,40	250 000	0	250 000,00	0,00	250 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	11 596,40	250 000	0	250 000,00	0,00	250 000,00
SOINTULANTIE JKP						
Menot	0,00	180 000	0	180 000,00	18 543,12	161 456,88
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	180 000	0	180 000,00	18 543,12	161 456,88
LAHTISENTIE						
Menot	0,00	10 000	0	10 000,00	5 468,64	4 531,36
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	10 000	0	10 000,00	5 468,64	4 531,36
PÖYTÄSELÄNTIE						
Menot	0,00	30 000	0	30 000,00	25 133,02	4 866,98
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	30 000	0	30 000,00	25 133,02	4 866,98
KOULUN ALUEEN LIIKENNEJÄRJESTELYT						
Menot	0,00	50 000	0	50 000,00	37 153,58	12 846,42
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	50 000	0	50 000,00	37 153,58	12 846,42
HELVETINKOLUN MATKAILUALUE						
Menot	0,00	15 000	0	15 000,00	0,00	15 000,00
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	15 000	0	15 000,00	0,00	15 000,00

	TP 2018	TA 2019	TA:n muutos 2019	TA + muutos	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
VESIHUOLTOLAITOS						
ULTRAVIOLETTIVALOT VESILAITOS						
Menot	0,00	0	20 000	20 000,00	11 878,83	8 121,17
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	0	20 000	20 000,00	11 878,83	8 121,17
TELAKANRANNAN VIEMÄRI						
Menot	0,00	25 000	0	25 000,00	16 648,92	8 351,08
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	25 000	0	25 000,00	16 648,92	8 351,08
PAINEHUUHTELUKÄRRY						
Menot	0,00	40 000	0	40 000,00	39 383,90	616,10
Tulot	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	40 000	0	40 000,00	39 383,90	616,10
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	408 737	3 292 000	66 000	3 358 000	1 818 943	1 539 078
Tulot	137 970	0	0	0	93 302	-93 302
Nettomeno	270 767,22	3 292 000	66 000	3 358 000,00	1 725 641	1 445 775,59

4.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on katettu. Rahoituslaskelmassa kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-1 360 775,00	-159 000,00	-1 519 775,00	397 148,94	1 916 923,94
Satunnaiset erät					0,00
Tulorahoituksen korjauserät				37 063,45	37 063,45
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 292 000,00		-3 292 000,00	-1 818 943,04	1 473 056,96
Rahoitusosuudet investointimenoihin				33 300,00	33 300,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				22 938,92	22 938,92
Toiminta ja investoinnit, netto	-4 652 775,00	-159 000,00	-4 811 775,00	-1 328 491,73	3 483 283,27
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	-144 000,00	-144 000,00
Antolainasaamisten vähennys	27 000,00		27 000,00	77 000,00	50 000,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 500 000,00		5 500 000,00	5 000 000,00	-500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 012 856,00		-1 012 856,00	-942 856,00	70 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00		0,00	1 073 105,79	1 073 105,79
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				-17 430,00	-17 430,00
Vaihto-omaisuuden muutos				0,00	0,00
Saamisten muutos				-725 952,52	-725 952,52
Korottomien velkojen muutos				354 404,72	354 404,72
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	4 514 144,00	0,00	4 514 144,00	4 674 271,99	160 127,99
Vaikutus maksuvalmiuteen	-138 631,00	-159 000,00	-297 631,00	3 345 780,26	3 643 411,26

Rahoituslaskelman *toiminnan rahavirta* osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta. *Investointien rahavirta* osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Ruoveden kunnan ja vesihuoltolaitoksen rahavarat lisääntyivät tilinpäätösvouden aikana yhteensä 3 345 780 euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat 4 509 425 euroa.

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Kunnan tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (ulkoinen)

Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

2019

2018

Toimintatuotot

Myyntituotot	2 273 687,27		1 967 745,72	
Maksutuotot	267 030,09		453 971,19	
Tuet ja avustukset	413 543,86		398 608,58	
Muut toimintatuotot	1 197 288,84	4 151 550,06	1 203 446,27	4 023 771,76

Toimintakulut

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 425 950,26		-5 349 536,70	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-1 595 866,64		-1 604 731,68	
Muut henkilöstösivukulut	-152 857,54		-155 192,76	
Palvelujen ostot	-23 891 552,50		-23 239 473,92	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 511 020,11		-1 502 134,02	
Avustukset	-619 266,72		-558 414,53	
Muut toimintakulut	-330 604,72	-33 527 118,49	-263 878,02	-32 673 361,63

Toimintakate

-29 375 568,43

-28 649 589,87

Verotulot

16 367 779,28

16 236 386,02

Valtionosuudet

13 276 084,59

13 605 913,00

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	97,18		864,31	
Muut rahoitustuotot	181 882,16		268 797,59	
Korkokulut	-51 958,44		-67 013,92	
Muut rahoituskulut	-1 167,40	128 853,50	-2 652,93	199 995,05

Vuosikate

397 148,94

1 392 704,20

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-1 226 329,77		-1 205 328,31	
-------------------------------	---------------	--	---------------	--

Tilikauden tulos

-829 180,83

187 375,89

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)

32 617,41

32 617,41

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

-796 563,42

219 993,30

5.2 Kunnan rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (ulkoinen)

Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos

2019

2018

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	397 148,94		1 392 704,20	
Tulorahoituksen korjaukset	37 063,45	434 212,39	-35 442,51	1 357 261,69

Investointien rahavirta

Investointimenot	-1 818 943,04		-1 206 164,73	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	33 300,00		5 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22 938,92	-1 762 704,12	104 427,50	-1 096 737,23

Toiminnan ja investointien rahavirta -1 328 491,73 260 524,46

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-144 000,00		-535 600,00	
Antolainasaamisten vähennys	77 000,00	-67 000,00	27 000,00	-508 600,00

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-942 856,00		-1 012 856,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 073 105,79	5 130 249,79	554 324,31	-458 531,69

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-17 430,00		-30 863,63	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		299,46	
Saamisten muutos	-725 952,52		-539 690,10	
Korottomien velkojen muutos	354 404,72	-388 977,80	-53 923,34	-624 177,61

Rahoituksen rahavirta 4 674 271,99 -1 591 309,30

Rahavarojen muutos 3 345 780,26 -1 330 784,84

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	4 509 425,47		1 163 645,21	
Rahavarat 1.1.	1 163 645,21		2 494 430,05	
	3 345 780,26		-1 330 784,84	

5.3 Kunnan tase

TASE (ulkoinen) Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 195 046,31	20 598 735,41
Aineettomat hyödykkeet	24 884,17	59 455,71
Tietokoneohjelmistot	15 955,67	34 852,69
Muut pitkävaikutteiset menot	8 928,50	24 603,02
Aineelliset hyödykkeet	15 631 721,38	15 054 600,57
Maa- ja vesialueet	4 157 799,98	4 124 548,48
Rakennukset	7 504 531,32	7 827 887,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 998 131,14	2 798 715,10
Koneet ja kalusto	97 635,97	78 300,01
Ennakkomaksut ja keskener hankinnat	873 622,97	225 149,32
Sijoitukset	5 538 440,76	5 484 679,13
Osakkeet ja osuudet	4 622 316,06	4 665 554,43
Muut lainasaamiset	846 700,00	749 700,00
Muut saamiset	69 424,70	69 424,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	175 918,69	153 988,69
Lahjoitusrahastojen varat	175 918,69	153 988,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 511 406,35	2 421 539,40
Vaihto-omaisuus	4 635,12	4 635,12
Aineet ja tarvikkeet	4 635,12	4 635,12
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet / tavarat		
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Ennakkomaksut		
Saamiset	1 997 345,76	1 253 259,07
Lyhytaikaiset saamiset	1 997 345,76	1 253 259,07
Myyntisaamiset	420 952,77	361 810,01
Muut saamiset	1 416 293,45	699 433,92
Siirtosaamiset	160 099,54	192 015,14
Rahat ja pankkisaamiset	4 509 425,47	1 163 645,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>27 882 371,35</u>	<u>23 174 263,50</u>

TASE (ulkoinen)		2019	2018
Ruoveden kunta ja vesihuoltolaitos			
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	13 902 081,69	14 698 645,11	
Peruspääoma	10 070 140,97	10 070 140,97	
Arvonkorotusrahasto	1 483 447,15	1 483 447,15	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 145 056,99	2 925 063,69	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-796 563,42	219 993,30	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	480 692,92	513 310,33	
Poistoero	480 692,92	513 310,33	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	218 975,08	214 475,08	
Lahjoitusrahastojen pääomat	218 975,08	214 475,08	
VIERAS PÄÄOMA	13 280 621,66	7 747 832,98	
Pitkäaikainen	6 293 626,00	2 771 482,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 285 726,00	2 763 582,00	
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	7 900,00	7 900,00	
Lyhytaikainen	6 986 995,66	4 976 350,98	
Joukkovelkakirjalainat	1 850 000,00	1 500 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 477 856,00	1 012 856,00	
Lainat muilta luotonantajilta	1 178 117,31	336 904,90	
Saadut ennakot	28 680,76	36 709,10	
Ostovelat	1 204 733,86	743 573,40	
Muut velat	278 486,45	214 032,15	
Siirtovelat	969 121,28	1 132 275,43	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>27 882 371,35</u>	<u>23 174 263,50</u>	

5.4 Konsernin tuloslaskelma

	Konserni 2019	Konserni 2018
TUOSLASKELMA		
Toimintatuotot	16 736 832,42	16 090 405,61
Toimintakulut	-45 424 075,96	-44 943 710,09
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	<u>13 938,47</u>	<u>2 733,79</u>
Toimintakate	-28 673 305,07	-28 850 570,69
Verotulot	16 332 422,54	16 192 762,81
Valtionosuudet	13 674 164,80	14 015 090,09
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6 196,23	6 540,63
Muut rahoitustuotot	188 952,54	100 095,70
Korkokulut	-92 856,97	-95 183,89
Muut rahoituskulut	<u>-56 869,83</u> <u>45 421,97</u>	<u>-49 860,92</u> <u>-38 408,48</u>
Vuosikate	1 378 704,24	1 318 873,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 824 672,10	-1 831 581,31
Omistuksen eliminointierot	-1 427,61	
Arvonalentumiset	<u>-1 826 099,71</u>	<u>-1 831 581,31</u>
Satunnaiset erät	<u>0,00</u>	<u>6 492,38</u>
Tilikauden tulos	-447 395,47	-506 215,20
Tilinpäätössiirrot	-143 454,84	264,24
Tilikauden verot	-18 757,71	-24 749,61
Laskennalliset verot	26 096,26	119 496,27
Vähemmistöosuudet	<u>-38 012,54</u>	<u>-35 876,02</u>
Tilikauden ylijäämä	-621 524,30	-447 080,32

5.5 Konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	Konserni 2019		Konserni 2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 378 704,24		1 318 873,73	
Satunnaiset erät	0,00		6 492,38	
Tilikauden verot	-18 757,71		-24 749,61	
Tulorahoituksen korjaukset	23 112,44	1 383 058,97	114 783,67	1 415 400,17
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 003 598,22		-2 711 295,96	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 237,00		5 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	44 821,67	-2 924 539,55	108 570,75	-2 597 725,21
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 541 480,58		-1 182 325,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-174 084,86		-473 654,40	
Antolainasaamisten vähennys	145 276,93	-28 807,93	1 276,91	-472 377,49
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 317 841,36		1 242 750,10	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 344 637,30		-1 292 170,74	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	981 335,94	5 954 540,00	1 022 462,18	973 041,54
Oman pääoman muutokset		10 650,40		4 798,91
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-41 150,82		-20 187,08	
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 292,31		-7 959,59	
Saamisten muutos	-404 826,16		-921 879,81	
Korottomien velkojen muutos	-290 453,22	-741 722,51	191 244,15	-758 782,33
Rahoituksen rahavirta		5 194 659,96		-253 319,37
Rahavarojen muutos				
		3 653 179,38		-1 435 644,41
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 580 849,48		1 927 670,10	
Rahavarat 1.1.	1 927 670,10	3 653 179,38	3 363 314,51	-1 435 644,41

5.6 Konsernin tase

TASE	Konserni 2019	Konserni 2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 159 608,84	27 070 466,42
Aineettomat hyödykkeet	324 819,34	333 754,98
Aineettomat oikeudet	45 098,47	63 674,25
Muut pitkävaikuttiset menot	243 999,04	267 013,33
Ennakkomaksut	35 721,83	3 067,40
Aineelliset hyödykkeet	25 891 748,41	24 818 125,30
Maa- ja vesialueet	4 699 070,56	4 656 572,57
Rakennukset	14 578 463,30	14 457 382,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 209 680,23	2 925 623,06
Koneet ja kalusto	621 198,64	626 886,79
Muut aineelliset hyödykkeet	4 958,01	5 386,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 778 377,67	2 146 273,45
Sijoitukset	1 943 041,09	1 918 586,14
Osakkuusyhteisöosuudet	381 111,35	419 567,54
Muut osakkeet ja osuudet	910 371,01	905 988,37
Muut lainasaamiset	572 092,34	516 369,28
Muut saamiset	79 466,39	76 660,95
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	271 080,04	268 779,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 774 718,18	4 720 038,67
Vaihto-omaisuus	143 300,01	138 138,59
Saamiset	3 050 568,69	2 654 229,98
Pitkäaikaiset saamiset	26 877,63	25 926,84
Lyhytaikaiset saamiset	3 023 691,06	2 628 303,14
Rahoitusarvopaperit	27 047,40	36 485,64
Rahat ja pankkisaamiset	5 553 802,08	1 891 184,46
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 205 407,06	32 059 284,69

TASE	Konserni 2019	Konserni 2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	16 557 687,30	17 183 142,68
Peruspääoma	10 070 134,00	10 070 140,97
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 508,50	2 508,50
Arvonkorotusrahasto	1 487 134,12	1 487 134,12
Muut omat rahastot	2 652,31	33 581,67
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 616 782,47	6 036 857,74
Tilikauden ylijäämä	-621 524,10	-447 080,32
VÄHEMMISTÖOSUUDET	315 210,57	274 580,80
PAKOLLISET VARAUKSET	317 248,94	453 524,88
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	317 248,94	453 524,88
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	346 316,78	385 210,01
VIERAS PÄÄOMA	19 668 943,47	13 762 826,32
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	10 977 775,40	6 041 098,78
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	55 163,86	67 059,27
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 478 881,56	2 794 325,52
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 157 122,65	4 860 342,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 205 407,06	32 059 284,69

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KUNNAN JA VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMIS-TAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Maa- ja vesialueiden tase-arvoon ei sisälly arvonnkorotuksia.

SIJOITUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa määrällisenä.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Ruoveden kunnan voimassa olevat koronvaihtosopimukset:

Ruoveden kunnalla ja Pohjola Pankki Oyj:llä on OTC koronvaihtosopimussopimus. Sopimuksen numero on 381912 ja se laadittiin 5.3.2015, alkamispäivä 6.3.2015 ja päättymispäivä 6.3.2020. Koronvaihtosopimuksen laskennallinen pääoma on 3 000 000 €. Koronvaihtosopimuksen allekirjoituspäivä 21.4.2015. Korkejohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana

korkotuotoksi. Johdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina.

Ruoveden kunnan ja Pohjola Pankki Oyj:n välinen OTC koronvaihtosopimussopimus nro: RUOVEDENKUNTA2:n laatimispäivä oli 5.3.2015, alkamispäivä 6.3.2020 ja päättymispäivä 6.3.2045. Laskennallinen pääoma on 10 000 000 €. Koronvaihtosopimuksen allekirjoituspäivä 21.4.2015. Koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoriskiä.

Ruoveden kunta ja Kuntarahoitus Oyj ovat tehneet koronvaihtosopimuksen 67393 (ent. KCWAP002/11) 31.1.2011, joka päättyy 31.1.2021 arvoltaan 1 000 000 €. Koronvaihto-sopimuksesta aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokuluihin.

Kuntarahoitus Oyj:n korkokattosopimus 68477 (ent. KCAP-1001/10) sopimuksen alkuperäinen pääoma oli 700 000 € ja nimellisarvo 175 000 € 31.12.2017. Se on tehty 7.4.2010 ja se erääntyy 11.3.2020. Sen markkina-arvo 31.12.2017 on 0 €.

Kuntarahoitus on nimennyt sopimukset uudelleen v. 2017, sopimusten sisällöt ovat pysyneet ennallaan.

Yhteenveto Ruoveden kunnan voimassa olevista koronvaihtosopimuksista 31.12.2019:

Vastapuoli	Sopimus nro	Kohde-etuuden arvo €	Markkina-arvo (käypä arvo) 31.12.2019 €	Sopimukse n tekopäivä	Sopimuksen alkamispäiv ä	Sopimuksen päättymispäiv ä	Pankin maksama korko	Kunnan maksama korko	Laji
Pohjola Pankki	381912	3 000 000	3 794,77	5.3.2015	6.3.2015	6.3.2020	Euribor 6 kk + 1 %	Euribor 6 kk + 0 %	vaihtuva korko muutettu
Pohjola Pankki	Ruoveden kunta 2	10 000 000	-3 258 187,95	5.3.2015	6.3.2020	6.3.2045	Euribor 3 kk + 0 %	1,76 % p.a./ kynnyksellinen	kynnykselli- nen koron- vaihto- sopimus
Kuntarahoitus	67393 (ent KSWAP002/1)	1 000 000	-32 229,21	27.1.2011	31.1.2011	31.1.2021	Euribor 6 kk + 0 %	2,65 % p.a. puoliuosittain	koronvaihto- sopimus
Kuntarahoitus	68477 (ent KCAP-1001/10) nimellisarvo 31.12.17 175.000 €	700 000		7.4.2010	9.4.2010	11.3.2020	Euribor 6 kk 0 %	Korkokatto 4,25%	korkokatto- sopimus
Yhteensä		14 700 000	-3 286 622,39						

TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITYSTAVAN MUUTOKSET

Tuloslaskelman ja taseen esitystapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIIN

Ei oikaisuja kunnan edellisen tilikauden tietoihin.

TULOKSEN JA TASEEN VERTAILUKELPOISUUS

Vuosien 2018 ja 2019 tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoiset

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntakonsernin tytäryhteisöt. Kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Konsernitilinpäätöstä tehdessä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA SISÄISET KATTEET

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole.

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa. Laskennallinen verovelka on esitetty lyhytaikaisena (3 13 595,95 eur) ja pitkäaikaisena (3 835,32 eur) vieraana pääomana. Laskennallinen verosaaminen (2 354,88 eur) on esitetty pitkäaikaisena saamisena.

KESKINÄISEN OMISTUKSEN ELIMINOINTI

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Kuntayhtymät on yhdistelty ja eliminoitu omistusosuuksien mukaan.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

SUUNNITELMAPOISTOJEN OIKAISU

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat saa jättää yhdenmukaistamatta jos tytäryhtiö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusajanaan kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa ja vastaisia tulonodotuksia. Suunnitelmapoistoja ei täten ole oikaistu.

OSAKKUUSYHTEISYHTEISÖT

Omistusyhteisyhteisöt on jätetty yhdistelemättä koska Ruoveden kunnalla ei ole omistusyhteisyhteisöissä tosiasiallista määräysvaltaa.

KIINTEISTÖVEROJEN KÄSITTELY

Tytäryhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot (30 098,76 euroa) on eliminoitu olennaisuuden periaatteen mukaan.

EDELISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Vuosien 2018 ja 2019 tuloslaskelma ja tase on vertailukelpoinen.

Toimintatuotot tehtäväaloittain				
Ulkoiset erät, euroa	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Hallinto- ja talousosasto	1 221 106	1 189 342	1 116 363	1 160 666
Sosiaali ja terveyspalvelut	11 267 862	10 748 692		
Sivistysosasto	647 684	639 696	587 786	528 347
Tekninen osasto	3 599 554	3 451 684	2 446 774	2 273 767
Muut palvelut	627	60 992	627	60 992
Yhteensä	16 736 832	16 090 406	4 151 550	4 023 772

Verotulojen erittely			Kunta	
Ulkoiset erät, euroa			2019	2018
	Kunnan tulovero			12 921 577
Osuus yhteisöveron tuotosta			1 802 460	1 949 820
Kiinteistövero			1 643 743	1 552 563
Muut verotulot			0	0
Yhteensä			16 367 780	16 236 386

Valtionosuuksien erittely			Kunta	
Ulkoiset erät, euroa			2019	2018
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			13 973 993
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>			2 772 836	2 914 489
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-697 908	-895 960
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0	0
Yhteensä			13 276 085	13 605 913

Palvelujen ostojen erittely			Kunta	
Ulkoiset erät, euroa			2019	2018
	Asiakaspalvelujen ostot			20 810 632
Muiden palvelujen ostot			3 080 920	2 880 651
Yhteensä			23 891 552	23 239 474

Omaisuuslaji	Poistoaika / v	Poisto	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	Tasapoisto	
Aineettomat oikeudet	5	Tasapoisto	
Liikearvo	2	Tasapoisto	
~~Muut pitkävaikutteiset menot~~			
Atk-ohjelmistot	2	Tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot	2	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykk. erityisestä syystä voi olla enint. 20 v			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20	Tasapoisto	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto	
Talousrakennukset	10	Tasapoisto	
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	
Päiväkotirakennukset	30	Tasapoisto	
Täydellinen peruskorjaus: poistoaika vastaava uudisrakennuksen aika			
Suppeampi peruskorjaus: poistoaika ½ vastaavasta uudisrakennuksen ajasta			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot		Menojäännös	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat		Menojäännös	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet		Menojäännös	20 %
Vedenjakeluverkosto		Menojäännös	10 %
Viemäriverkko		Menojäännös	10 %
Kaukolämpöverkko		Menojäännös	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.		Menojäännös	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		Menojäännös	22 %
Maakaasuverkko		Menojäännös	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		Menojäännös	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet		Menojäännös	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		Menojäännös	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet		Menojäännös	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		Menojäännös	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	Tasapoisto	
Puiset alukset ja uivat työkonet	8	Tasapoisto	
Muut kuljetusvälineet	4	Tasapoisto	
Muut liikkuvat työkonet	5	Tasapoisto	
Muut raskaat koneet	10	Tasapoisto	
Muut kevyet koneet	5	Tasapoisto	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	Tasapoisto	
Atk-laitteet	3	Tasapoisto	
Muut laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat (sora yms.)	käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
~~Pysyvien vastaavien sijoitukset~~			
Osakkeet ja osuudet			
ei poistoaikaa			

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset 1.1.	453 525	391 005	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	63 018	0	0
Vähennykset tilikaudella	-136 276	-498	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	317 249	453 525	0	0

Pysyvien vastaavien myyntivoitot - ja tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muu toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	627	60 992	627	60 992
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	2 072	4 599		
Myyntivoitot yhteensä	2 699	65 590	627	60 992
Muu toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio	35 271	25 549	35 271	25 549
Muut myyntitappiot		25 033	2 419	
Myyntitappiot yhteensä	35 271	50 582	37 690	25 549

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot	0	67 617		0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	61 125		0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely			
	Kunta		
	2019	2018	
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	94 488	0	
Osinkotuotot muista yhteisöistä	26 576	24 957	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	42 638	42 638	
Yhteensä	163 702	67 595	

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 483 447	1 484 571	1 483 447	1 484 571
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku	0	-1 124	0	-1 124
Arvo 31.12.	1 483 447	1 483 447	1 483 447	1 483 447
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 483 447	1 483 447	1 483 447	1 483 447

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	294 019	302 525	84 138	62 194
Maa- ja vesialueet	4 405 052	4 354 048	4 073 662	4 062 354
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 699 071	4 656 573	4 157 800	4 124 548

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet			
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskenr.	Yhteensä		
Poistamaton hankintameno 1.1.	34 853	24 603	0	59 456	4 124 548	7 827 887	2 798 715	78 300	225 149	15 054 599		
Lisäykset tilikauden aikana	14 853	0		14 853	50 074				1 749 284	1 799 358		
Rahoitusosuudet tilikaudella									-33 300	-33 300		
Vähennykset tilikauden aikana					-16 822					-16 822		
Siirrot erien välillä						357 630	661 706	52 965	-1 067 510	0		
Tilikauden poisto	-33 750	-15 675		-49 424		-680 987	-462 290	-33 629		-1 176 906		
Arvonlennukset ja niiden palautukset										0		
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 956	8 928	0	24 884	4 157 800	7 504 531	2 998 131	97 636	873 623	15 631 721		
Arvonkorotukset										0		
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 956	8 928	0	24 884	4 157 800	7 504 531	2 998 131	97 636	873 623	15 631 721		
Olennaiset lisäpoistot										0		

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet ja osuudet konserniyhtiöt	Omistus omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk- laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 625 406	338 399	1 941 651	760 097		246 100		573 025	819 125
Lisäykset		21				40000		57 000	
Vähennykset		-43 259							
Hankintameno 31.12.	1 625 406	295 161	1 941 651	760 097		286 100		630 025	916 125
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 625 406	295 161	1 941 651	760 097		286 100		630 025	916 125

Tytär yhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Kuntakonsernin osuus (1 000 euroa)

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytär yhteisöt						
Ruoveden Asunnot Oy	Ruovesi	100,00 %	100,00 %	1 220	237	0
Ruoveden Haapasaaren Kiinteistö Oy	Ruovesi	100,00 %	100,00 %	205	69	1
Ruovesi Areena Oy	Ruovesi	64,99 %	64,99 %	207	15	11
Yhteensä				1 632	321	12
Kuntayhtymät						
SASKY koulutuskuntayhtymä	Sastamala	1,13 %	1,13 %	508	101	31
Pirkanmaan liitto	Tampere	1,16 %	1,16 %	17	71	0
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	1,13 %	1,13 %	2 296	6 397	106
Yhteensä				2 821	6 569	137
Yhdistelemättömät yhteisöt						
Kirkkokankaan Liiketalo Oy	Ruovesi	43,00 %	43,00 %	107	2	-2
As Oy Ruoveden Veteraanitalo	Ruovesi	35,27 %	35,27 %	28	1	0
As Oy Kirkkokangas	Ruovesi	24,55 %	24,55 % 1)			
As Oy Tanhuanhaka	Ruovesi	18,36 %	18,36 %	51	4	1
Oy Runoilijan tie	Tampere	14,31 %	14,31 %	43	0	-1
Asunto Oy Koukkuharju	Ruovesi	13,54 %	13,54 %	16	0	0
As Oy Ruoveden Sahahovi	Ruovesi	10,28 %	10,28 %	112	0	0
As Oy Ruoveden Mäntylähde	Ruovesi	8,60 %	8,60 %	19	0	0
As Oy Kautunkartano	Ruovesi	6,60 %	6,60 %	35	0	0
As Oy Makasiinirinne	Ruovesi	4,00 %	4,00 %	94	0	0
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	Tampere	1,61 %	1,61 % 1)			
Tredu-Kiinteistöt Oy	Tampere	0,21 %	0,21 % 1)			
Yhteensä				506	8	-3
Kaikki yhteensä				4 958	6 899	146

1) Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja Tredu-Kiinteistö Oy:n tilinpäätösaineistoja ei ole toimitettu.

Saamisten erittely	2019		2018	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		29 367		7 734
Lainasaamiset	129 000		246 100	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	129 000	29 367	246 100	7 734
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		413		20 872
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				42 638
Yhteensä	0	413	0	63 510
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		710		7 026
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	710	0	7 026
Saamiset yhteensä	129 000	30 491	246 100	78 270

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset			
Laskennalliset verosaamiset	2 355	4 623 *		
Muut saamiset	3 855	4 097 *		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	6 210	8 720	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Laskennalliset verosaamiset				
Siirtyvät korot	42 638	42 530	42 638	42 638
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	59 888	62 005	27 708	32 194
ELY-Keskus tuet	57 038	35 315	57 038	35 315
Muut tulojäämät	213 423	221 170	169 777	81 869
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	372 987	361 020	297 162	192 016

* Vuoden 2018 vertailutietoa korjattu.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Peruspääoma 1.1.	10 070 141	10 070 141	10 070 141
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	10 070 141	10 070 141	10 070 141	10 070 141
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 509	2 509		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 487 134	1 488 258	1 483 447	1 484 571
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-1 124		-1 124
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 487 134	1 487 134	1 483 447	1 483 447
Muut omat rahastot 1.1.	33 582	33 958		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	30 929	-376		
Muut omat rahastot 31.12.	2 652	33 582		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	5 589 777	6 036 857	3 145 057	2 925 064
Edellisen tilikauden kirj.muutosoik.				
Edellisten tilikausien ylij. 31.12.	5 589 777	6 036 857	3 145 057	2 925 064
Tilikauden yli-/alijäämä	-621 524	-447 080	-796 563	219 993
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 530 689	17 183 142	13 902 082	14 698 645

Pitkäaikaiset velat	Kunta	
	2019	2018
eräntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 500 000	107 158
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 500 000	107 158

Joukkovelkakirjalainat	Kunta	
	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntarahoitus lainat	1 850 000	1 500 000
korko -0,05 % - 0,1 %		
erääntyy 31.1. - 26.2.2020		

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevaraus	0	0		
Potilasvahinkovastuuvaraus	313 226	445 422		
Muut pakolliset varaukset	4 023	8 103	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä	317 249	453 525	0	0

Vieras pääoma	Kunta			
	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat		0		336 905
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	336 905
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0		68 962
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	68 962
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0		9 969
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	9 969
Vieras pääoma yhteensä	0	0	0	415 836

Konsernitilin luottolimiitti	Kunta	
	2019	2018
Luotollisen tilin limiitti 31.12.	500 000	500 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000	500 000

Muiden velkojen erittely (pitkäaikaiset)	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Palautettavat liittymismaksut	7 900	7 900	7 900	7 900
Muut velat	56 873	54 996	0	0
Yhteensä	64 773	62 896	7 900	7 900

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	1 705 221	1 552 273	795 508	707 243
Muut palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	120 776	178 398	0	42 489
Valtionosuusennakot	76 130	116 000	63 626	110 907
Siirtyvät korot	12 729	26 508	12 460	20 577
Muut menojäämät	430 812	602 600	97 527	251 057
Yhteensä	2 345 668	2 475 779	969 121	1 132 274

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	70 825	80 405		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	443 442	443 442		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Kiinnitykset yhteensä	443 442	443 442	0	0

Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	16 901	16 901		
Yrityskiinnitykset	0	0		
Yhteensä	16 901	16 901	0	0

Vuokra- ja leasingvastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut	927 840	834 026		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva	284 983	258 353		
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	87 440	87 839	46 006	40 202
<i>siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingi</i>	4 846	4 744		
Myöhemmin maksettavat	282 509	263 021	156 769	101 648
<i>siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingi</i>	52 213	55 638		
Yhteensä	1 297 789	1 184 886	202 775	141 850

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			2 691 005	2 691 005
Jäljellä oleva pääoma			16 833	168 204
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 988 380	3 994 717	3 988 175	3 988 175
Jäljellä oleva pääoma	1 492 642	1 784 505	1 492 437	1 784 386

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	26 477 256	25 456 104
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	17 420	16 354

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut				
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet	0	0		
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	168 602	163 172		
Potilasvakuutusvastuu	2 488	90 710		
Muut vastuusitoumukset (vertailutieto lisätty)	445	3 270		
Arvonlisäveron palautusvastuu	67 217	67 171	31 008	31 008
Yhteensä	238 752	324 322	31 008	31 008

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Korkosuojaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Korkosuojauksiin liittyvät sopimukset	-3 386 885	-1 562 166		
Koronvaihtosopimus 1				
Ruoveden kunta / Koronvaihtosopimus 1 Nimellisarvo 1.000.000 euroa Kuntarahoitus Oy tunnus 67393 (ent KSWAP002/1) Sopimus ajalle 31.1.2011 - 31.1.2021 Tehty suojaamaan yksittäistä 2,0 milj. euron lainaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,65 % Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-32 229	-58 692
Korkokattosopimus 1				
Lainan saldo 31.12.2017 175 000 eur Lainan saldo 31.12.2018 105 000 eur Korkokattosopimus 68477 (ent KCAP-1001/10) Sopimus ajalle 9.4.2010 - 11.3.2020 (lainan ajalle) Tehty suojaamaan yksittäistä 700 000 euron lainaa, lainaan sisällytetty 4,25 % korkokattosopimus			0	0
Johdannaissopimus 1				
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet 3 milj. euron OTC-johdannaissopimuksen, jossa vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Sopimuksen alkamispäivä on 6.3.2015 ja päättymispäivä 6.3.2020. Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			3 795	15 220
Johdannaissopimus 2				
Ruoveden kunta ja Pohjola Pankki Oyj ovat tehneet kynnyksellisen 10 milj euron OTC koronvaihtosopimuksen. Sopimuksen alkamispäivä on 6.3.2020 ja päättymispäivä on 6.3.2045. Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-3 258 188	-1 470 795
Yhteensä	-3 386 885	-1 562 166	-3 286 622	-1 514 267

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Ruoveden kunta + Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Hallinto- ja talousosasto	44	37
Sivistysosasto	90	97
Tekninen osasto	21	20
Työllistetyt (palkkatuetut)	12	13
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	167	167

Henkilöstökulut	Kunta	
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 174 785	6 981 800
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	51 472	59 247
Henkilöstökulut yhteensä	7 226 257	7 041 047

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut	Kunta	
	2019	2018
Keskustan Ruoveden kunnallisjärjestö ry	1 309	1 973
Ruoveden Kokoomus ry	759	1 237
Ruoveden Sosiaalidemokraatit ry	810	1 090
Vasemmistoliiton Ruoveden Kunnallisjärjestö ry	303	462
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 181	4 762

Liitetieto ei vertailukelpoinen edelliseen vuoteen, maksuista puuttuu viimeinen erä.

Tilintarkastajan palkkiot	Kunta	
	2019	2018
Tilintarkastusyhteisö		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 152	7 875
Muut palkkiot	180	1 500
BDO Oy		
Muut palkkiot	0	8 378
Palkkiot yhteensä	10 332	17 753

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet. Tässä on mainittu liiketoimet, joiden yhteenlaskettu arvo on vuoden aikana yli 1000 euroa.

Kunta on ostanut 2.976 eurolla (alv 14 %) kokoustarjoiluja, työpajatarjoiluja ja mm. valtuustoseminaarin tarjoilun yritykseltä, jonka omistaja on kunnanhallituksen jäsen.

Kunta on vuokrannut jäähalliyhtiöltä vuoroja noin 28.000,00 eurolla (alv 10 %). Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja toimii jäähalliyhtiössä toimitusjohtajana, sekä kunnanvaltuuston puheenjohtaja toimii yhtiössä hallituksen jäsenenä. Kumpikaan ei ole osallistunut asiaa koskevaan päätöksentekoon kunnassa (KH 7.12.2015 § 272).

Kunta on ostanut yritysneuvontaa 38.092 eurolla (alv 24 %) yritykseltä, jonka omistaja toimii lautakunnan jäsenenä.

Kunta on ostanut kalusteita 16.566 eurolla (alv 24 %) yritykseltä jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana.

Kunta on ostanut Visumarkkinoille 7.6.2019 ohjelmaa, ruoka- ja juomatarjoilua yhteensä 1.000 eurolla yritykseltä, jonka toimitusjohtajana ja hallituksen puheenjohtajana toimii kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Kunta on vuokrannut liiketilaa kiinteistöyhtiöltä, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja toimii toimitusjohtajana. Vuokra ajalta 1-12/2019 yht. 33.169,92 euroa (alv 0 %). Kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole osallistunut asiaa koskevaan päätöksentekoon kunnassa (KH 22.05.2017 § 150).

Kunta on päättänyt huojentaa jäähalliyhtiön kiinteistöveroä vuodelle 2019. Jäähalliyhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen eivät ole osallistuneet asiaa koskevaan päätöksentekoon kunnassa

Kunnalla ja jäähalliyhtiöllä on vuokrasopimus 4.500 m²:n määräalasta aj. 1.5.1997 - 1.5.2022, ~~ker~~vuokra 1.000 mk maksettu v 1997 (KH 7.4.1997 § 47). Jatkovuokrasta ajalle 1.6.2022 - 31.12.2050 on päätetty KH 11.1.2016 § 7. Kunta perii jatkoajalta vuokraa 1.000 euroa, eräpäivä vuokranmaksulle on 30.1.2023. Jäähalliyhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen eivät ole osallistuneet asiaa koskevaan päätöksentekoon kunnassa.

TILI- JA VASTUUVELVOLLISET VUOSI 2019

Osasto	Vastuuhenkilö (t)		
Hallinto- ja talousosasto	- Kunnanjohtaja Eeva Viitanen		
	- Hallintojohtaja Riku Rekonen		
	- Kehityspäällikkö Sirkku Mäkelä		
Sivistysosasto	- Sivistystoimenjohtaja Aila Luikku		
Pekkan koulu	- Koulunjohtaja Hanna Juurakko		
Visuveden koulu	- Koulunjohtaja Anna Warsell		
Yhtenäiskoulu	- Sivistystoimenjohtaja Aila Luikku 31.7.2019 asti		
	- Rehtori Jukka Taipale 1.8.2019 alkaen		
Kirjasto	- Kirjastotoimenjohtaja Outi Ylinen		
Tekninen osasto	- Tekninen johtaja Harri Apell		
Tilakeskus	- Kiinteistöpäällikkö Harri Apell		
Ympäristölautakunnan alainen toiminta	- Rakennustarkastaja Mika Aalto		

KÄYTETYT TILIKIRJAT JA TOSITELAJIT

KÄYTETYT TILIKIRJAT	
Päiväkirja	atk-tulosteet
Pääkirja	atk-tulosteet
Tasekirja	sidottu
Tase-erittelyt	atk-tulosteet
Palkkakirjanpito	atk-tulosteet
Pysyvien vastaavien kirjanpito	atk-tulosteet
Lainakirjanpito	atk-tulosteet

TOSITELAJIT / RUOVEDEN KUNTA	
10	Muistiotositteet
11	Myyntireskontra / suoritukset
15	Sisäiset muistiotositteet
20	Ostoreskontra hallinto-osasto
27	Ostoreskontra finvoice
28	Ostoreskontra / kierrätys
40	Ostoreskontra / suoritukset
50	Yleislaskutus
60	Palkat
90	Sumu-poistot
	Liitetietositteet

TOSITELAJIT / RUOVEDEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS	
10	Muistiotositteet
11	Myyntireskontra / suoritukset
20	Ostoreskontra / kierrätys
27	Ostoreskontra finvoice
40	Ostoreskontra / suoritukset
50	Yleislaskutus
60	Palkat
90	Sumu-poistot

7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA (ulkoinen)			
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos	2019	2018	
Liikevaihto	522 417,58	539 806,26	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	268,40	
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-171 301,01		-127 531,97
Palvelujen ostot	-107 929,92	-279 230,93	<u>-112 415,26</u>
			-239 947,23
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-112 438,01		-89 994,94
Henkilöstösiivokulut			
Eläkekulut	-27 172,63		-22 223,17
Muut henkilöstösiivokulut	-3 067,27	-142 677,91	<u>-2 707,39</u>
			-114 925,50
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-155 032,32	-155 032,32	<u>-157 434,96</u>
			-157 434,96
Liiketoiminnan muut kulut		-1 231,96	-3 924,59
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-55 755,54		23 842,38
Rahoitustuotot- ja kulut			
Korkotuotot	0,00		63,25
Muut rahoitustuotot	2 053,72		5 524,77
Muille maksetut korkokulut	-314,69		-773,10
Muut rahoituskulut	0,00	1 739,03	<u>-0,49</u>
			4 814,43
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-54 016,51		28 656,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-54 016,51		28 656,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-54 016,51		28 656,81
VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-4,2	2,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		-4,5	2,3
Voitto, %		-10,3	4,4

TASE (ulkoinen)		
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 055 004,57	1 109 021,08
Peruspääoma	1 293 960,78	1 293 960,78
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-184 939,70	-213 596,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-54 016,51	28 656,81
VIERAS PÄÄOMA	384 351,07	461 762,60
Pitkäaikainen	82 900,00	117 900,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	35 000,00
Lainat kunnalta	75 000,00	75 000,00
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	7 900,00	7 900,00
Lyhytaikainen	301 451,07	343 862,60
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 000,00	70 000,00
Lainat kunnalta	25 000,00	55 000,00
Ostovelat	78 104,86	63 771,07
Muut velat	148 115,52	139 030,45
Siirtovelat	15 230,69	16 061,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 439 355,64</u>	<u>1 570 783,68</u>
TASE (ulkoinen)		
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 298 137,11	1 385 257,78
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	1 298 137,11	1 385 257,78
Maa- ja vesialueet	30 611,80	28 660,99
Rakennukset	26 471,31	31 527,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 195 737,04	1 311 264,50
Koneet ja kalusto	45 316,96	13 804,42
Ennakkomaksut ja keskener hankinnat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	141 218,53	185 525,90
Saamiset	79 028,43	60 921,81
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	72 299,83	57 234,99
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	6 728,60	3 686,82
Rahat ja pankkisaamiset	62 190,10	124 604,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 439 355,64</u>	<u>1 570 783,68</u>

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	73,3	70,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,6	85,5
Kertynyt yli- / alijäämä, €	-238 956	-184 940
Lainakanta 31.12., €	135	235 000
Lainasaamiset €	0	0

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoinen / sisäinen)
Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos

	TA 2019	TA muutokset	TA 2019 muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Liikevaihto	539 700		539 700	571 584,69	31 884,69
Liiketoiminnan muut tuotot			0	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-246 428		-246 428	-295 418,85	-48 990,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-126 350		-126 350	-171 918,53	-45 568,53
Palvelujen ostot	-120 078		-120 078	-123 500,32	-3 422,32
Henkilöstökulut	-133 230		-133 230	-142 677,91	-9 447,91
Palkat ja palkkiot	-105 512		-105 512	-112 438,01	-6 926,01
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-24 796		-24 796	-27 172,63	-2 376,63
Muut henkilöstösivukulut	-2 922		-2 922	-3 067,27	-145,27
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-147 336		-147 336	-155 032,32	-7 696,32
Liiketoiminnan muut kulut	0		0	-1 231,96	-1 231,96
Liikelylijäämä (-alijäämä)	12 706		12 706	-22 776,35	-35 482,35
Rahoitustuotot- ja kulut	-13 539		-13 539	-11 200,57	2 338,43
Korkotuotot	0		0	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0		0	2 053,72	2 053,72
Muille maksetut korkokulut	-600		-600	-314,69	285,31
Korvaus peruspääomasta	-12 939		-12 939	-12 939,60	-0,60
Muut rahoituskulut	0		0	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia e	-833		-833	-33 976,92	-33 143,92
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-833		-833	-33 976,92	-33 143,92
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-833		-833	-33 976,92	-33 143,92

7.2 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

RUOVEDEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

Ruoveden kunnan vesihuoltolaitos on kunnan taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Ruoveden kunnan järjestämällä toiminta-alueella.

HALLINTO

Ruoveden kunnan tekninen osasto hoitaa vesihuoltolaitoksen laskutus ja käyttötehtävät.

Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on taksoja lukuun ottamatta teknisellä lautakunnalla. Taksoista ja käyttömaksuista päättää kunnanvaltuusto. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asetetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa.

TOIMINTA-ALUEET

Vesilaitos

Ruoveden kunnan vesilaitoksen vedenjakelu tapahtuu neljällä erillisellä toiminta-alueella, Visuvedellä, Ruhalassa, Jäminkipohjassa ja Muroleessa.

Visuvedellä liitettjä kiinteistöjä on 240 kpl, kirkonkylässä 2 kpl, Ruhalassa 84 kpl, Jäminkipohjassa 144 kpl ja Muroleessa 9 kpl.

Vesilaitoksen kulutuspaikkojen määrä vuonna 2019 oli yhteensä 479 kpl. Uusia liittyjiä oli 4 kpl.

Vesijohtoverkoston on yhteensä 55 800 m.

Ruoveden kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesi on kaikki pohjavettä.

Vesihuoltolaitoksella on 5 omaa vedenottamoita, Jäminkipohjan, Ruhalan, Muroleen, Visuveden Käpykankaan sekä Huilahden vedenottamot.

Viemärlaitos

Ruoveden kunnan viemärlaitoksella on 3 jätevedenpuhdistamoita, Kirkonkylän puhdistamo, Visuveden puhdistamo ja Muroleen pienpuhdistamo.

Visuvedellä liitettjä kiinteistöjä on 192 kpl, kirkonkylässä 605 kpl, Jäminkipohjassa 57 kpl, Ruhalassa 57 kpl ja Muroleessa 7 kpl.

Viemärlaitoksen kulutuspaikkojen määrä vuonna 2019 oli yhteensä 918 kpl. Uusia liittyjiä oli 5 kpl.

Jätevesiverkoston on yhteensä 72 630 m.

Verkostossa on yhteensä 46 kpl kunnallista jätevedenpumppaamoita.

Murole ei ole vesihuoltolain mukainen toiminta-alue johtuen asiakasmäärästä.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksujen tulee olla kohtuulliset ja tasapuoliset. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän ja laadun perusteella. Vesihuoltolaitoksen taksa on tullut voimaan 1.1.2019 (tekn. ltk 30.10.2018) ja vesihuoltolaitoksen palvelumaksut on tullut voimaan samaan aikaan 1.1.2017 (tekn.ltk 27.9.2016).

Talousvettä laskutettiin yhteensä oman jakeluverkoston alueella 57 355 m³. Vettä pumpattiin vedenottamoilta verkostoon 55 628 m³. Lisäksi Ruhalan alueella jaettiin Osuuskunta vesijaon vettä 11 256 m³.

Talousveden myyntituotot olivat yhteensä 102 931 €, vesiliittymismaksuja yhteensä 12 554 €.

Kokonaistuotto on yhteensä 115 486 €

Jätevedestä laskutettiin kunnan asiakkailta 143 981 m³. Vesihuoltolaitos vastaanottaa jätevettä kolmelta jätevesiosuuskunnalta. Mustajärven viemäriosuuskunnalta laskutettiin 4897 m³, Tapion Vesiosuuskunnalta 497 m³ ja Kautun vesiosuuskunnalta 1207 m³.

Jäteveden myyntituotot olivat yhteensä 371 331 €, sakokaivo- ja umpisäiliöiden lietteen vastaanottomaksut 51 553 €.

Viemäri liittymismaksuja yhteensä 32 838 €.

Kokonaistuotto on yhteensä 455 722 €.

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Investoinnit

Vesihuoltolaitokselle hankittiin painehuuhtelutraileri viemäritukoksien aukaisua varten. Kustannus 39 384€

Telakanrannan viemärointi, kustannus 16 649€

UV-laitteistot Ruhalan ja Huilahden vedenottamoille, kustannus 11 878€

Yllä- ja kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kolme laitosmiestä, jotka myös päivystävät ja toimivat kiinteistöpidon varallaolojärjestelyssä.

Yllä- ja kunnossapitotehtävät liittyvät laeista tuleviin velvoitteisiin. Vesihuoltolaitoksen tehtäviin kuuluu huolehtia, että toimitettu talousvesi täyttää terveydensuojelulaissa säädetty laatuvaatimukset. Vesihuoltolaki määrää veloitteet raakaveden laatuun ja määrään sekä vesi- ja viemäriverkostojen kuntoon liittyvät seikat. Laki edellyttää, että tiedot verkostojen sijainnista on oltava sähköisessä muodossa.

TALOUS

Vesihuoltolaitoksen toimintatulot (ulkoiset ja sisäiset tulot) vuonna 2019 olivat 571 585 € ja toimintamenot 438 097 €. Poistot sekä rahoituskulut 166 233€

Tilikauden alijäämä vuonna 2019 oli -33 977€

VUODEN 2019 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesilaitos

Määrätavoitteet:

Veden myynnin osalta tavoitellaan häiriötöntä vedenjakelutilannetta, jolloin veden myynnin määrä on suurin ja asiakkaille aiheutuvat käyttöhäiriöiden negatiiviset seuraukset ovat mahdollisimman vähäiset.

Ruhalan vedenottamon laiterikkojen vuoksi, vettä ostettiin Osuuskunta vesijaolta suuri osa vuodesta Ruhalan vedenjakelualueelle.

Visuveden alueella verkostossa putkirikot aiheuttivat lyhyitä vesikatkoksia.

Muiden vedenjakelualueiden osalta vedenjakelu on toiminut häiriöttä.

Asetettuihin tavoitteisiin ei päästy johtuen Ruhalan vedenottamon laiterikoista sekä Visuveden putkivuodoista.

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on toimittaa kunnan vesilaitoksesta asiakkaille joka hetki sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen mukaisesti laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävää talousvettä. Laatutavoitteita seurataan vesilaitosten tarkkailuohjelman mukaisesti. Syyskuussa näytteenotossa havaittiin laaturajojen ylittävä mikrobilöydös kahden vedenjakelualan vedenottamoissa. Terveysviranomaisten keitto- ja kloorausmääräyksiä toteuduttua, tilanne normalisoitui.

UMS-huoltotiedotuspalvelussa havaittiin huomattavia puutteita.

Asetettuihin tavoitteisiin ei päästy, johtuen syksyn näytteenotossa havaituissa laatuhäiriöissä.

Taloudellisuustavoitteet:

Taloudellisuustavoitteena on, että vesilaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattavat vesilaitoksen menot pääomakustannuksineen ja tuottavat vesilaitokseen sijoitetulle pääomalle kohtuullisen tuoton.

Asetettuihin tavoitteisiin ei päästy, sillä tilikauden tulos on alijäämäinen.

Viemärlaitos

Määrätavoitteet:

Jäteveden puhdistuksessa tavoitellaan ylivuodotonta tilannetta, jossa kaikki viemärlaitokseen laskettu jätevesi saadaan ohjattua puhdistamon kautta puhdistettuna vesistöön.

Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuiksi.

Laatutavoitteet:

Laatutavoitteena on päästä niin häiriöttömään ja toimintavarmaan puhdistustulokseen, että ympäristöluvan veloitteet jatkuvasti saavutetaan.

Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuiksi.

Taloudellisuustavoitteet:

Taloudellisuustavoitteena on, että viemärlaitoksen taksan ja palvelumaksuhinnaston mukaiset tulot kattaisivat menot mukaan lukien pääomapuolen menot.

Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuiksi.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vesihuoltolaitoksen taloudellista tulosta on vakautettava, sillä tuleviin korjausinvestointeihin on varauduttava. Verkoston laajeneminen pyritään arvioimaan erityisesti taloudellisin perustein.

Maakuntakaava 2040ssa on ohjeelliset varaukset yhdysvesijohdolle Visuveden ja Kirkonkylän välille sekä siirtoviemäri Virroilta Visuvedelle ja Visuvedeltä Virroille.

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

RUOVEDEN KUNTA

Ruovedellä 31.3.2020

RUOVEDEN KUNNANHALLITUS

Jouni Neste

kunnanhallituksen puheenjohtaja

Mervi Härkönen

Mervi Härkönen

kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Antti Moisio

Antti Moisio

kunnanhallituksen jäsen

Merja Kaitajärvi

Merja Kaitajärvi

kunnanhallituksen jäsen

Heidi Kuutti-Selkee

Heidi Kuutti-Selkee

kunnanhallituksen jäsen

Raimo Leppänen

Raimo Leppänen

kunnanhallituksen jäsen

Markku Simula

Markku Simula

kunnanhallituksen jäsen

Riku Rekonen

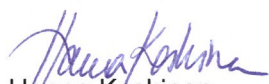
Riku Rekonen

vs. kunnanjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tänään tilintarkastuskertomus.

Ruovedellä 21.4. .2020

BDO Aviomare oy, tilintarkastusyhtiö

Hanna Keskinen

Hanna Keskinen

JHT, KHT